

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ÉVES BESZÁMOLÓ

az Országgyűlés részére az Állami Számvevőszék
2022. évi szakmai tevékenységéről, az intézmény működéséről és gazdálkodásáról

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ÉVES BESZÁMOLÓ

az Országgyűlés részére
az Állami Számvevőszék 2022. évi szakmai tevékenységéről,
az intézmény működéséről és gazdálkodásáról

B/5481

Dr. Windisch László
elnök

TARTALOMJEGYZÉK

ELNÖKI ELŐSZÓ	6
ÖSSZEFOGLALÓ	8
A SZÁMVEVŐSZÉK 2022. ÉVI TEVÉKENYSÉGE SZÁMOKBAN	10
A SZÁMVEVŐSZÉK SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE	11
1. Az ellenőrzési tervek végrehajtása	12
2. Az ellenőrzött közpénz, közvagyon értéke	15
3. Az ellenőrzött szervezetek száma területi bontásban	16
4. A Számvevőszék tevékenységének hasznosulási területei	17
5. Ellenőrzési tapasztalatok	26
6. Elemzési tapasztalatok	53
A SZÁMVEVŐSZÉK GAZDÁLKODÁSA, MŰKÖDÉSE	67
SZERVEZETFEJLESZTÉS	74
1. Strukturális megújulás	77
2. Humánpolitikai változások	77
3. Szakmai, módszertani változások	79
4. Belső kontrollrendszer működtetésének tapasztalatai	81
MELLÉKLET	84
1. Rövidítések jegyzéke	84
2. Független könyvvizsgálói jelentés	86

ELNÖKI ELŐSZÓ

Az Állami Számvevőszék 2022. évi beszámolója több szempontból egy különleges időszakot hivatott bemutatni. Az év egyediségét mindenekelőtt meghatározza az a tény, hogy az intézmény elnököt váltott: az Országgyűlés 2022. július negyedikén kétharmados többséggel választott meg 12 évre az Állami Számvevőszék elnökévé. Ennek megfelelően jelen beszámoló két különböző időszakot értékel: az előző elnöki ciklus 2022. évi ellenőrzéseit és elemzéseit, másrészt azt az irányításom alatt elkezdett folyamatot, amelynek célja a szervezet működési elveinek és gyakorlatának az újragondolása, a számvevői munka és az Állami Számvevőszék egészének megújítása.

Magyarország Alaptörvénye az Állami Számvevőszék működésének kereteit egyértelműen kijelöli. A központi költségvetés végrehajtásának, az államháztartás gazdálkodásának, az államháztartásból származó források felhasználásának és a nemzeti vagyon kezelésének az ellenőrzése alapfeladat. Az Állami Számvevőszék ellenőrzéseit nem csak törvényességi, azaz jogszabályoknak való megfelelés szempontjai alapján végzi, tevékenysége során a célszerűségi és eredményességi szempontokat is figyelembe kell vennie. Az Állami Számvevőszék működése tehát több annál, mint hogy az ellenőrzése alá tartozó szervezetek és intézmények gazdálkodásának szabályszerűségét vizsgálja, az intézmény több, mint egy pénzügyi ellenőrző szervezet. Az Állami Számvevőszék annak biztosításában is közre kíván működni, hogy az ellenőrzött intézmények eredményes gazdálko-

dást folytassanak, tevékenységüket pedig ténylegesen a rájuk bízott társadalmi célok megvalósításáért végezzék.

Az Állami Számvevőszék eredményes feladatellátását a jogalkotó számos garanciális eszközzel biztosítja. Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény egyebek mellett egyértelműen megfogalmazza, hogy az intézmény ellenőrzési tevékenysége során minden más szervezettől független. A törvényi rendelkezések biztosítják az Állami Számvevőszék jogi, szakmai, személyi és pénzügyi függetlenségét, megteremtve ezáltal annak a lehetőségét, hogy a szervezet a demokrácia értékeinek védelmezőjeként kizárólag a szakmaiság és az említett célok megvalósítását tarthassák szem előtt.

A demokrácia értékei között kiemelten fontos, hogy az állam szervei és intézményei, az irányítása alá tartozó gazdasági társaságok, a közpénzzel gazdálkodó szervezetek a rájuk bízott vagyonelemeket ténylegesen az állam céljainak és a közösség érdekeinek maximális figyelembevételével használják. Ugyancsak fontos érték, hogy a demokrácia alapkövének számító országgyűlési és önkormányzati választások tisztasága és szabályos lebonyolítása biztosított legyen, a pártok működése és finanszírozása pedig törvényes és átlátható legyen.

A tavalyi esztendő második felében már elkezdődött az a megújítást célzó folyamat, amely kiterjedt a szervezeti és személyügyi változtatásokra, az új ellenőrzési elvek és módszertani újítások megfogalmazására, az ellenőrzés

-szakmai szabályok továbbfejlesztésére és a minőségirányított működés feltételeinek a megteremtésére. Az Állami Számvevőszék a célok megvalósítása érdekében felgyorsítja az intézmény egészét átható digitalizációt, ennek részeként a digitalizáció eszköztárát felhasználó kockázatelemzési rendszert alakítunk ki. Elveim és szándékaim szerint az ellenőrzések mindig az ellenőrzött szervezet érdekében, annak támogatása céljából valósulnak meg. Fontos ugyanakkor az is, hogy az éves ellenőrzési terv mellett közvetlenül tudjunk reagálni tényleges társadalmi problémákra, a közpénzek elköltését pedig lehetőleg az arról való döntésekhez, a tranzakciókhoz, a gazdasági eseményekhez képest a leghamarabb ellenőrizni lehessen. Az Állami Számvevőszék alapvető feladatának tartom mindezen túl, hogy bizonyos, valamennyi társadalmi csoportot közvetlenül érintő területeket – például a vízgazdálkodást – átfogóan vizsgáljunk és kezeljünk, megállapításainkkal és javaslatainkkal pedig ténylegesen hozzá kívánunk járulni ezen állami feladatok eredményes ellátásához.

dr. Windisch László
elnök

ÖSSZEFOGLALÓ

A költségvetési forrásokkal való szabályszerű, célszerű és felelős gazdálkodás követelménye napjainkra még inkább felértékelődött, ezzel párhuzamosan a közpénzügyi ellenőrzés szerepe is hangsúlyosabbá vált. Az Állami Számvevőszéknek (továbbiakban: Számvevőszék), mint az Országgyűlés (továbbiakban: OGY) legfőbb pénzügyi és gazdasági ellenőrző szervének kiemelt célja, hogy ellenőrzéseivel, ellenőrzési tapasztalatain alapuló megállapításaival, javaslataival, tanácsaival támogassa a közpénzekkel gazdálkodó szervezetek törvényes, célszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes működését, gazdálkodását. Magyarország Alaptörvénye értelmében a Számvevőszék a törvényben meghatározott feladatkörében – törvényességi, célszerűségi és eredményességi szempontok szerint – általános hatáskörrel ellenőrzi a központi költségvetés végrehajtását, az államháztartás gazdálkodását, az államháztartásból származó források felhasználását és a nemzeti vagyon kezelését. Ellenőrzési jogköre a közpénzek és a nemzeti vagyon felhasználásának, hasznosításának teljes területére kiterjed.

A Számvevőszék a 2022. évben eleget tett a törvényekben előírt kötelezettségeinek, ellenőrzési terveiben rögzített feladatait végrehajtotta. A 2022. évben a Számvevőszék 71 jelentést adott ki, amely 5 552 szervezetet érintett és összesen 70 javaslatot fogalmazott meg. A Számvevőszék elnöke a 2022. évben 2 932 címzettet figyelemfelhívó levélben szólított meg, hogy intézkedjen az ellenőrzés során feltárt jogszabálysértő gyakorlat, illetve a vagyon rendeltetésellenes vagy pazarló felhasználásának megszüntetése érdekében. A Számvevőszék utóellenőrzés keretében 54 szervezet vonatkozásában értékelte, hogy az ellenőrzött szervezetek az összeállított intézkedési tervükben foglalt

intézkedések végrehajtásával hasznosították-e a számvevőszéki jelentésben a hiányosságok megszüntetése, a kockázatok csökkentése érdekében tett megállapításokat. A Számvevőszék 46 esetben kezdeményezte a költségvetési támogatás folyósításának felfüggesztését, az ellenőrzés során feltárt hiányosságok megszüntetése, és az ellenőrzött szervezet szabályos működésének helyreállítása érdekében. Törvényben előírt kötelezettségének eleget téve a 2022. évben a Számvevőszék a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat véleményezésével támogatta az OGY-t a költségvetési törvényjavaslatról szóló, megalapozott döntéshozatalban, továbbá 40 elemzést készített, melyek közül négy közvetlenül hozzájárult a Költségvetési Tanács (továbbiakban: KT) munkájának támogatásához.

A Számvevőszék gazdálkodásáról 2022. december 31-ei fordulónappal elkészítette költségvetési beszámolóját, amely a független könyvvizsgáló minősítése alapján az adott évi költségvetés teljesítéséről, a fennálló vagyoni, pénzügyi helyzetéről, a gazdálkodása eredményeiről megbízható és valós képet ad.

A 2022. évben fontos változást hozott az OGY 28/2022. (VII. 5.) számú határozata, amellyel 2022. július 6-ai hatállyal 12 évre megválasztotta a Számvevőszék új elnökét, aki az elkövetkezendő években a számvevőszéki feladatellátás során a hangsúlyt a működés és gazdálkodás mélységi, átfogó, valós idejű ellenőrzésére, az államháztartás komplex folyamatainak rendszeres szemléletű értékelésére, a Számvevőszék támogató, tanácsadó szerepének erősítésére helyezte.

Az új célkitűzésekhez igazodó szervezet és működési rendszer kialakítása 2022 második félévétől több ütemben valósult meg. A Számvevőszék ellenőrzési feladatainak és az ellenőrzött szervezetek körének figyelembevételével öt ellenőrzési igazgatóság és egy kiemelt elemzési főosztály jött létre, amelyek egyúttal az érintett területek szakmai kompetencia központjai is. Az ellenőrzéseket szervezeti szinten a koordinációs igazgatóság fogja össze, stratégiai, módszertani, kockázatelemzési és folyamatba épített minőségbiztosítási funkciókkal. Az ellenőrzésekhez kapcsolódó, illetve a Számvevőszék működésével összefüggő általános jogi feladatok végrehajtása önálló igazgatóságon valósul meg. 2023 februárjában megalakult az informatikai igazgatóság, amely az üzemeltetési feladatok ellátása mellett irányítja az új digitális adatelemzési egységet. Annak érdekében, hogy a Számvevőszék működése mindenben megfeleljen a rá irányadó valamennyi szabálynak, megfelelési tanácsadó (compliance officer) megbízására került sor.

A társadalom egészét érintő kihívásokra, a változó környezetre és a gazdasági változásokra kellő időben történő reagálás érdekében a Számvevőszék új megoldásokat és munkamódszereket vezetett be. Támogatva a kitűzött célok elérését, folytatódott a nemzetközi standardokkal és az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvényben (továbbiakban: ÁSZ törvény) foglaltakkal összhangban álló számvevőszéki ellenőrzés-szakmai szabályok továbbfejlesztése. A digitalizáció erősítése érdekében a Számvevőszék digitális ellenőrzési, központi adatelemzői környezet megteremtését tűzte ki célul, melynek legfontosabb elemei a központi nyilvántartásokban, rendszerekben megtalálható, az ellenőrzött szervezetek körére, tevékenységére vonatkozó adatok, információk. Emellett megkezdődött a belső adatelemzői környezet kialakítása a kockázatelemzéshez, az ellenőrzések tervezéséhez és lefolytatásához, valamint az elemzések megalapozásához az átvett adatokból digitális megoldások alkalmazásával.

Az OGY 2022 decemberében elfogadta az ÁSZ törvény 2023. január 1-jétől hatályos módosítását. A törvénymódosítás megerősítette a Számvevőszék közadatokhoz való hozzáférési jogosultságát, hatáskörei gyakorlásával össze-

függésben közvetlen adathozzáférésre és adatfelhasználásra jogosult az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényben meghatározott, közadatokot tartalmazó állami és önkormányzati nyilvántartásokhoz és adatbázisokhoz.

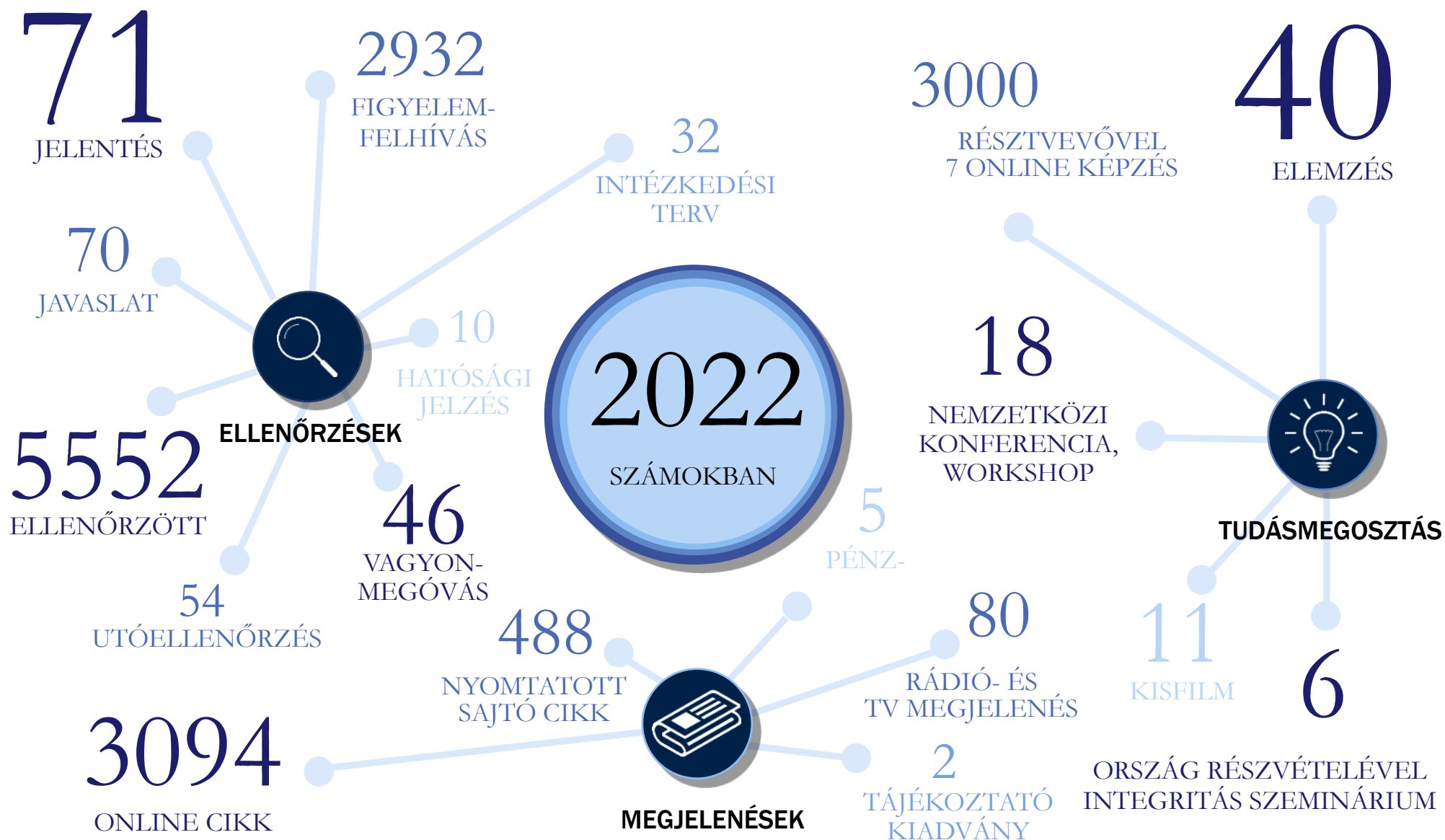
Az ÁSZ törvény módosítása tartalmazza a Számvevőszék által ellenőrizhető, illetve ellenőrzött szervezetek érdekében végzendő, ellenőrzésen kívüli, támogató feladatait. A törvénymódosítással fenntartói, irányító szervi, tulajdonosi vagy alapítói megkeresés alapján lehetőség nyílt számvevőszéki tanácsadói ellenőrzés lefolytatására, amely tanácsadói vélemény kiadásával zárul. Továbbá az ÁSZ törvénybe beépült az egységes jogalkalmazást elősegítő, kötelező érvénnyel és jogi kötőerővel nem rendelkező elnöki ajánlás új jogintézménye, a Számvevőszék által ellenőrizhető, illetve ellenőrzött szervezetek önkéntes jogkövető magatartásának ösztönzése érdekében.

Az ÁSZ törvény módosítása érintette a Számvevőszék szervezetét, személyi állományának foglalkoztatási jogviszonyát, gazdálkodását. A törvénybe foglalt módosítással a korábbi számvevői kinevezéseket a számvevői közszolgálati szerződés váltotta fel, amely a felek kétoldalú megállapodásával jön létre. Ezzel egyidejűleg bevezetésre került a bértömeg-gazdálkodás, amely lehetőséget biztosít egy rugalmas, teljesítményorientált és tervezhető humánpolitikai rendszer kialakítására.

A Számvevőszék a költségvetési, társadalmi hatások, kockázatok figyelembevételével határozta meg a 2023. évi ellenőrzési tervét, amely hazánk fenntartható gazdasági növekedését elősegítő, valódi értéket teremtő ellenőrzési témákat tartalmaz.

A Számvevőszék törvényi kötelezettségének eleget téve, az OGY számára elkészítette éves beszámolóját, amelyben tájékoztatást ad a szervezet előző évi ellenőrzési tevékenységéről, működéséről, gazdálkodásáról, valamint az ellenőrzési megállapítások alapján tett intézkedésekről, kitekintéssel a 2023. év első negyedében végrehajtott szervezeti és strukturális változásokra.

A SZÁMVEVŐSZÉK 2022. ÉVI TEVÉKENYSÉGE SZÁMOKBAN

AZ ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE

Az ellenőrzési tervek végrehajtása

Az ellenőrzött közpénz, közvagyon értéke

Az ellenőrzött szervezetek száma

A Számvevőszék ellenőrzési tevékenységének hasznosulási területei

AZ ELLENŐRZÉSI TERVEK VÉGREHAJTÁSA

A Számvevőszék tevékenységét az ÁSZ törvény 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a 2022. évben is az elnök által jóváhagyott, az OGY részére megküldött I. és II. félévi, majd a 2022 szeptemberében módosított II. félévi ellenőrzési terv (továbbiakban: ellenőrzési tervek) alapján végezte, amelyek a törvényekben meghatározott – éves, kétéves – gyakorisággal és egyéb eseményhez kötött ellenőrzési témákon túl számos, törvényi felhatalmazás alapján végzendő ellenőrzési feladatot is tartalmaztak. A Számvevőszék a 2022. évben honlapján összesen 71 jelentést tett közzé, amelyek 5 552 szervezetet érintettek. Az 1. ábra mutatja a Számvevőszék által a 2022. évben nyilvánosságra hozott jelentések számát ellen-

őrzés-típusonként, illetve az elkészített vélemények, értékelések számát. Az 1. táblázat mutatja továbbá a hozzájuk kapcsolódó, érintett szervezetek számát.

A 71 számvevőszéki jelentés 67,6%-a megfelelési, 21,1%-a megfelelési- és teljesítmény, 7,1%-a teljesítmény-ellenőrzésről készült. A fennmaradó 4,2%-ot az elkészített vélemények és értékelések adják.

1. táblázat — A 2022. évi lezárt ellenőrzések ellenőrzési típusonkénti bontása (db)

ELLENŐRZÉS TÍPUSA	JELENTÉSEK SZÁMA	ÉRINTETT SZERVEZETEK SZÁMA
Megfelelési ellenőrzés	48	2516
<i>Ebből szabályszerűségi ellenőrzés</i>	13	388
Megfelelési és teljesítmény-ellenőrzés	15	180
Teljesítmény-ellenőrzés	5	46
Vélemény/értékelés	3	2810
ÖSSZESEN	71	5552

MEGFELELŐSÉGI ELLENŐRZÉSEK

A megfeleléségi ellenőrzés a számvevőszéki ellenőrzések azon típusa, amely annak megállapítására irányul, hogy az ellenőrzés tárgyát képező tevékenység vagy működés – minden lényeges szempontból – megfelel-e az ellenőrzött szervezetre vonatkozó normáknak, ellenőrzési kritériumként azonosított szabályozásoknak és követelményeknek.

A Számvevőszék törvényben előírt éves ellenőrzési kötelezettségét teljesítve ellenőrizte a 2021. évi központi költségvetés végrehajtását, amelynek keretében értékelte a bevételi és kiadási adatainak megbízhatóságát a központi alrendszer egészére, valamint a hiány és az államadósság alakulására vonatkozó előírások betartását.

Megfeleléségi ellenőrzés keretében a Számvevőszék ellenőrizte továbbá

- a kiválasztott központi költségvetési szerveket, azok ellenőrzési tevékenységét, az irányítói feladatok ellátását,
- 18 ellenőrzött önkormányzatnál a pénzforgalomban megjelenő kiadások elszámolását, a kiválasztott önkormányzati intézmények integritás és belső kontrollrendszerét, 45 önkormányzat vagyongazdálkodását,
- 35 jelentős beruházás előkészítését,
- öt nemzeti tulajdonú gazdasági társaságnál a tulajdonosi joggyakorlást, a kiválasztott nemzeti tulajdonú gazdasági társaságoknál a vagyont, illetve 18 nemzeti tulajdonú gazdasági társaságnál a bevételek beszédésének és elszámolásának ellenőrzését,
- a kiválasztott, az államháztartáson kívüli szociális és köznevelési intézmény-fenntartókat, valamint
- az e-kereskedelem ellenőrzését végző szervezeteket és elvégezte a 2020. évi zárszámadás utóellenőrzését.

Megfeleléségi ellenőrzéssel 2022. december 31-én folyamatban volt tíz önkormányzat helyi iparűzési adóval (továbbiakban: HIPA) kapcsolatos tevékenységének, valamint 1 574 többségi állami és önkormányzati tulajdonú gazda-

sági társaság integritásának ellenőrzése. Az ellenőrzések jelen éves beszámoló készítéséig lezárultak és az azokról készített jelentéseket a Számvevőszék 2023. márciusában nyilvánosságra hozta.

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2020. évi egységes költségvetésének végrehajtásáról szóló 2021. december 21-étől hatályos, 2021. évi CXLIX. tv. 6. § (2) bekezdése alapján a Számvevőszék ellenőrizte a Médiaszolgáltatás-Támogató és Vagyonkezelő-Alap (továbbiakban: MTVA) számára közszolgálati feladatok ellátására nyújtott források felhasználását. A Számvevőszék a 2022. évben megkezdett ellenőrzést lezárta és a jelentést 2023. áprilisában nyilvánosságra hozta.

SZABÁLYSZERŰSÉGI ELLENŐRZÉSEK

A Számvevőszék törvényben előírt éves ellenőrzési kötelezettségét teljesítve felülvizsgálta a Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek 2021. és 2022. évi megosztásáról szóló önkormányzati rendeletet, ellenőrizte a bevételek megoszlásának, továbbá a helyi adóztatással kapcsolatos kiadások megállapításának és elszámolásának szabályszerűségét. A 2021. évi bevételek ellenőrzése az előző évről áthúzódó ellenőrzés volt.

A Számvevőszék a kétévenkénti ellenőrzési kötelezettsége teljesítéseként öt pártalapítvány gazdálkodása törvényességének ellenőrzéséről készített jelentést, melyből kettő a 2021. évről áthúzódó ellenőrzés volt. Szabályszerűségi ellenőrzés keretében a Számvevőszék ezen felül ellenőrizte a kiválasztott központi költségvetési szervek középírányítói feladatait, illetve 26 sportegyesületeknek, és 346 sportszövetségeknek nyújtott költségvetési támogatásokhoz kapcsolódó feladatellátást.

Szabályszerűségi ellenőrzéssel 2022. december 31-én folyamatban volt az egyéni jelölteknel a 2022. évi OGY-i képviselő-választási kampányra fordított pénzeszközök elszámolásának ellenőrzése, négy-négy ellenőrzött szervezet esetében a költségvetési támogatásban részesülő pártok és pártalapítványok gazdálkodásának kétévenkénti ellenőrzése, valamint az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos feladatok ellátásának ellenőrzése, mely ellenőrzések lezárultak és az azokról készített jelentéseket a Számvevőszék 2023. márciusában, áprilisában illetve júliusában nyilvánosságra hozta.

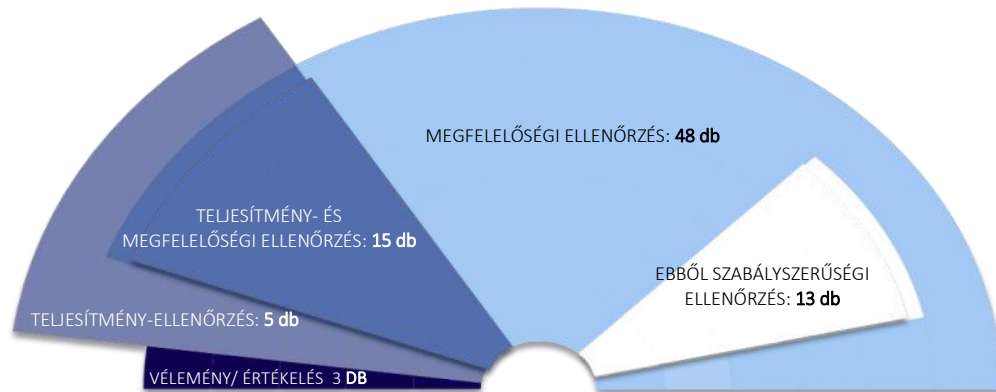
Törvényi kötelezettségének eleget téve a Számvevőszék 2022 második félévében szabályszerűségi ellenőrzés keretében megkezdte a jelölő szervezeteknél a 2022. évi OGY-i képviselő-választási kampányra fordított pénzeszközök elszámolásának ellenőrzését.

TELJESÍTMÉNYELLENŐRZÉSEK

A teljesítményellenőrzés a számvevőszéki ellenőrzések azon típusa, amely annak megállapítására irányul, hogy a közpénzekkel és a nemzeti vagyonnal való gazdálkodás megfelel-e a gazdaságosság, hatékonyság, eredményesség elveinek, illetve van-e lehetőség a teljesítmény javítására.

A Számvevőszék teljesítmény-ellenőrzéssel 20 önkormányzati hivatal szervezeti teljesítményét, 23 nemzeti tulajdonú gazdasági társaságnál a gazdálkodási folyamatok vonatkozásában kitűzött teljesítménycélok kialakítását, mérését, értékelését, valamint a kutatás-fejlesztésre és innovációra biztosított források felhasználásának eredményességét ellenőrizte.

1. ábra — A 2022. évben közzétett számvevőszéki jelentések száma ellenőrzési típusonként

MEGFELELŐSÉGI ÉS TELJESÍTMÉNY-ELLENŐRZÉSEK

Megfelelőségi ellenőrzéssel egybekötött teljesítmény-ellenőrzés keretében a Számvevőszék a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban: NAV) kisadózó vállalkozások tételes adójával (továbbiakban: KATA) és a kisvállalati adóval (továbbiakban: KIVA), valamint egyéb feladataival kapcsolatos tevékenységét, 66 önkormányzat HIPA-val összefüggő feladatait, az önkormányzatok ellenőrzése keretében az egyes ellenőrző szervek (fővárosi és 19 megyei kormányhivatal) ellenőrzési gyakorlatát, a nyolc térségi fejlesztési tanács (továbbiakban: TFT) működését és gazdálkodását, a szerzői jog rendszerét, 13 fenntartóváltással érintett egyetemet, valamint az adatgyűjtés, adatfeldolgozás rendszerét ellenőrizte.

Megfelelőségi- és teljesítmény-ellenőrzés keretében folyamatban van a vizek védelmének és a vízgazdálkodási feladatok ellátásának – a víziközmű szolgáltatásnak – az ellenőrzése.

VELEMÉNY/ÉRTÉKELÉSEK

A Számvevőszék a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat véleményezésével támogatta az OGY-t a költségvetési törvényjavaslatról szóló megalapozott döntéshozatalban.

A közélet befolyásolására alkalmas tevékenységet végző civil szervezetek átláthatóságáról szóló 2021. évi XLIX. törvény (továbbiakban: 2021. évi XLIX. tv.) 2. §-ában foglaltaknak megfelelően a Számvevőszék elkészítette és közzétette éves összefoglaló jelentését a közélet befolyásolására alkalmas tevékenységet végző civil szervezetekről, biztosítva ezáltal a közvélemény, a civil szervezetek tevékenysége iránt érdeklődők tájékoztatását.

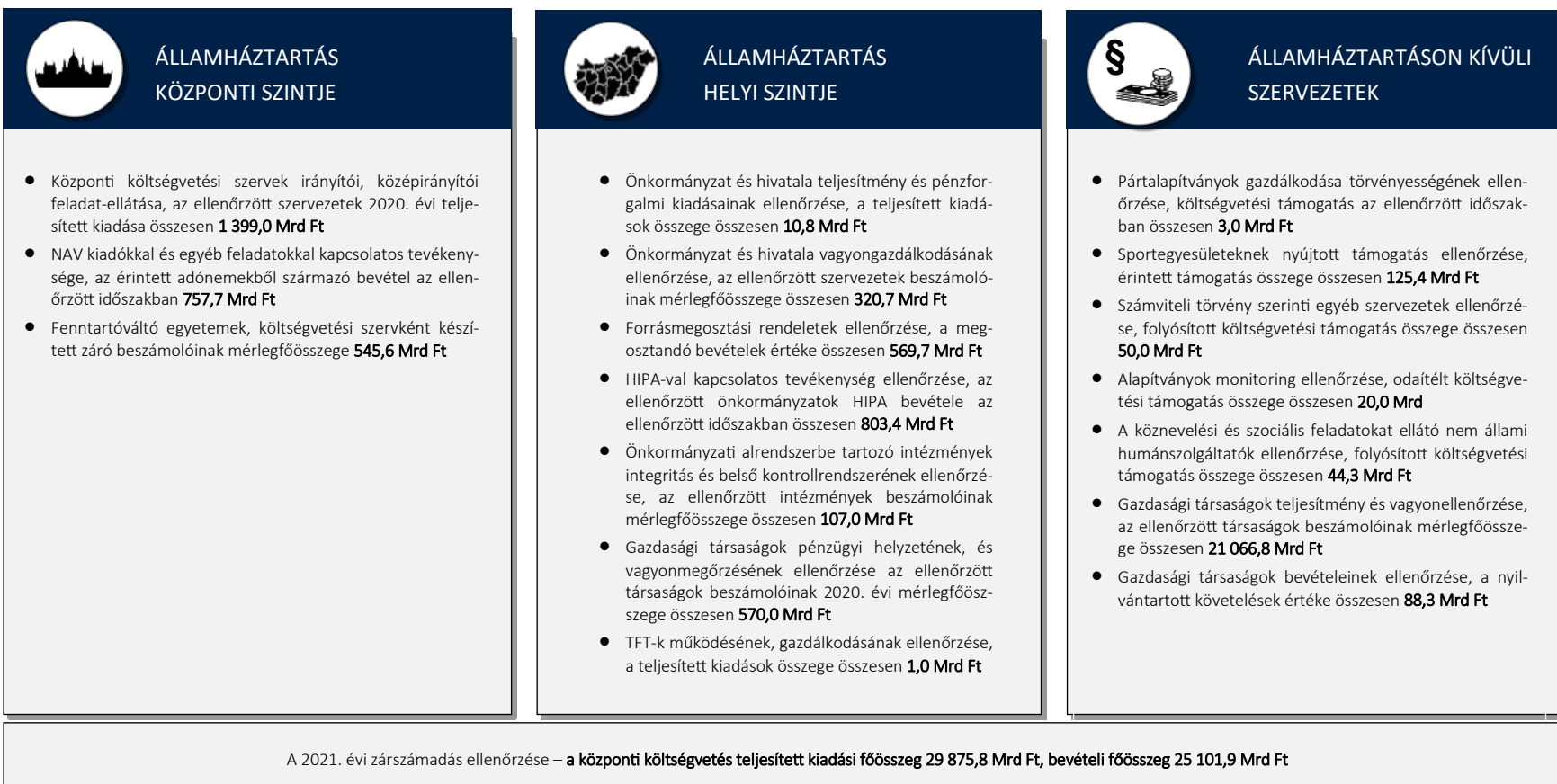
Az Országos Bírósági Hivatal (továbbiakban: OBH) nyilvántartásában nem szereplő köztisztviselők a Számvevőszék értékelést adott ki.

AZ ELLENŐRZÖTT KÖZPÉNZ, KÖZVAGYON ÉRTÉKE

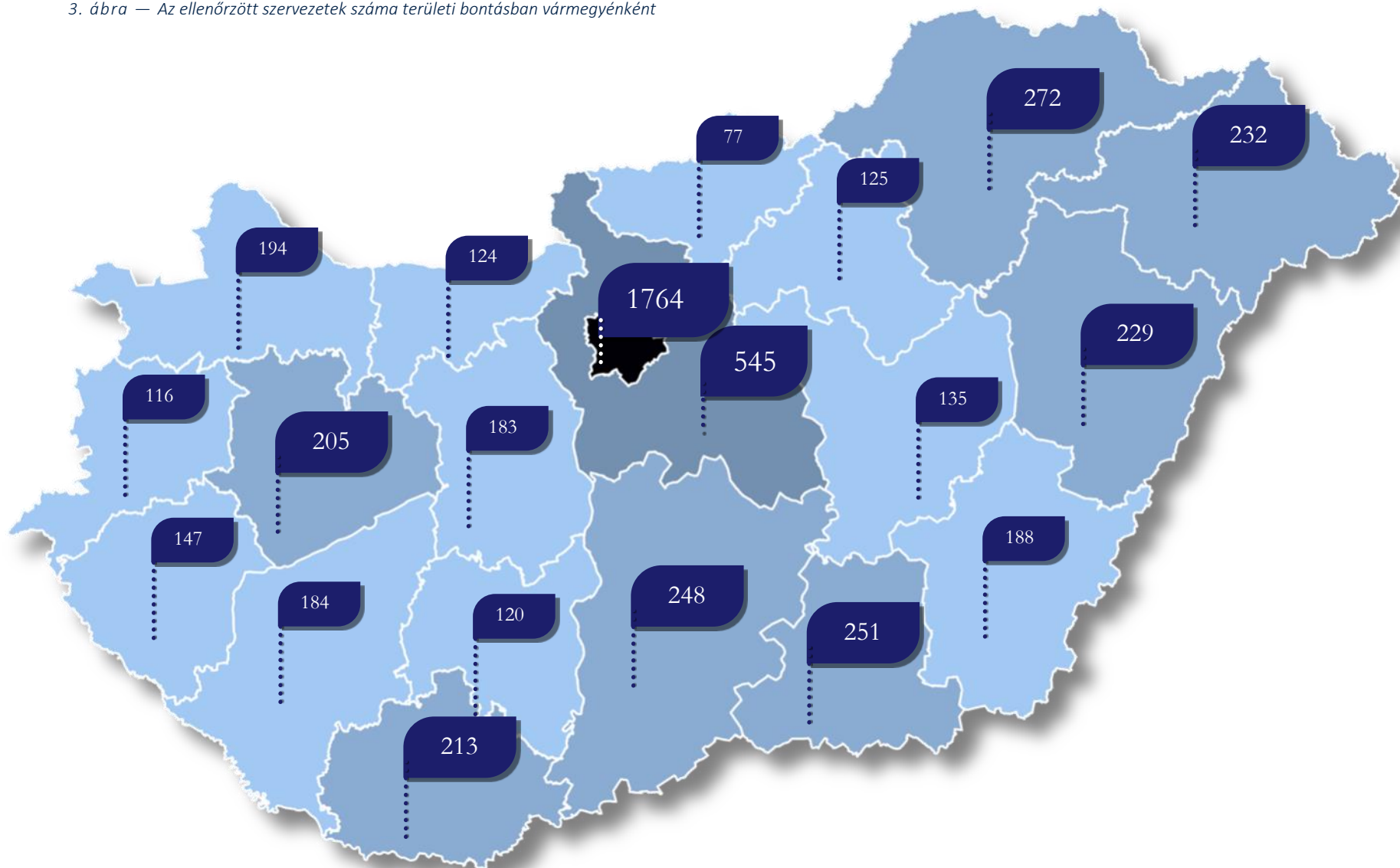
A 2022. évben végrehajtott számvevőszéki ellenőrzésekkel érintett közpénz, illetve közvagyon nagyságát a központi, az önkormányzati alrendszer, illetve az államháztartáson kívüli szervezetek vonatkozásában a 2. ábra mutatja. Egyes ellenőrzések esetében azonban ez az ellenőrzött területből adódóan – mint a katonai beszerzések, a szerzői jog rendszerének ellenőrzése, az utóellenőrzések, a

jelentős beruházások, a nukleáris biztonság, a köztestületek, az önkormányzatok második védelmi vonalának, a Magyar Államkincstár (továbbiakban: Kincstár) nyilvánosságra hozott adatainak, információinak és a beszámolók kezelésével kapcsolatos tevékenységének, a kutatás-fejlesztés és innováció, valamint az e-kereskedelem ellenőrzése – nem számszerűsíthető.

2. ábra — Ellenőrzéssel lefedett közpénz, közvagyon értéke ellenőrzési területenként

3. ábra — Az ellenőrzött szervezetek száma területi bontásban vármegyénként

A SZÁMVEVŐSZÉK TEVÉKENYSÉGÉNEK HASZNOSULÁSI TERÜLETEI

4. ábra — A Számvevőszék 2022.évi ellenőrzési tevékenységének hasznosulási területei

HASZNOSULÁS A JOGALKOTÁSBAN

JOGSZABÁLY-VÉLEMÉNYEZÉSEK, MÓDOSÍTÁSI JAVASLATOK

A törvényi előírások alapján a Számvevőszék a 2022. évben is részt vett a jogállás és feladatköréit érintő, valamint az államháztartás működési rendjével, számviteli rendjével és a költségvetési szervek belső ellenőrzésével kapcsolatos jogszabályok előkészítésében, véleményezésében. A Számvevőszék – közigazgatási egyeztetés keretében – nyolc jogszabály esetében küldte meg véleményét a jogszabály előkészítője számára. Kiemelendő az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. tv. véleményezése, mely alapján a törvénytervezetben több, a Számvevőszék által tett, a transzparenncia, a szervezeti függetlenség és a normavilágosság megerősítésére irányuló észrevétel került átvezetésre.

Az ÁSZ törvényben rögzített feladatok végrehajtásán túlmenően a Számvevőszék a 2022. évben részt vett a deregulációs kerekasztalról és a bürokrácia csökkentésével összefüggő feladatokról szóló kormányhatározatok előzetes szakmai egyeztetésében.

A Számvevőszék az ellenőrzési tapasztalatai alapján két témakörben kezdeményezett jogszabálymódosítást, illetve egy esetben jelzett anomáliát:

- A Számvevőszék jogszabályi kötelezettségének eleget téve elkészítette és közölte éves összefoglaló jelentését a közélet befolyásolására alkalmas tevékenységet végző civil szervezetekről. A költségvetési támogatás fogalmát a civil szervezetek tekintetében az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény

(továbbiakban: Ectv.) határozta meg 2020. június 30-áig, ezt követően az Ectv. 2. § 15. pontja hatályát veszítette. A számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámolókészítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 479/2016. (XII.28.) Korm. rendelet (továbbiakban: 479/2016. (XII.28.) Korm. rendelet) az Ectv. módosítását nem követte, továbbra is annak már hatálytalan 2. § 15. pontjára hivatkozott. A Számvevőszék a jogszabályokban feltárt anomália megszüntetése érdekében megkereséssel élt az Igazságügyi Minisztérium (a továbbiakban: IM) felé és kezdeményezte a 479/2016. (XII.28.) Korm. rendelet módosítását, mely kezdeményezést az IM támogatta.

- A törvényességi felülvizelési eljárás kezdeményezésére a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvényben (továbbiakban: Ctv.) és a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvényben (továbbiakban: Cnytv.) a kérelmezésre jogosultak felsorolásában a Számvevőszék, mint kezdeményezésre jogosult szerv nem szerepel. A Számvevőszék ellenőrzési tapasztalatai alapján indokolt, hogy a törvényességi felülvizelési eljárásra okot adó körülmények fennállása esetén a Számvevőszék közvetlen kérelmezési jogosultsága egyértelműen megjelenjen a Ctv.-ben és a Cnytv.-ben. Erre figyelemmel a Számvevőszék az IM-nél kezdeményezte a Ctv. és a Cnytv. rendelkezéseinek kiegészítését.

- A Számvevőszék ellenőrzési tapasztalatai alapján több esetben előfordult, hogy az ellenőrzött szervezetet érintően büntetőeljárás volt folyamatban és az

ellenőrzések szempontjából releváns dokumentumok kerültek a nyomozhatóságok által lefoglalásra, ezáltal az auditálási környezet az ellenőrzések lefolytatásához nem volt megfelelő. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 101. § (1) bekezdésében felsorolt szervek a törvényben meghatározott feladataik ellátásához szükséges mértékben és időtartamban megismerhetik az eljárás ügyiratait. A Számvevőszék e szervek között nem került nevesítésre, így a hatályos jogszabályok alapján a tevékenységéhez kapcsolódóan a büntetőeljárás ügyiratainak megismerésére nem jogosult. Az ellenőrzések szempontjából releváns információk megszerzésének lehetőségét biztosíthatná, ha a Számvevőszék is jogosult lenne az eljárások irataiba betekinteni. Erre tekintettel a Számvevőszék kezdeményezte a Be. erre irányuló módosítását.

FELHATALMAZÁS AZ EGYES TÁMOGATÁSOKAT KEZELŐ INTÉZMÉNYI SZEREPLŐK ELLENŐRZÉSÉRE

A Kormány az Európai Unióból származó forrásokra vonatkozó csalás és korrupció elleni stratégia elfogadásáról szóló 1540/2022. (XI. 15.) Korm. határozatával elfogadta az Európai Unióból (továbbiakban: EU) származó forrásokra vonatkozó csalás és korrupció elleni stratégiát. A stratégia lehetőséget ad arra, hogy a Számvevőszék a nemzetgazdasági költségvetés végrehajtásának ellenőrzése keretében ellenőrizze az egyes támogatásokat kezelő intézményi szereplők tevékenységét és gazdálkodását, továbbá a szabálytalanságok megelőzése érdekében kockázatkezelést, elemzést, fókuszált ellenőrzéseket hajthasson végre.

DEREGULÁCIÓS KERESZTAL LÉTREHOZÁSA, MŰKÖDTETÉSE, DEREGULÁCIÓS JAVASLATOK

A Kormány a Deregulációs Kerekasztalról szóló 1648/2022. (XII. 22.) Korm. határozatával döntött a Deregulációs Kerekasztal (továbbiakban: Kerekasztal) létrehozásáról, működtetéséről. A Kerekasztal a Kormány jogszabályi deregulációval összefüggő döntéseit előkészítő konzultatív, véleményező, javaslattevő, érdekegyeztető fóruma, amelynek célja többek között a hazai jogszabályoknak az észszerű működés szempontjából történő tartalmi felülvizsgálata, az állam működését meghatározó szabályozások egyszerűsítése, valamint a jogszabályok technikai és tartalmi deregulációja. A Kerekasztal elnöke a deregulációért felelős kormánybiztos, társelnöke a Számvevőszék elnöke.

A Deregulációs Kerekasztal alakuló ülése — Forrás: MTI

A Számvevőszék az ellenőrzései során megfogalmazott deregulációs észrevételek alapján javaslatokat tesz a jogalkotó számára a szükségtelen bürokrácia leépítésére, a túlszabályozottság megszüntetésére, amely nehezíti a jogszabályi előírások betartását. 2022 októberétől elvégzett ellenőrzéseihez kapcsolódóan deregulációs javaslatokat gyűjt az adott ellenőrzéshez, ellenőrzési megállapításokhoz kapcsolódó jogszabályi környezet értékelésével, amelyeket megküld a jogalkotó és a Kerekasztal részére, majd az ezek alapján megtett jogszabálmódosításokat nyomon követi.

HASZNOSULÁS TÁRSADALMI SZINTEN, SZAKMAI, TUDOMÁNYOS TERÜLETEN

TÁRSADALMI NYILVÁNOSSÁG

A Számvevőszék kiemelt figyelmet fordít munkájának eredményességére, melyet tervezett és proaktív módon kommunikál. A Számvevőszék fontosnak tartja a digitalizációban és vizualizációban rejlő lehetőségek kiaknázását, az online kommunikációs tevékenység fejlesztését, valamint a közvetlen, szakmai és közérthető párbeszédet.

2022. évben az év közbeni szervezeti átalakulások a kommunikáció területén is változásokat eredményeztek, előtérbe helyezve a szakmailag megalapozott, elsődlegesen az ellenőrzöttök körére és a szakmai célcsoportokra fókuszáló információáramlást. 2022 második felében megkezdődött a Számvevőszék arculatának, valamint honlapjának megújítása azzal a céllal, hogy az ellenőrzési eredményekben és az elemzésekben megjelenő következtetések az ellenőrzésben érintett szervezetek és intézmények részéről egy csatornán és egyszerűen hozzáférhetőek legyenek, a szakmai célközönség számára biztosítva legyen a megfelelő tájékoztató és felkészülés lehetősége.

A Számvevőszék a 2022. évben honlapján nyilvánosságra hozta jelentéseit, elemzéseit, amelyek hasznosulását a nyilvánosság és a sajtó tájékoztatásával is támogatta. A Számvevőszék proaktív kommunikációjának köszönhetően a magyar nyelvű médiumokban összesen 4 387 cikk jelent meg az intézmény tevékenységéről, ebből 3 094 cikket online médium, 488 cikket nyomtatott sajtóorgánumban hozott le, 805 rádiós és televíziós megjelenés volt. A Számvevőszék honlapján 325 hír jelent meg, valamint a társadalmilag fontosabb témákban az összetettebb összefüggések bemutatása érdekében 11 kisfilm készült, többek között az integ-

ritásról, a kampánytevékenységről, az elektronikus közigazgatásról, illetve az energiaszolgáltatásról.

A Számvevőszék a lakosság számára a 2022. évben összeállította a Lakossági Tájékoztató Füzetet, amelyben ellenőrző, elemző és támogató tevékenységének társadalmi relevanciáját mutatta be.

A Számvevőszék Pénzügyi Tudatosság Projektje a 2016. évben azzal a céllal jött létre, hogy a lakosság pénzügyi, közpénzügyi, közteherhivatali ismeretei bővüljenek, valamint ezzel párhuzamosan a (köz)pénzügyekkel kapcsolatos attitűdök és magatartásformák fejlődése is megvalósuljon. A projekt keretében hat év alatt összesen öt elemzés és két felmérés készült, a pénzügyi kultúra nagyköveteként dolgozó munkatársak 732 cikket publikáltak, 221 videó és 307 Facebook-poszt született. Jóllehet a Számvevőszék a pénzügyi kultúra fejlesztését kiemelkedő fontosságúnak tekinti, erőforrásait a jövőben elsősorban az ellenőrzöttök felé irányuló proaktív kommunikációra kívánja használni, a pénzügyi tudatosság, pénzügyi kultúra témájában vállalt feladatait 2022 novemberében átadta a Pénzügyi Alapítványnak.

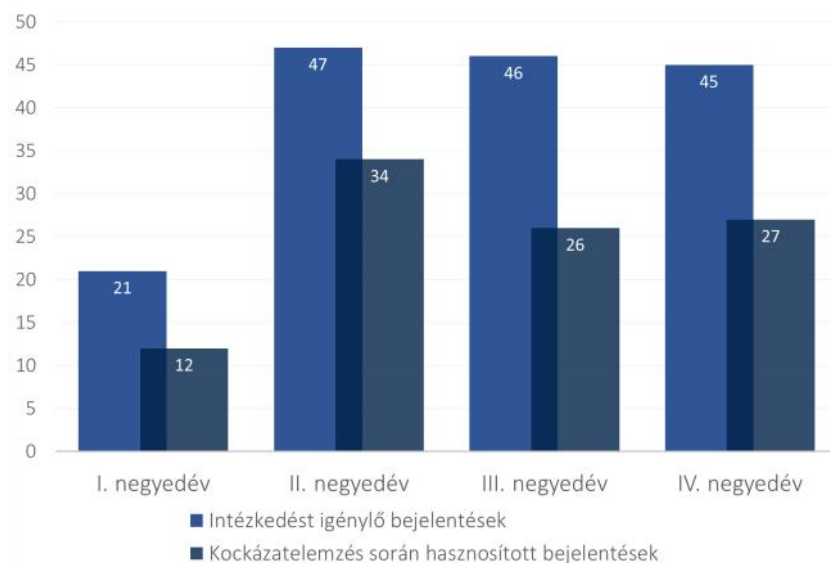
KÖZÉRDEKŰ BEJELENTÉSEK, PANASZOK (A TOVÁBBIKBAN EGYÜTT: BEJELENTÉSEK) KEZELÉSE, HASZNOSULÁSA

A 2022. évben a Számvevőszékhez beérkezett 388 bejelentés kezelése a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény, valamint a Számvevőszék panaszokkal és közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos eljárásrendje előírásai alapján történt. A tárgyévi bejelentések több mint fele intézkedést nem igénylőnek minősült. Az intézkedést igénylő bejelentések közül az önkormányzati vagyonnal összefüggő bejelentések száma a korábbi évek tapasztala-

taihoz hasonlóan magasabb volt, mint az egyéb, főleg állami vagyon témában érkezett bejelentések száma.

Az ÁSZ törvény 23. § (2) bekezdés d) pontjában foglaltaknak megfelelően a Számvevőszék ezen bejelentések releváns részét a folyamatban lévő ellenőrzései vagy ellenőrzései tervezése során, egyedi kockázatelemzés keretében hasznosította, melyet az 5. ábra mutat.

5. ábra — A kockázatelemzés során hasznosított bejelentések száma 2022. I-IV. negyedévben

A Számvevőszék az elektronikus bejelentési lehetőségek bővítése és a bejelentések kockázatelemzés során történő hasznosításának elősegítése érdekében a 2023 márciusában megújított honlapján a közérdekű bejelentések megtételére online bejelentő felületet alakított ki és működtet.

SAKMAI ELŐADÁSOK, KÉPZÉSEK, KONZULTÁCIÓK

A Számvevőszék a 2022. évben is széleskörű tanácsadó tevékenységet folytatott az általa ellenőrizhető szervezetek körében. Ennek keretében a Számvevőszék 2022 első félévében hét online képzést szervezett, melynek fókuszában a közpénzek szabályszerű felhasználása és az átlátható működés állt. A képzéseken közel 3 000 intézmény képviselője, többek között köztisztviselők vezetői, valamint az önkormányzatok polgármesterei és jegyzői vettek részt. A Számvevőszék az ellenőrzési tapasztalatok összegzésével, a feltárt jó gyakorlatok megosztásával támogatta az ellenőrzött szervezetek vezetőit.

A Számvevőszék a 2022. évben továbbra is nagy hangsúlyt fektetett az integritáskultúra fejlesztésére és a korrupció megelőzésére, amelynek támogatásaként több alkalommal is megszervezte az Integritás Kerekasztal Tudásmegosztó Napot, együttműködve a Gazdasági Versenyhivatallal (továbbiakban: GVH), a Közbeszerzési Hatósággal, a Kúriával, az Ügyészséggel, a Magyar Nemzeti Bankkal, a Belügyminisztériummal (továbbiakban: BM), valamint az OBH-val.

NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS, SAKMAI-KÖZÉLETI TEVÉKENYSÉG

A Számvevőszék a 2022. évben is aktívan szerepet vállalt a nemzetközi számvevőszéki közösség munkájában, tagja a Legfőbb Ellenőrző Intézmények Nemzetközi Szervezetének (International Organization of Supreme Audit Institutions, továbbiakban: INTOSAI), mely keretében 12 bizottsági és albizottsági – köztük a Szakmai Standardok Bizottsága, Megfelelőségi Ellenőrzési Albizottság, Teljesítmény-ellenőrzési Albizottság, Belső Ellenőrzési Standardok Albizottság –, illetve munkacsoport tevékenységében vesz részt. A Számvevőszék a Legfőbb Ellenőrző Intézmények Európai Szervezetének (European Organisation of Supreme Audit Institutions, továbbiakban: EUROSAI) több munkacsoportjában – mint pl.: informatikai-, környezetvédelmi-, önkormányzati ellenőrzés, etikai hálózat – és számos projektcsoporthoz közös munkájában vesz részt.

A Számvevőszék kiemelkedő stratégiai kapcsolatot ápol az Ausztriával és Szlovéniával kiegészült Visegrádi V4-es országcsoporthoz számvevőszékeivel

(továbbiakban: V4+2-es együttműködés). A V4+2-es együttműködés egyik fontos célja, hogy a résztvevő számvevőszékek álláspontjaikat egyeztethessék és harmonizálhassák az európai uniós legfőbb ellenőrző intézmények vezetőiből és az Európai Számvevőszék elnökéből álló EU Kapcsolattartó Bizottság soron következő ülése előtt.

A 2022. évi V4+2 találkozó — Balról jobbra: Karol Mitrik, a korábbi szlovák, Marian Banaš, a lengyel és Margit Kraker, az osztrák számvevőszék elnöke, Mojca Planinšek a szlovén, dr. Karas Monika a magyar számvevőszék alelnöke és Miloslav Kala a cseh számvevőszék elnöke

A Számvevőszéknél a nemzetközi kapcsolatok erősítésén túl a 2022. évben is kiemelt szerepet kaptak a más országok számvevőszékei tapasztalatainak közös felhasználásán alapuló, többségében online formában megrendezett nemzetközi tudásmegosztó fórumok.

INTEGRITÁS SZEMINÁRIUM

A Számvevőszék közel egy évtizeden átnyúló Nemzetközi Integritás szeminárium programozatának célja volt a legjobb hazai és nemzetközi gyakorlatok megosztásán keresztül az integritásalapú közigazgatási kultúra és a transzparens államműködés fejlesztése és erősítése a programban résztvevő országok körében, valamint ezáltal a korrupció elleni globális küzdelem támogatása. A Számvevőszék szervezésében a 2022. évben kilencedik alkalommal, hat ország mintegy

40 számvevőjének részvételével online formában került megrendezésre az integritás szeminárium, melynek fókuszában a közsféra intézményeinek korrupcióval szembeni ellenállóképessége állt.

DISCUSSIONPOINT QUARTERLY PROGRAMSOROZAT

A korábbi évek tapasztalataira építve, a Számvevőszék a 2022. évben ismét interaktív online tudásmegosztó eseménysorozatot indított. A virtuális workshopok résztvevői az aktuális témákat – mint a számvevőszékek működésében rejlő kibiztonsági kockázatok és jó gyakorlatok, a módszertani fejlesztések, valamint a számvevőszékek tanácsadó szerepe – mélységben tárgyalták, és a kapcsolódó csoportmunka lehetőséget nyújtott a közös gondolkodásra, valamint a jövőbeli együttműködések megtervezésére.

EU ÁFA MUNKACSOPORT PLENÁRIS ÉS ALBIZOTTSÁGI ÜLÉSEI

Az EU Kapcsolattartó Bizottság ÁFA munkacsoportjának céljai közé tartozik, a hozzáadottérték-adó területén történt változások nyomán követe, a tagállamok közötti együttműködés elősegítése, az EU-n belüli ÁFA csalások feltérképezése, illetve az esetleges csalásokból fakadó károk mérése és az azt megelőzni kívánó politikák felmérése. Ezen felül, céljai megvalósításán keresztül segíti az EU Bizottság adó- és vámügyekkel foglalkozó főigazgatóságának tevékenységét a nemzetközi pénzügyi csalások elleni küzdelem területén. A Számvevőszék 2003 óta vesz részt a munkacsoport feladatainak ellátásában. A Számvevőszék szervezésében a 2022. évben online formában került megrendezésre az EU ÁFA munkacsoport plenáris és két albizottsági ülése a Pénzügyminisztérium (továbbiakban: PM) és a NAV közreműködésével. Az ülés fő témája az ÁFA beszédés digitalizációja, valamint az e-kereskedelem előző évben életbe lépett új szabályozásának és eredményeinek megtárgyalása volt.

A KONGÓI DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG SZÁMVEVŐSZÉKÉNEK MEGERŐSÍTÉSÉT CÉLZÓ PROJEKT (2022-2025)

Az INTOSAI Fejlesztési Kezdeményezés égisze alatt a 2022. év elején indult projekt célja, hogy jobb és hatékonyabb kontrollokat alakíthassanak ki a Kongói Számvevőszéknél. A projektben a Számvevőszék a Kongói Számvevőszék Etikai

Kódexének felülvizsgálatát és megújítását támogatta szakmai segítségnyújtással. A munka 2022 tavaszán vette kezdetét, az Etikai Kódex felülvizsgálatával egyidejűleg a Számvevőszék több, az etika témaköréhez kapcsolódó, online képzést szervezett a kongói kollégák részére, Svédország és Tunézia Számvevőszékeinek támogatásával.

„TISZTA VÍZ ÉS ALAPVETŐ KÖZTISZTASÁG” FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI CÉLHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖZÖS ELLENŐRZÉS

A téma kiemelt jelentőségére tekintettel a számvevőszékek világszerte egyre jelentősebb erőforrásokat fordítanak a vízgazdálkodással, vízvagyonnal, árvíz elleni védekezéssel, klímaváltozással kapcsolatos területek, infrastruktúrák és állami intézkedések ellenőrzésére. A Számvevőszék Ukrajna, Szerbia, Horvátország és Lengyelország Számvevőszékeivel együttműködve a 2022. évben nemzetközi koordinált ellenőrzést kezdeményezett az Egyesült Nemzetek Szervezete "Tiszta víz és alapvető köztisztaság" témájú, fenntartható fejlődési céljához kapcsolódóan. Az együttműködés célja egy közös összefoglaló dokumentum nyilvánosságra hozatala, amely tartalmazza a 2023. évben megvalósuló nemzeti teljesítményellenőrzések eredményeit, összefoglalva az ellenőrzési megállapításokat, a beazonosított jó gyakorlatokat, a közös következtetéseket és tanulságokat.

SZAKMAI TAPASZTALATCSERE A KOREAI SZÁMVEVŐSZÉK KÉPZÉSI INTÉZMÉNYÉVEL

A Számvevőszék szervezésében, a PM Államháztartási Belső Pénzügyi Ellenőrzési Módszertani és Képzési Központ vezetői és szakértői részvételével 2022 novemberében került sor szakmai konzultációra a Dél-Koreai Számvevőszék Képzési Intézményével, amelyen a résztvevők megosztották egymással az államháztartás belső pénzügyi ellenőrzéséhez kapcsolódó képzési tapasztalataikat, valamint feltérképezték a kölcsönös képzési lehetőségeket.

PÉNZÜGYI SZEMLE

A Számvevőszék gondozásában a 2022. évben is negyedéves gyakorisággal jelent meg a Pénzügyi Szemle közpénzügyi szakfolyóirat, amelyhez szorosan kapcsolódik a Pénzügyi Szemle Online internetes oldal. A szakfolyóiratban a 2022. évben összesen négy lapszámban és egy tematikus különszámban közzéttek tanulmányokat a gazdaságtudomány különböző területeinek jelentős hazai és nemzetközi szakemberei.

A Pénzügyi Szemle fókuszában álló témakörök a 2022. évben a pénzügyi kultúra kutatásának új eredményei, a fenntarthatóság kihívásai, az energia és ellátásbiztonság, a digitális jegybankpénz, valamint a belső kontrollrendszer és a vezetéstudomány volt.

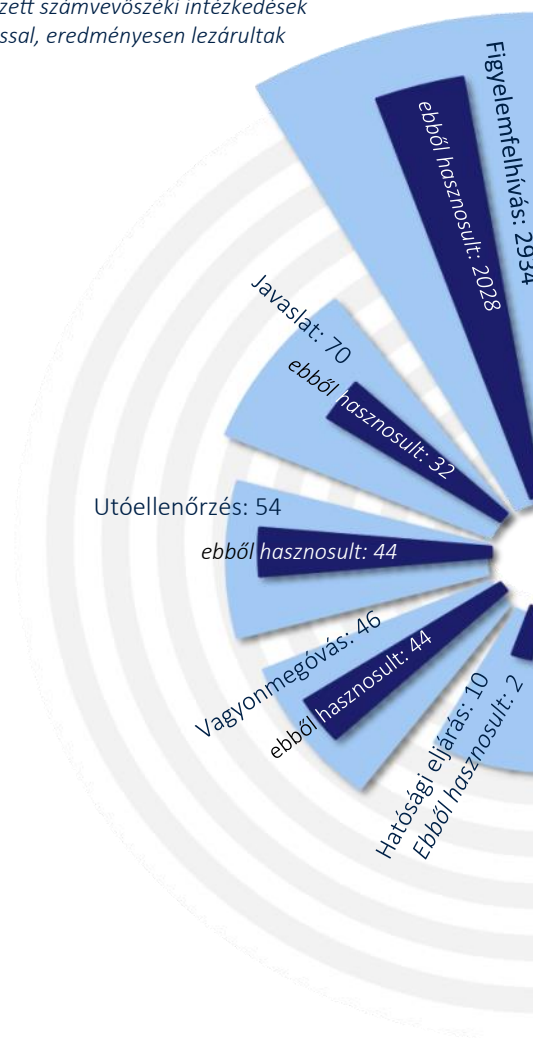
HASZNOSULÁS A KÖZPÉNZT FELHASZNÁLÓ SZERVEZETEK OLDALÁRÓL

Az ÁSZ törvény széleskörű eszközrendszerrel biztosít a Számvevőszéknek ahhoz, hogy a szabályszerű közpénzfelhasználás megvalósítása érdekében az ellenőrzőtekre hatást gyakoroljon, úgymint a figyelemfelhívás, a számvevőszéki jelentésben megfogalmazott javaslatok, az ellenőrzötték ehhez kapcsolódó intézkedési kötelezettsége, az utóellenőrzés, valamint a hatósági eljárások kezdeményezése.

INTÉZKEDÉSI KÖTELEMMEL JÁRÓ MEGÁLLAPÍTÁSOKON ALAPULÓ JAVASLATOK, INTÉZKEDÉSI TERVEK, FIGYELEMFELHÍVÓ LEVELEK

A Számvevőszék 71 jelentése összesen 70 javaslatot tartalmazott, melyek 31 címzett részére kerültek megfogalmazásra. Az intézkedési kötelemmel érintett vezetők – az ÁSZ törvény előírásainak megfelelően – az ellenőrzési megállapításokra a hibák, hiányosságok megszüntetése érdekében a már megtett, illetve tervezett intézkedésekről intézkedési tervet állítottak össze és küldtek meg a Számvevőszék részére, amelyben foglaltakat a Számvevőszék értékelt. Az intézkedési tervekben vállalt feladatok végrehajtását a Számvevőszék az ÁSZ törvény alapján utóellenőrzés keretében ellenőrizheti. A Számvevőszék elnöke a 2022. évben 2 934 címzettel figyelemfelhívó levélben szólított meg, hogy intézkedjen az ellenőrzés során feltárt jogszabálysértő gyakorlat, illetve a vagyon rendeltetésellenes vagy pazarló felhasználásának megszüntetése érdekében.

6. ábra — A kezdeményezett számvevőszéki intézkedések és az azokból hasznosulással, eredményesen lezárultak

UTÓELLENŐRZÉSEK

A Számvevőszék utóellenőrzés keretében a 2022. évben 37 szociális/köznevelési humánszolgáltatási közfeladatokat ellátó államháztartáson kívüli fenntartó és 17 nemzeti tulajdonú gazdasági társaság vonatkozásában értékelt, hogy az ellenőrzött szervezetek az összeállított intézkedési tervükben foglalt intézkedések végrehajtásával hasznosították-e a számvevőszéki jelentésben a hiányosságok megszüntetése, a kockázatok csökkentése érdekében megfogalmazott megállapításokat.

Az utóellenőrzések eredménye alapján 44 utóellenőrzéssel érintett szervezet esetében hasznosultak a Számvevőszék korábbi ellenőrzési megállapításai, a feltárt szabálytalanságokat megszüntető intézkedések hatására a szabálytalan működés kockázata csökkent. Tíz szervezet vezetője a szabálytalanságok megszüntetése érdekében intézkedéseket nem tett, vagy azokat nem teljeskörűen hajtotta végre.

HATÓSÁGI JELZÉSEK

A Számvevőszék az ellenőrzések során tett megállapítások alapján a 2022. évben tíz esetben élt jelzéssel/megkereséssel az illetékes hatóságok felé, melyből öt a fővárosi, vármegyei kormányhivatalokat, kettő a Nemzeti Választási Irodát, egyet a Legfőbb Ügyészséget és a Pest Vármegyei Rendőrfőkapitányságot, illetve a NAV-ot érintette. Ezen megkeresések a költségvetési intézmény megszüntetéséről szóló képviselő-testületi döntés végrehajtásának elmulasztását; a vészhelyzetben gyakorolható hatáskör szabályszerűségét érintő törvényességi felügyeleti eljárást; az önkormányzati választott vezető tisztségviselők Felügyelő Bizottsági tagsággal összefüggő díjazását; a követelések nyilvántartásával, elengedésével

kapcsolatos szabályozás hiányosságát; a vagyonmegóvási intézkedésre vonatkozó felhívás sikertelen kézbesítését; valamint költségvetési csalás és pénzmosás gyanúját; továbbá a kampánypénzek elszámolásával kapcsolatos jogértelmezési kérdéseket tartalmazták. A nyomozóhatóságoknál már folyamatban lévő, nem a Számvevőszék értesítése alapján indult büntetőeljárásokhoz kapcsolódóan a 2022. évben a Számvevőszék kilenc megkeresésre adott választ.

VAGYONMEGÓVÁSI INTÉZKEDÉS KEZDEMÉNYEZÉSE

A Számvevőszék 46 esetben kezdeményezte a költségvetési támogatás folyósításának felfüggesztését. Az ellenőrzések során feltárt hiányosságok megszüntetését követően a támogatások folyósításának felfüggesztése egy kivétellel még éven belül megszüntetésre is került. Megszüntetésre került továbbá kilenc, korábbi években kezdeményezett költségvetési támogatás folyósításának felfüggesztése is.

A Számvevőszék által kezdeményezett intézkedések a 2022. évben indított eljárások során 42 esetben elérték hatásukat, az érintett ellenőrzött szervezetek a vagyonmegóvási intézkedés megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételét, a rendeltetésszerű közpénzfelhasználás feltételeinek megteremtését igazolták. Három szervezet esetében időközben a szervezet, illetve a költségvetési támogatás folyósításának alapját képező közfeladat ellátása megszűnt.

ELLENŐRZÉSI TAPASZTALATOK

Az államháztartás központi szintje

Az államháztartás helyi szintje

Államháztartáson kívüli szervezetek

Állami vagyongazdálkodás

Vélemény, értékelések

ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI SZINTJE

A 2021. ÉVI ZÁRSZÁMADÁS ELLENŐRZÉSE

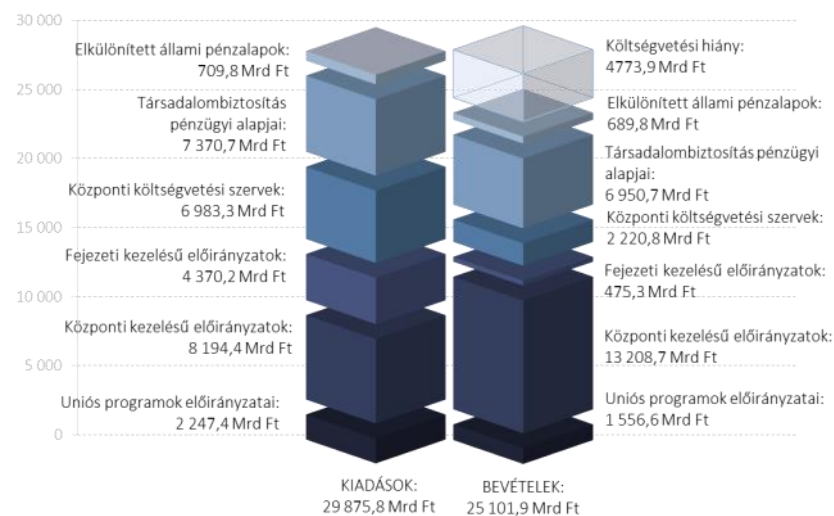
A zárszámadás ellenőrzése során a Számvevőszék értékelte a központi költségvetés, ezen belül a központi és a fejezeti kezelésű előirányzatok, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai, az elkülönített állami pénzalapok, valamint az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szervek bevételi és kiadási előirányzatai teljesítését, a központi alrendszer bevételi és kiadási adatainak megbízhatóságát.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a 2021. évi zárszámadási törvényjavaslatban bemutatott, az államháztartás központi alrendszerébe tartozó központi és fejezeti kezelésű előirányzatok, a központi költségvetési szervek, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai és az elkülönített állami pénzalapok bevételi és kiadási előirányzatai megbízhatóak voltak, teljesítésük szabályszerű volt, valamint a 2021. évi zárszámadási törvényjavaslatot a PM a jogszabályi előírások szerinti szerkezetben és tartalommal készítette el.

Az ellenőrzés megállapította, hogy az államháztartás központi alrendszerének pénzforgalmi hiánya az előző évi hiány összegéhez képest csökkent. A kormányzati szektor GDP-arányos hiánya a 3,0%-os maastrichti kritérium fölött realizálódott. A COVID-19 járvány negatív hatásainak kezelése érdekében a maastrichti kritérium teljesítése alóli mentesítést az uniós előírások, illetve a hazai jogrendben a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Gst.) rendelkezései egyaránt lehetővé tették a 2021. évben is.

Az ellenőrzés rámutatott arra, hogy az államadósság a törvényi követelményekkel összhangban alakult. Az államadósság-mutató a 2021. év végére 76,8%-ra

7. ábra — A központi alrendszer bevételi és kiadási előirányzatainak 2021. évi teljesítési adatai (Mrd Ft)

mérséklődött, így a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvényben rögzített tervezett mértéknél jelentősen kedvezőbben alakult.

Az ellenőrzés során a Számvevőszék a belső szabályozások, a gazdasági események elszámolása, a kifizetések teljesítését megelőző kontrollok, valamint az integrált kockázatkezelési rendszer működtetése kapcsán tárt fel hiányosságokat.

Ezen hiányosságok a lényegességi szintet nem érték el, így a zárszámadási törvényjavaslatban szereplő adatok megbízhatóságát, a központi költségvetés egésze végrehajtásának szabályszerűségét nem befolyásolták.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ELLENŐRZÉSE – FENNTARTÓVÁLTÁSSAL ÉRINTETT EGYETEMEK

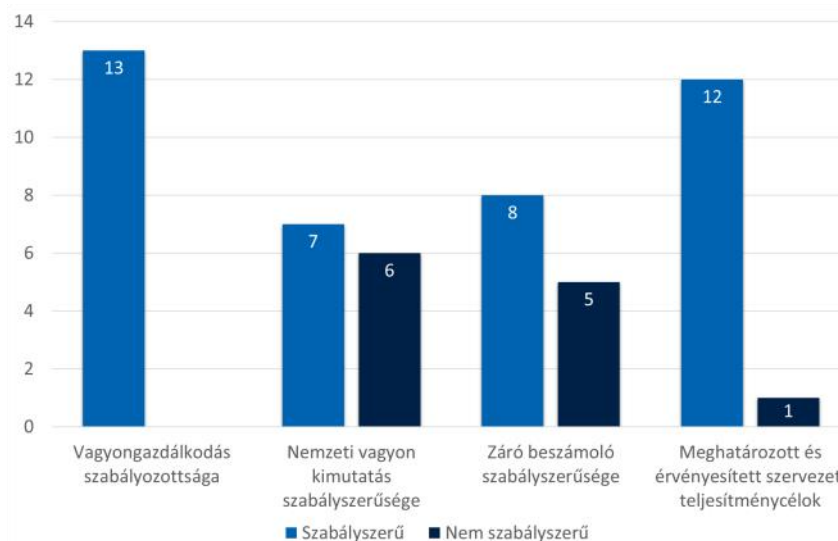
A Számvevőszék a 2022. év folyamán 13 fenntartóváltással érintett egyetemet ellenőrzött, amelyek mérlegfőösszege – a költségvetési szervek által készített záró beszámolók adatai szerint – összesen 545,6 milliárd forint volt.

A Számvevőszék az ellenőrzés keretében 11 egyetem esetében a 2018-2020. évekre és két egyetem esetében 2017-2020. évekre, továbbá a fenntartóváltás napját megelőző időszakra vonatkozóan értékelt, hogy az egyetem vagyongazdálkodási feltételeinek kialakítása, szabályozottsága biztosított és a nemzeti vagyon kimutatása szabályszerű volt-e. Értékelt továbbá az egyetem fenntartóváltás során elkészített záró beszámolójának és a nemzeti vagyon kimutatásának, valamint a mérleg leltárral való alátámasztásának szabályszerűségét. A Számvevőszék ellenőrzése a 2020. év vonatkozásában minden egyetemnél kiterjedt az ellenőrzött szervezetnél kialakított teljesítménycélok, valamint az azokhoz meghatározott célértékek, teljesítménykövetelmények meghatározására, a célok megvalósulásának mérésére, értékelésére.

A 8. ábra mutatja az ellenőrzés során feltárt hibákat, hiányosságokat fókuszok szerinti bontásban.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a fenntartóváltással érintett egyetemek vagyongazdálkodásának szabályozottsága az ellenőrzött időszakban összességében biztosított volt. Az egyetemek rendelkeztek számviteli politikával, az eszközök és források értékelési, illetve leltárkészítési és leltározási, önköltségszámítási, valamint gazdálkodási szabályzattal, számlarenddel. Szabályozták a gépjármű igénybevételeinek és használatának rendjét, továbbá az anyag- és eszközgazdálkodás számviteli politikájában nem szabályozott kérdéseit.

8. ábra — Az ellenőrzés alatt feltárt szabálytalanságok fókusz szerinti bontásban (egyetemek száma)

Az ellenőrzött időszakban az egyetemek az éves költségvetési beszámolóikat elkészítették. Hat egyetem esetében az ellenőrzés a vagyon kimutatása területén tárt fel szabálytalanságokat.

Az ellenőrzött időszakban nyolc egyetem a jogszabályi előírásokkal összhangban a fenntartóváltás napját megelőző fordulónappal az államháztartási számviteli szabályok szerinti záró beszámolóját elkészítette, a mérleg tételeinek alátámasztásához, a beszámoló elkészítéséhez a leltár összeállításáról gondoskodott.

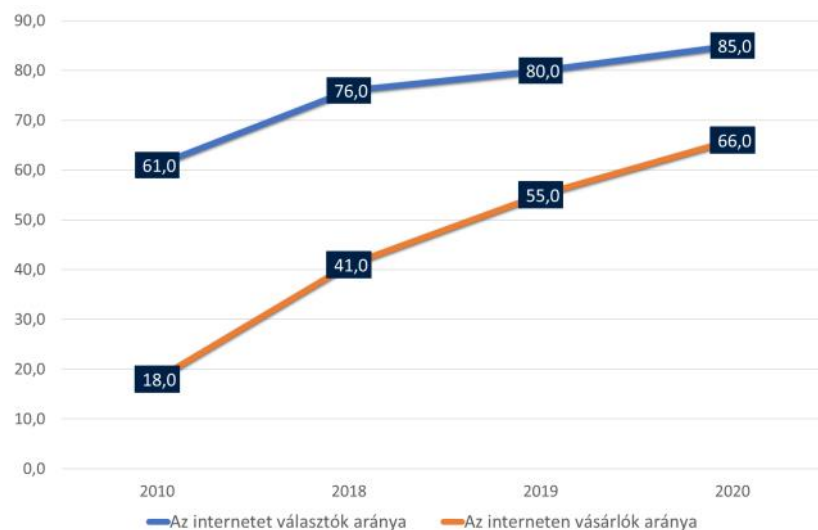
Az ellenőrzés megállapította, hogy a fenntartóváltáshoz kapcsolódóan jogszabályi kötelezettségének öt egyetem nem tett eleget, közülük három egyetem nem bocsátott az ellenőrzés rendelkezésére a fenntartóváltás napját megelőző fordulónapra készített, a jogszabályoknak megfelelő záró beszámolót és két egyetem esetében a leltár egyes mérleg sorok esetében nem támasztotta alá teljeskörűen a záró beszámoló adatait.

Egy egyetem kivételével az ellenőrzött fenntartóváltó egyetemek tűztek ki szervezeti teljesítménycélokat, valamint kialakították és érvényesítették a szervezeti teljesítmény mérésére alkalmas követelményeket.

AZ E-KERESKEDELEM HAZAI ELLENŐRZÉSÉBEN ÉRINTETT SZERVEZETEK ELLENŐRZÉSE

Az e-kereskedelmi tevékenység volumenének elmúlt években bekövetkezett ugrásszerű növekedése hatással van a gazdaság fejlődésére, a lakossági fogyasztás emelkedésére, a vállalatok jövedelmezőségének esetleges javulása növeli a költségvetés bevételeit. Az e-kereskedelmi tevékenység magyarországi térnyerését 2010-2020. között a 9. ábra mutatja.

9. ábra — Az internetet használók és az interneten vásárlók arányának változása a 2010-2020. években (%)

A Számvevőszék az ellenőrzés keretében értékelte, hogy az e-kereskedelem ellenőrzését végző szervezetek, a GVH, az Innovációs és Technológiai Minisztérium (továbbiakban: ITM), a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (továbbiakban: NAIH), a NAV, a Nemzeti Élelmiszerlánc-Biztonsági Hivatal (továbbiakban: NÉBIH) és az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezési-

Egészségügyi Intézet (továbbiakban: OGYÉI) a 2019-2020. években hogyan alakították ki az e-kereskedelem ellenőrzésének feltételeit.

Az ellenőrzés megállapította, hogy az e-kereskedelem ellenőrzését végző szervezetek kialakították az online kereskedelem ellenőrzésére vonatkozó tevékenységeik szabályozási kereteit. Szabályozták a fogyasztóktól, piaci szereplőktől érkező panaszok, bejelentések, jelzések kezelését.

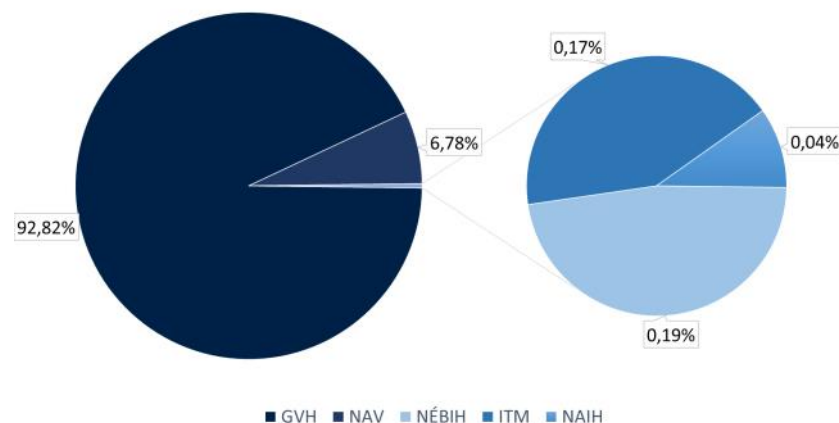
Az egyes szervezetek az e-kereskedelemmel kapcsolatos ellenőrzéseiket szabályszerűen végezték, kezdeményezték a szükséges eljárásokat és az ellenőrzések utólagos nyomon követése során a jogszabályi előírások szerint jártak el. Az egyes szervezetek által lezárt és jogsértés megállapításával zárult ellenőrzések darabszámát a 2019-2020. években a 2. táblázat mutatja.

2. táblázat — Az egyes szervezetek által végzett és jogsértés megállapításával zárult ellenőrzések száma a 2019-2020. években (db)

	Megnevezés	GVH	ITM	NAIH	NAV	NÉBIH	OGYÉI
2019	Lezárt ellenőrzések száma	7	81	18	771	13	-
	Ebből jogsértés megállapításával zárult	3	59	2	140	9	-
2020	Lezárt ellenőrzések száma	9	114	55	1733	22	2
	Ebből jogsértés megállapításával zárult	7	74	12	270	9	-

Az e-kereskedelem ellenőrzésével összefüggésben öt szervezet szabott ki bírságot a 2019-2020. évben összesen 6 685,3 millió forint értékben, amelynek több mint 90,0%-át a GVH által kiszabott bírságok tették ki. A 10. ábra mutatja az egyes ellenőrzést végző szervezetek által kiszabott bírságok megoszlását.

10. ábra — Az egyes ellenőrzést végző szervezetek által kiszabott bírság megoszlása (%)

NUKLEÁRIS BIZTONSÁG ELLENŐRZÉSE

A Számvevőszék a 2018-2020. évekre vonatkozóan értékelte a nukleáris létesítmények és a radioaktív hulladék-tárolókat érintő hatósági ellenőrzési feladatok szabályozottságát az Országos Atomenergiái Hivatal (továbbiakban: OAH), mint atomenergia felügyeleti szerv és nukleáris biztonsági hatóság, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Nonprofit Kft., mint a Nukleáris Alappal kapcsolatos tervezési és beszámolási tevékenység előkészítését végző szerv, valamint az ITM, mint a Nukleáris Alap kezelő szerve és az OAH felügyeletét ellátó szerv vonatkozásában.

Az ellenőrzés megállapította, hogy az OAH szabályozottsága biztosította a nukleáris létesítményeket és a radioaktív hulladék-tárolókat érintő hatósági ellenőrzési feladatok szabályozott ellátását. A Központi Nukleáris Pénzügyi Alap (továbbiakban: KNPA) kezelésében és felhasználásában részt vevő szervezetek a szabályozottság megteremtésével hozzájárultak a KNPA-ban elkülönített pénzek

szabályszerű felhasználásához. Az ITM, KNPA kezeléséhez kapcsolódó feladat-ellátására vonatkozóan a Számvevőszék nem tárt fel kockázatot.

A Számvevőszék a 2015-2018. évek vonatkozásában korábban ellenőrizte az OAH gazdálkodását, belső kontrollrendszerének kialakítását és működtetését, valamint a teljesítmény mérésére alkalmas követelmények kialakítását. Továbbá a 2010-2013. évek vonatkozásában ellenőrizte a KNPA által ellátott feladat bevételeinek, ráfordításainak elszámolását, a vagyongazdálkodási tevékenység szabályszerűségét, valamint a kontroll- és monitoring rendszer kiépítését és működtetését. Az ellenőrzés megállapításai alapján a Számvevőszék az OAH főigazgatójának és a KNPA ügyvezető igazgatójának három-három javaslatot fogalmazott meg, melyre az ellenőrzött szervezetek intézkedési tervet készítettek. Az ellenőrzés során a Számvevőszék megállapította, hogy az OAH és a KNPA a korábbi számvevőszéki ellenőrzés során tett megállapítások alapján készített intézkedési tervben szereplő feladatokat végrehajtotta. Az OAH intézkedett a kötelezettségvállalások és más fizetési kötelezettségek nyilvántartásának jogszabályi előírás szerinti elkészítéséről, a gazdálkodási jogkört gyakorló személyek szabályszerű kijelöléséről és felhatalmazásáról, valamint mérőszámok, indikátorok, feladat- és teljesítmény-mutatók meghatározásáról.

A KNPA intézkedett a vagyonkezelési szerződés módosítása és egységes szerkezetbe foglalása iránt, a számlarend jogszabályi előírás szerinti elkészítéséről, valamint a közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét is tartalmazó adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat elkészítéséről.

KATONAI BESZERZÉSEK ELLENŐRZÉSE

A Számvevőszék a 2020. évre vonatkozóan értékelte a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatala (továbbiakban: HM VGH) belső kontrollrendszerének kialakítását és működtetését. A HM VGH ellenőrzi a honvédelmi szervezetek beszerzési igényeit, beszerzési tilalom alóli mentesítési kötelezettségének teljesítését a több mint 3 500 milliárd forintra tervezett Zrínyi 2026 Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program beszerzéseinél.

A Számvevőszék a HM VGH ellenőrzése során megállapította, hogy a kialakított és működtetett kontrollok rendszere biztosította az ellenőrzési feladatok ellátásához szükséges alapvető feltételeket. A kontrollkörnyezet kialakítása szabályszerű volt, biztosította az ellenőrzési feladatok ellátásának szabályozási, szervezeti, felelősségi és integritási kereteit. A szabályszerűen kialakított és működtetett:

- monitoring rendszer biztosította továbbá az ellenőrzési feladatellátáshoz kapcsolódó folyamatok és szervezeti célok megvalósításának nyomon követését,
- kockázatkezelési rendszer biztosította az ellenőrzési feladatok ellátásához kapcsolódó kockázatok azonosítását és kezelését, valamint
- belső ellenőrzési tevékenység biztosította az ellenőrzési tevékenységben a hibák feltárását, kezelését, a hibák lehetőségének minimális szintre történő csökkentését.

A SZERZŐI JOG RENDSZERÉNEK ELLENŐRZÉSE

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (továbbiakban: SZTNH) hatóságként jár el a közös és független jogkezelő szervezetek jogkezelési tevékenységének bejelentése, a reprezentatív közös jogkezelő szervezetként végzett közös jogkezelési tevékenység engedélyezése, az engedély módosítása és visszavonása, a szervezetek nyilvántartása, valamint a jogkezelési tevékenysége feletti felügyeleti ügyekben. Az SZTNH bevételeinek és kiadásainak alakulását az ellenőrzött időszakban a 3. táblázat mutatja.

3. táblázat — Az SZTNH ellenőrzött időszaki bevételi és kiadási adatai évek szerint (millió forint)

	Bevétel	Kiadás
2019	5 558,6	4 832,7
2020	5 154,8	4 622,9

A Számvevőszék a 2019-2020. évekre vonatkozóan értékelte az SZTNH belső kontrollkörnyezete kialakításának, a közös és a független jogkezelő szervezetekkel kapcsolatos feladatellátásának, felügyeleti tevékenységének, valamint a jogkezeléssel kapcsolatban az SZTNH-t megillető bevételek megállapításának, elszámolásának szabályszerűségét és az SZTNH-nál a mérhető, nyomon követhető teljesítménycélok, teljesítménykövetelmények kialakítását. A 2018-2019. évekre vonatkozóan a Számvevőszék értékelte továbbá, hogy a közös és a független jogkezelő szervezetek szabályszerűen működtek-e, beszámolási, nyilvántartási feladataikat szabályszerűen látták-e el. A közös jogkezelő szervezetek az ellenőrzött időszakban 162,4 millió forint költségvetési támogatásban részesültek.

Az ellenőrzés megállapította, hogy az SZTNH a 2019-2020. években a működési és szervezeti kereteit nem alakította ki szabályszerűen, a független jogkezelő szervezetekkel kapcsolatos feladatellátása szervezeti és működési kereteit nem határozta meg. A 2019. évben nem alakította ki az integrált kockázatkezelési rendszert, 2020. augusztus 30-ig nem készített ellenőrzési nyomvonalat a jogkezelő szervezetekkel kapcsolatos működési folyamatokhoz.

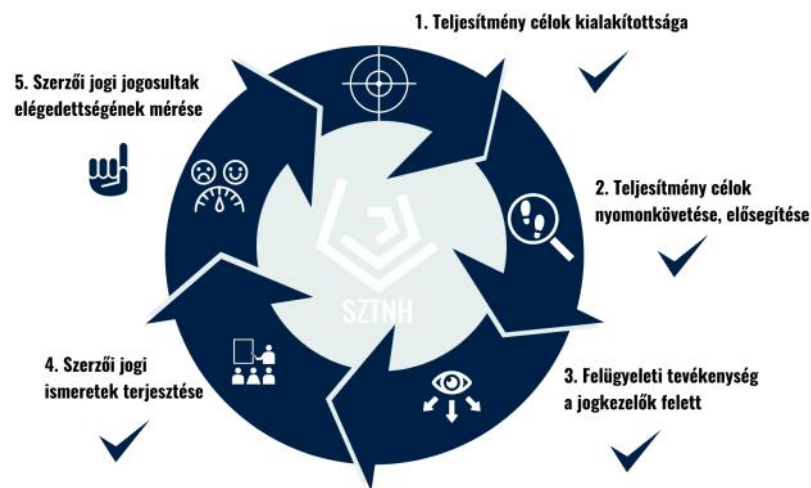
Az SZTNH felügyeleti tevékenysége tekintetében a Számvevőszék lényeges kockázatot nem tárt fel, azonban megállapította, hogy a 2019-2020. években a jogkezelő szervezetek nyilvántartásának vezetése, valamint a 2020. évben a felügyeleti díjak elszámolása során a jogszabályi előírásokat nem tartotta be.

Az ellenőrzés rámutatott arra, hogy az SZTNH a 2020. évben kialakította a szervezeti teljesítmény követelmények érvényesülését biztosító, mérhető teljesítménycélokat.

A Számvevőszék megállapította, hogy a 2019. évben nyolc jogkezelő szervezet nem alakította ki szabályszerűen a szervezet működési kereteit. Hét szervezet nem rendelkezett a szabályszerű gazdálkodást megalapozó pénzügyi-számviteli szabályozással, három jogkezelő szervezet nem készítette el az éves számviteli beszámolóját és öt jogkezelő nem készítette el az éves átláthatósági jelentését.

A megfelelőségi ellenőrzés megalapozta a teljesítmény-ellenőrzés lefolytatását a jogkezelőkhöz kapcsolódó feladatellátás tekintetében. A teljesítmény-ellenőrzés megállapításait a 11. ábra foglalja össze.

11. ábra — A teljesítmény-ellenőrzés megállapításai

Az ellenőrzés megállapította, hogy az SZTNH az ellenőrzött időszakban a jogkezelőkkel kapcsolatos tevékenysége tekintetében célokat és követelményeket határozott meg, kockázatokat azonosított és azokat kezelte. Felügyeleti tevékenysége támogatta a szerzői jogokhoz kapcsolódó jogszabályi előírások érvényesülését a jogkezelőknél. Az SZTNH tevékenysége hozzájárult a szellemi tulajdon védelméhez kapcsolódó ismeretek terjesztéséhez.

A MAGYAR ÁLLAMKINCSTÁR NYILVÁNOSSÁGRA HOZOTT ADATAI, INFORMÁCIÓI ÉS A BESZÁMOLÓK KEZELÉSÉVEL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGÉNEK ELLENŐRZÉSE

A Számvevőszék a 2020. évre és 2021. I. félévére vonatkozóan értékelte a Kincstár által kötelezően közzéteendő adatok és az egyéb információszolgáltatás kere-

tében rendelkezésre bocsátott adatok kezelésének, felülvizsgálatának, kontrollkörnyezetének, információs és kommunikációs rendszerének kialakítását. Ezen túlmenően az ellenőrzés kiterjedt a Kincstár ellenőrzési, közzétételi és adatszolgáltatási tevékenységének megfelelőségére az államháztartás központi alrendszerébe tartozó szervek tartozásállománya, valamint a központi és az önkormányzati alrendszer szervezeteinek időközi adatszolgáltatásai, beszámolóival kapcsolatában.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a Kincstár kialakította a közzétett és az egyéb információszolgáltatások keretében rendelkezésre bocsátott adatokra vonatkozó kontrollkörnyezetét, valamint az információs és kommunikációs rendszerét. A Kincstár az államháztartás központi és önkormányzati alrendszerének bevételi és kiadási teljesítési adatai közzétételével kapcsolatos, jogszabályban előírt feladatait több esetben késedelmesen teljesítette. A központi költségvetési szervek lejárt tartozásállományának közzétételi feladatait szabályszerűen elvégezte.

Az ellenőrzés rámutatott arra, hogy az önkormányzati alrendszer bevételi és kiadási teljesítési adatai és egyenlege ellenőrzésére – a Kincstár belső szabályzatában foglaltak ellenére – nem került sor. Az éves költségvetési beszámolók felülvizsgálatát a Kincstár 2021. év első felében szabályszerűen végrehajtotta.

Az ellenőrzés megállapította, hogy az egyéb információszolgáltatások keretében az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szervek lejárt tartozásállományára vonatkozó adatszolgáltatást a tartozásállomány-nyilvántartó rendszer adatai alapján a Kincstár elkészítette.

A SPORTEGYESÜLETEKNEK, SPORTSZÖVETSÉGEKNEK NYÚJTOTT KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁSI RENDSZERHEZ KAPCSOLÓDÓ FELADATELLÁTÁS ELLENŐRZÉSE

A Számvevőszék ellenőrzése az azóta már megszűnt Emberi Erőforrások Minisztériuma (továbbiakban: EMMI) sportegyesületeknek, sportszövetségeknek nyújtott 2020. évi költségvetési támogatással összefüggő feladatellátására, a nyújtott költségvetési támogatásokhoz kapcsolódó beszámoltatásra, a támogatások

felhasználásának ellenőrzésével kapcsolatos tevékenységére terjedt ki. A 2020. évi központi költségvetés végrehajtása során a sport célú támogatásokra mintegy 125 milliárd forint került kifizetésre sportegyesületek, sportszövetségek részére.

Az ellenőrzés megállapította, hogy az EMMI a sportegyesületeknek, sportszövetségeknek a 2020. évben folyósított központi költségvetési támogatások felhasználásának ellenőrzése során nem ellenőrizte minden esetben a támogatás jogszerű és célszerű felhasználását igazoló bizonylatok meglétét, ezáltal a kedvezményezett szervezet által benyújtott összesítő elszámolással való egyezőségét. Az ellenőrzésbe bevonandó bizonylatok darabszámára, értékére, hitelességi kellekre vonatkozó előírásokat nem érvényesítette minden esetben. Az elszámolások alátámasztására az ellenőrzések során az EMMI elfogadott olyan bizonylatokat, amelyek záradékában nem került feltüntetésre, hogy a bizonylaton szereplő összegből mennyit számoltak el az abban hivatkozott támogatási szerződés terhére.

KÖZÉPIRÁNYÍTÓI FELADATOK ELLENŐRZÉSE

- A Számvevőszék a 2021. évre vonatkozóan a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága (továbbiakban: BVOP) és a Magyar Honvédség Parancsnoksága (továbbiakban: MHP), mint középírányító szerve feladatokat ellátó központi költségvetési szerveknél értékelt az irányító szerv által előírt feladatokat és a középírányító szerve feladatokat, és a 2019-2021. évekre vonatkozóan ellenőrizte a vagyongazdálkodást. A két központi költségvetési szerv 2021. évi teljesített kiadása összesen meghaladta a 45 milliárd forintot.

A BVOP ellenőrzése során a Számvevőszék megállapította, hogy a vagyongazdálkodás számviteli szabályozását a BVOP a 2019-2021. években kialakította. A 2021. évben az irányító szerve által előírt belső ellenőrzési feladatokat, valamint a Számvevőszék által ellenőrzött középírányító feladatait a BVOP szabályszerűen látta el. A BVOP a 2021. évre vonatkozóan meghatározta a szervezeti teljesítménycélokat és az azok eléréséhez szükséges teljesítmény-követelményeket.

Az MHP ellenőrzése során a Számvevőszék megállapította, hogy a 2021. évben az MHP az irányító szerve által az irányítási jogkör vonatkozásában átruházott egyes feladatait, középírányító szervként az ellenőrzött gazdálkodás-irányítási

feladatait szabályszerűen végezte. A 2019-2021. években az MHP vagyongazdálkodásának szabályozását kialakította és beszámolási kötelezettségének eleget tett.

- Az Országos Vízügyi Főigazgatóság (továbbiakban: OVF), mint középírányító szerv esetében a Számvevőszék a 2020. évre vonatkozóan ellenőrizte a kontrollkörnyezet kialakításának szabályszerűségét, a középírányítói feladatok ellátására vonatkozó szabályok kialakítását, a középírányítói feladatok ellátásának megfelelőségét, az irányító szerv felé történő beszámoltatását, valamint a teljesítménykövetelmények kialakítását. A Számvevőszék továbbá a 2018-2020. évekre vonatkozóan értékelt az OVF vagyongazdálkodását. A 12 költségvetési szervet – területi vízügyi igazgatóságot – irányító OVF, mint középírányító 2020. évi teljesített kiadási főösszege meghaladta a 103 milliárd forintot.

Az ellenőrzés megállapította, hogy az OVF a szervezeti és a gazdálkodási kereteit a jogszabályi előírásokkal összhangban kialakította. Beszámolási kötelezettségének az ellenőrzött időszakban eleget tett. Az irányító szerv – BM – által jóváhagyott éves költségvetési beszámolóit főkönyvi kivonattal és leltárral alátámasztotta. A középírányítói feladatok ellátásának szabályozottsága, a középírányító szerve átruházott irányítói hatáskörök gyakorlása és a középírányítói feladatok ellátása megfelelt a jogszabályi előírásoknak.

Az OVF ellenőrzése során a Számvevőszék megállapította, hogy a középírányítói feladatainak szabályszerű ellátásával, az átruházott irányítási hatáskörök felelős gyakorlásával elősegítette az irányítása alá tartozó költségvetési szervek közfeladatainak szabályszerű ellátását, továbbá kialakította a teljesítmény mérésére alkalmas követelményeket.

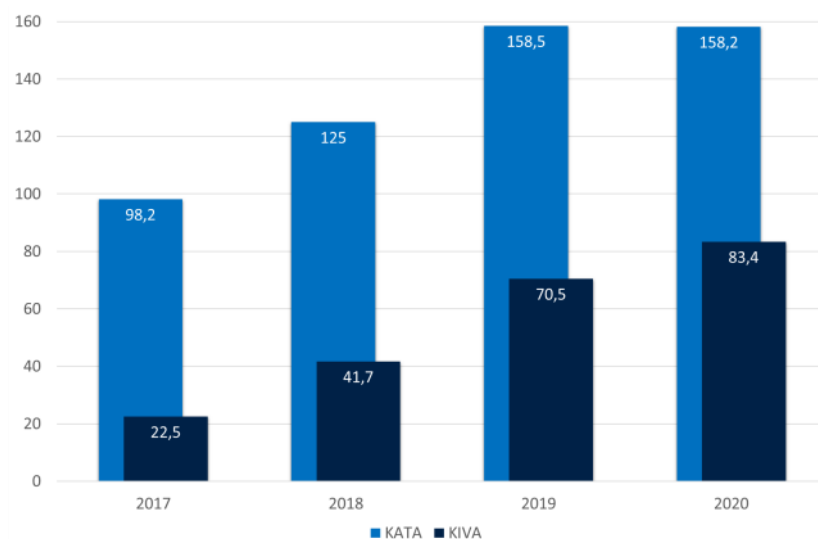
A NAV KISADÓZÓ VÁLLALKOZÁSOK TÉTELES ADÓVAL ÉS A KISVÁLLALATI ADÓVAL, VALAMINT EGYÉB FELADATAIVAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGÉNEK ELLENŐRZÉSE

A Számvevőszék értékelt a NAV a KATA-val és a KIVA-val (együtt a továbbiakban: kisadók) kapcsolatos feladatellátását. Ennek keretében ellenőrizte a NAV a kisadókkal kapcsolatos és egyes egyéb feladatai ellátásának alapjául szolgáló kontrollrendszer kialakítását és működtetését a 2017-2020. évek vonatkozásában,

továbbá a kisadókkal kapcsolatos ellenőrzési eljárások, a kisadózók KATA, KIVA adótartozásaik, valamint a bírósági megkeresések alapján foganatosított vagyonekhozjárások végrehajtását és a kisadózók panaszainak elbírálását a 2019-2020. évekre vonatkozóan.

A kisadók adóbevételeinek 2017-2020. évi növekedését a 12. ábra mutatja, melyből látható, hogy a KATA adóbevétele 2017. évről 2020. évre 1,6-szorosára, a KIVA adóbevétele 3,7-szeresére nőtt.

12. ábra — A kisadókból származó bevételek évenkénti alakulása a 2017-2020. években (mrd forint) - Forrás: NAV, Számvevőszék saját szerkesztés

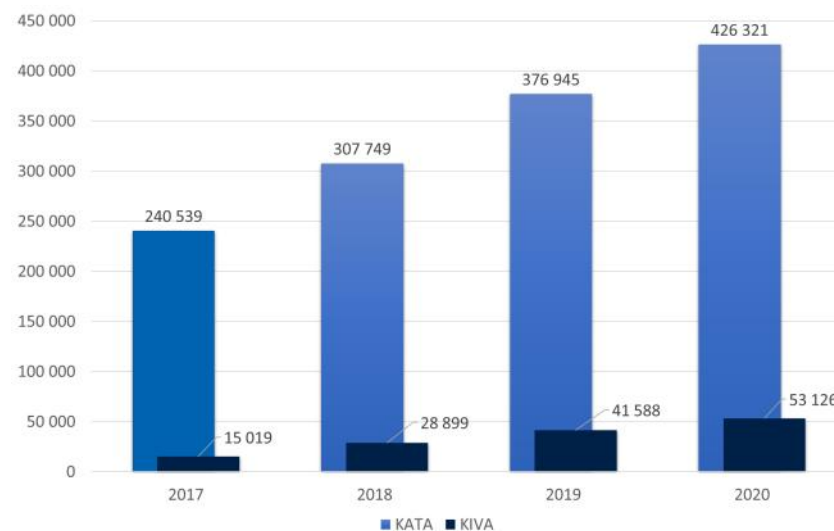

Az adóbevételek összegével párhuzamosan évről évre nőtt a KATA és KIVA adóalanyok száma is, melyet a 13. ábra mutat.

A KATA adóalanyok száma a 2017. évről a 2020. évre 1,7-szeresére, a KIVA adóalanyok száma 3,5-szeresére nőtt.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a NAV a kisadókhoz kapcsolódó tevékenységeit szabályozta, a kisadózók adóellenőrzéseit szabályszerűen hajtotta végre. Az

13. ábra — A kisadózó adóalanyok alakulása a 2017-2020. években (fő) - Forrás: NAV, Számvevőszék saját szerkesztés

ellenőrzés a bírósági megkeresések alapján foganatosított vagyonekhozjárásokhoz kapcsolódó feladatokra vonatkozó belső szabályozás kialakítása, a kisadózók panaszairól szóló nyilvántartás vezetése, valamint a vagyonekhozjárások végrehajtása területén állapított meg hiányosságokat.

A Számvevőszék továbbá teljesítmény-ellenőrzés keretében a 2017-2020. évek vonatkozásában értékelte a NAV valamennyi adónemre kiterjedő adóztatási tevékenységének adóbevételek növekedéséhez való hozzájárulását, a NAV adóztatási tevékenységéhez kapcsolódó feladatainak eredményes ellátását.

A Számvevőszék az ellenőrzés során megállapította, hogy a NAV adóztatási feladatellátása a 2017-2020. évek között eredményes volt. A NAV a hátralékkézelési tevékenységének eredményes ellátásával, a digitális eszközök bevezetésével és alkalmazásával, az adóhatósági ellenőrzési tevékenység eredményességével, az adózók kötelezettségének teljesítését ösztönző és a tudatos adózást erősítő intéz-

kedések megtételével hozzájárult a realizált adóbevételek 2017-2020. évek közötti növekedéséhez.

A KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK IRÁNYÍTÓI, TULAJDONOSI FELADATAI ELLÁTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

A BM költségvetési fejezet a 2020. évben 1 250,8 milliárd forint kiadást teljesített és 214 szervezet tekintetében gyakorolt irányítási hatáskört. A Számvevőszék a 2020. év vonatkozásában értékelte a BM irányítói, tulajdonosi feladatellátását. Az ellenőrzés kiterjedt a BM irányítói és tulajdonosi feladatellátásával kapcsolatosan a teljesítménymérés feltételeinek kialakítására is.

A BM, mint irányítói, tulajdonosi feladatokat ellátó szerv vonatkozásában a Számvevőszék ellenőrzése megállapította, hogy a BM az ellenőrzött időszakban az irányítása alá tartozó költségvetési szervekkel, illetve a tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó gazdasági társaságokkal kapcsolatos irányítói és tulajdonosi feladatait szabályszerűen látta el. Az általa irányított költségvetési szervek megszüntetésekor a jogszabályi előírások szerint járt el. A BM az irányított költségvetési szervek vonatkozásában ellenőrzési jogosultságait szabályszerűen gyakorolta, elemi költségvetéseiket és a 2019. évi éves költségvetési beszámolóikat jóváhagyta, több irányítása alá tartozó költségvetési szervnél ellenőrzéseket végzett. Az

irányított szervezetek vezetőivel kapcsolatos munkáltatói jogkörgyakorlása szabályszerű volt, a teljesítménykövetelményeket a vezetők számára a jogszabályi előírás szerint meghatározta.

A BM-nél kialakították az irányítási és tulajdonosi joggyakorlási tevékenységek eredményességére vonatkozó teljesítmény mérésére alkalmas követelményeket.

A KUTATÁS-FEJLESZTÉSRE ÉS INNOVÁCIÓRA BIZTOSÍTOTT FORRÁSOK FELHASZNÁLÁSA EREDMÉNYESSÉGÉNEK ELLENŐRZÉSE

A teljesítmény-ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy a tervezett és végrehajtott intézkedések a gazdasági növekedésre gyakorolt hatásukon keresztül hozzájárultak-e a nemzeti jövedelemhez, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Stratégia céljainak megvalósításához.

Az ellenőrzés rámutatott arra, hogy a 2013-2019. években meghatározták a kutatás-fejlesztés és innováció területén a költségvetésből nyújtott támogatásokkal elérendő célokat. A kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységek eredményeit mérték és értékelték, az értékelés eredményei alapján a tevékenységek támogatták a stratégiai célok megvalósulását.

ÁLLAMHÁZTARTÁS HELYI SZINTJE

A FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZATOT ÉS A KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATOKAT OSZTOTTAN MEGILLETŐ BEVÉTELEK 2021. ÉS 2022. ÉVI MEGOSZTÁSÁRÓL SZÓLÓ ÖNKORMÁNYZATI RENDELETEK FELÜLVIZSGÁLATÁNAK ELLENŐRZÉSEI

A fővárosi önkormányzat és a kerületi önkormányzatok közötti forrásmegosztásról szóló 2006. évi CXXXIII. törvény (továbbiakban: Forrásmegosztási tv.) előírása alapján a Számvevőszék ellenőrizte a Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek megosztásának, valamint a helyi adóztatással kapcsolatos kiadások megállapításának, elszámolásának szabályszerűségét.

A Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek 2021. évi megosztásának ellenőrzése során a Számvevőszék

megállapította, hogy Budapest Főváros Önkormányzata 2021. évi forrásmegosztási rendeletalkotásának előkészítési folyamata a Főpolgármesteri Hivatalnál nem volt szabályozott.

Nem alakították ki – a forrásmegosztási rendelet szabályozott és szabályszerű megalkotása előkészítési folyamatához – a szervezeti és működési szabályzatban előírtakkal összhangban lévő világos szervezeti struktúrát és nem alkották meg a folyamatok átláthatóságát biztosító belső szabályzatokat.

A Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek 2022. évi megosztásának ellenőrzése során a Számvevőszék megállapította, hogy a Fővárosi Önkormányzat 2022. évi forrásmegosztási rendeletalkotási folyamata a Forrásmegosztási tv. előírásaival összhangban volt, a rendeletalkotás szabályszerűségét biztosították.

4. táblázat — A forrásmegosztási rendeletben megosztandó bevételek és kiadások tervezett összege a 2021. és 2022. évben

Megosztandó bevétel/kiadás (millió forintban)	Megosztandó forrás összege (100%)		Főváros részesedése (54%)		Kerületek részesedése (46%)	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
HIPA	258 000,0	310 000,0	139 320,0	167 400,0	118 680,0	142 600,0
Átengedett IFA	9	8	4,9	4,3	4,1	3,7
Pótlék, bírság	450	1 200,0	243	648	207	552
Összesen	258 459,0	311 208,0	139 567,9	168 052,3	118 891,1	143 155,7
Helyi adók beszedésének kiadásai	374,4	472,4	202,2	255,1	172,2	217,3

Az ellenőrzések rámutattak arra, hogy a forrásmegosztásnál figyelembe vett bevételek és kiadások megállapítása és elszámolása szabályszerű volt, korrekció érvényesítése nem volt indokolt.

A Számvevőszék a 2021. évi forrásmegosztási rendelet felülvizsgálata keretében kettő, a 2022. évi esetében négy javaslatot fogalmazott meg a főpolgármesteri hivatal főjegyzője részére.

A TERÜLETFEJLESZTÉSI TANÁCSOK (TFT-K) MŰKÖDÉSÉNEK ÉS GAZDÁLKODÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

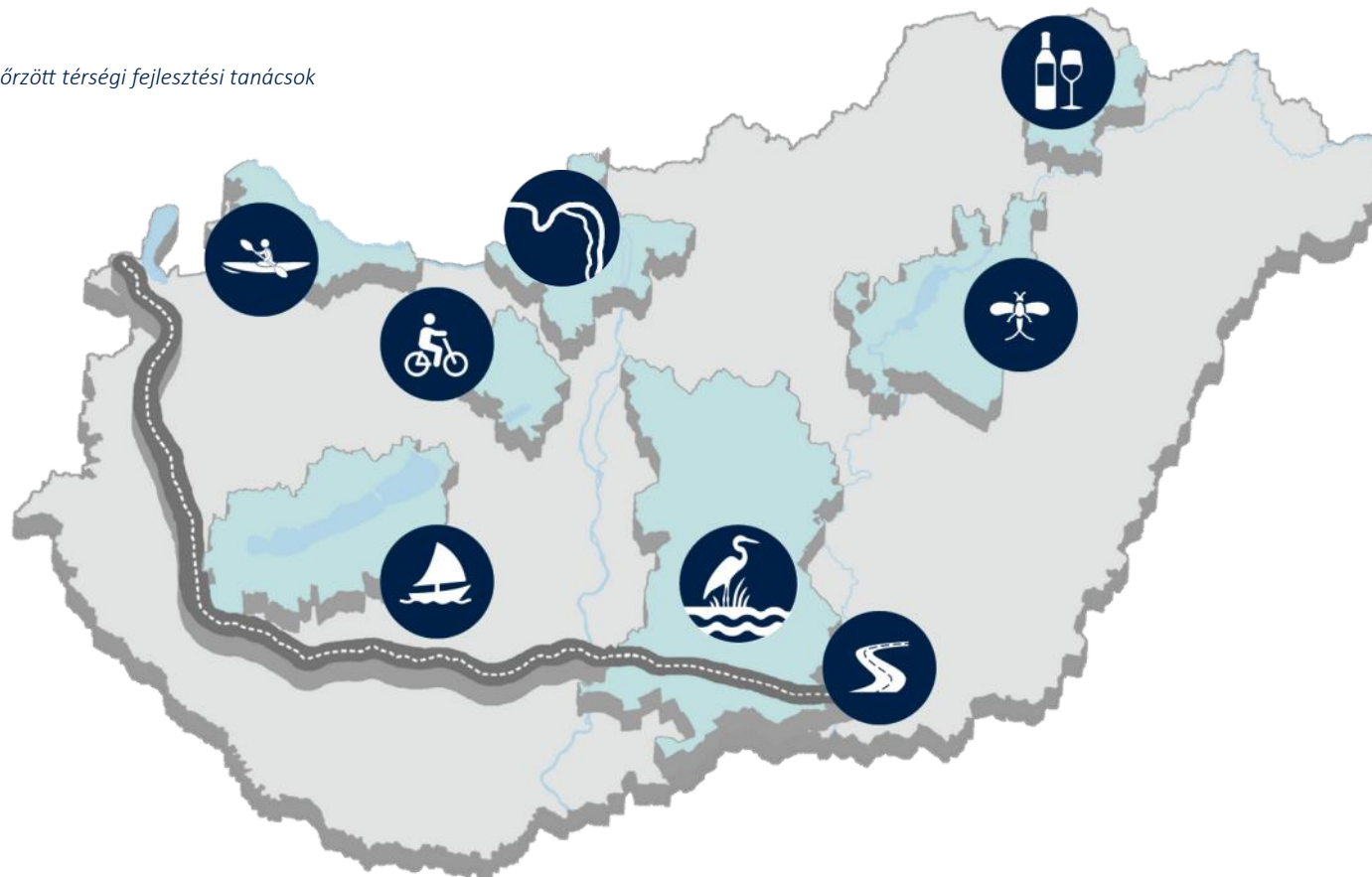
A Számvevőszék a 2018-2020. évek vonatkozásában értékelte az egy milliárd forint kiadást teljesítő nyolc működő TFT – M9, Szigetköz – Felső Duna mente,

Balaton, Tisza-tó, Duna-Tisza Közi Homokhátsági, Dunakanyar, Tokaj Borvidék és Velencei-tó és térsége Váli-völgy, Vértes – tevékenységének működését, gazdálkodását és eredményességét. A nyolc működő TFT működési területét a 14. ábra mutatja.

A Számvevőszék értékelése feltárta, hogy hét TFT elnöke megteremtette a szervezeti és működési feltételeket, ugyanakkor a gazdálkodási-pénzügyi szabályozási keretek szabályszerű kialakítását a nyolcból egy tanács igazolta.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a TFT-k a 2018-2020. években a területfejlesztéshez kapcsolódóan előírt tervezési és beszámolási feladataikat teljeskörűen nem látták el. Hét TFT-nél nem alakították ki szabályszerűen a gazdálkodás

14. ábra — Az ellenőrzött térségi fejlesztési tanácsok

kontrollkörnyezetét. Három TFT-nél a vonatkozó szabályzat hiányában nem volt igazolható, hogy a gazdálkodási kontrolltevékenység gyakorlására vonatkozó szabályok szerint jártak-e el a kifizetések teljesítésekor és elszámolásakor. Két TFT-nél a kötelezettségvállalások nyilvántartásában és a teljesítések igazolásában feltárt hiányosságok jelentettek kockázatot a kifizetések teljesítésének és elszámolásának szabályosságára.

Az ellenőrzés rámutatott arra, hogy a TFT-k tevékenységének eredményességét erősítheti a feladatellátáshoz kapcsolódó célok meghatározása, megvalósulásuk nyomon követése és a tevékenység hasznosulásának mérése.

ÖNKORMÁNYZATOK, ÖNKORMÁNYZATI HIVATALOK PÉNZ- ÉS VAGYONGAZDÁLKODÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

- A Számvevőszék a 2022. évben több ütemben összesen 18 ellenőrzött önkormányzatnál, önkormányzati hivatalnál a 2020. évre vonatkozóan értékelte a pénzforgalomban megjelenő kiadások teljesítését és elszámolásuk szabályszerűségét. Az ellenőrzött önkormányzatok, önkormányzati hivatalok az ellenőrzött időszakban összesen 4,7 milliárd forint kiadást teljesítettek.

Az ellenőrzések megállapították, hogy 17 ellenőrzött szervezet esetében a 2020. évi ellenőrzött kiadások, kifizetések teljesítése több esetben nem volt szabályszerű. A hiányosságok a kötelezettségvállalások és a teljesítésigazolások elvégzését, valamint a kötelezettségek nyilvántartásba vételét érintették egyes ellenőrzött kifizetéseknél.

Az ellenőrzések rámutattak arra, hogy kilenc ellenőrzött 2020. évi költségvetési beszámolóját a készítéséért felelősök nem írták alá, így nem érvényesült a vezetői felelősségvállalás és egy szervezet nem rendelkezett a 2020. évi éves költségvetési beszámolóval.

A Számvevőszék ellenőrzése megállapította, hogy nyolc ellenőrzött szervezet vagyonyilvántartása nem nyújtott megbízható és valós képet vagyoni helyzetéről és annak változásáról, mert a valóságban nem volt fellelhető valamennyi, a tárgyi eszköz nyilvántartásban szereplő eszköz.

A Számvevőszék a feltárt szabálytalanságok megszüntetése érdekében intézkedésre szólította fel az ellenőrzött szervezeteket.

- A Számvevőszék 45 önkormányzat, valamint a gazdálkodási feladataikat ellátó önkormányzati hivatal 2020. évi vagyongazdálkodásának ellenőrzése során értékelte a vagyonváltozások elszámolását, a vagyon használatát és hasznosítását, valamint nyilvántartását a vagyongazdálkodásban rejlő jövőbeli kockázatok azonosítása érdekében. Az ellenőrzött szervezetek mérlegfőösszege 320,7 milliárd forint volt.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a vizsgált önkormányzatoknál a vagyongazdálkodás szabályozási kereteit kialakították, az önkormányzatok vagyonáról, a vagyongazdálkodás szabályairól szóló rendeleteket a képviselő-testületek megalkották. A jogszabályi előírásoknak megfelelően az önkormányzatoknál belső szabályzatban rendelkeztek a gazdálkodás, így különösen a kötelezettségvállalás és teljesítésigazolás rendjéről, gondoskodtak a gazdálkodási jogkörgyakorlók kijelöléséről.

Az ellenőrzés rámutatott arra, hogy az ellenőrzött önkormányzatok az éves beszámolási kötelezettségüknek eleget tettek. A jogszabályi előírás szerinti vagyonkimutatás elkészítése 17 önkormányzatnál nem volt igazolt és tíz önkormányzat esetében a rendelkezésre bocsátott, az éves zárszámadáshoz elkészített vagyonkimutatás nem a jogszabályi előírásoknak megfelelő tagolásban tartalmazta az önkormányzat vagyonát.

A 2020. évi vagyongazdálkodással összefüggő egyes döntések végrehajtásának, a kapcsolódó kontroll feladatok ellátásának és a vagyonváltozást eredményező gazdasági események számviteli nyilvántartásba vételének ellenőrzésére 29 önkormányzatnál került sor. A Számvevőszék az ellenőrzés során hiányosságokat tárt fel a tárgyi eszköz beszerzéséhez, beruházáshoz kapcsolódóan üzembe helyezés igazolásának, valamint a teljesítésigazolás elmaradása, illetve a beszerzésekhez kapcsolódó kötelezettségvállalás nyilvántartásba vételének elmulasztása tekintetében. Az ellenőrzött önkormányzatok közül öt eleget tett ezen területeket érintő kötelezettségeinek, 20 önkormányzat már az ellenőrzés folyamatában intézkedett vagy tervezett intézkedésekről számolt be a gazdasági

események vonatkozásában feltárt hiányosságok javítására, négy önkormányzatnál maradtak fenn hiányosságok.

- A Számvevőszék Halásztelek Város Önkormányzata pénzügyi és vagyongazdálkodása megfelelt a 2017-2019. évi ellenőrzése során értékelt az önkormányzat gazdálkodásának szabályosságát, a vagyongazdálkodás, a vagyon számbavétele, a gazdasági események elszámolása és a pénzgazdálkodás szabályszerűsége alapján.

Az ellenőrzés megállapította, hogy az önkormányzat a pénzügyi és vagyongazdálkodása szabályozási kereteit kialakította. A költségvetési beszámoló mérlegképezeteinek leltárral történő alátámasztása az ellenőrzött időszak végére szabályszerűvé vált. A Számvevőszék a vagyonértékesítés és vagyonhasznosítás, a beruházások, felújítások és a befektetési döntések gyakorlati végrehajtása, valamint a tulajdonosi joggyakorlás körében ellenőrzött területeken kockázatot nem azonosított. Az integritás alapú működést az ellenőrzött szervezetnél kialakították.

ÖNKORMÁNYZATI HIVATALOK SZERVEZETI TELJESÍTMÉNY-ELLENŐRZÉSE

A Számvevőszék 20 önkormányzati hivatalnál teljesítmény-ellenőrzés keretében a 2020. évre vonatkozóan értékelt, hogy az önkormányzati hivatalok alakítottak-e ki az eredményesség és a hatékonyság követelményeinek érvényesülését biztosító, mérhető, nyomon követhető teljesítménycélokat, követelményeket, valamint mérték-e, értékelték-e a célok előrehaladását annak érdekében, hogy a teljesítménycélok megvalósulása a kitűzött irányba haladjon. A kiválasztott hivatalok által teljesített kiadások összértéke 6,1 milliárd forint volt az értékelt alá vont évben.

Az értékelés rámutatott arra, hogy szervezeti teljesítménycélokat öt hivatalnál a közgyűlés, egy hivatalnál a jegyző, három hivatalnál mind a közgyűlés, mind a jegyző határozta meg. A hivatali szervezeti teljesítménycélok, követelmények között szerepelt többek között az ügyintézés és hivatali működés racionalizálása,

15. ábra — Az önkormányzati hivatalok szervezeti teljesítmény-ellenőrzése eredményei

a költségek csökkentése, a saját bevételek, adóbevételek hatékonyabb beszedése, továbbá a pályázati források növelése.

A teljesítménycélok megvalósulásának mérésére két hivatalnál alkalmaztak mutatószámot, indikátort. Mérték és értékelték a helyi adó előirányzat beszédési arányát, az ügyintézési határidő tartása érdekében a hátralékos iratok számának alakulását, a határozatok szakszerűsége vonatkozásában a fellebbezések számát és az előterjesztések esetében a törvényességi és egyéb szempontok szerint a javításra, átdolgozásra visszaadott előterjesztések számát.

További két hivatal, bár mutatószámot nem alkalmazott, a célkitűzés teljesülését értékelte. Összesen kilenc önkormányzati hivatalnál tettek lépéseket a szervezeti teljesítménykövetelmények kialakítására, a teljesítménycélok mérésére, értékelésére az eredményesség és a hatékonyság követelményeinek érvényesülése érdekében.

AZ ÖNKORMÁNYZATOK ELLENŐRZÉSE SORÁN EGYES MÁSODIK VÉDELMI VONALAT JELENTŐ ELLENŐRZŐ SZERVEZETEK ELLENŐRZÉSE

A Számvevőszék a 2019-2020. évek tekintetében értékelte Budapest Főváros Kormányhivatala és 19 vármegyei kormányhivatal helyi önkormányzatok feletti törvényességi felügyeletére vonatkozó kötelezettségének teljesítését.

Az ellenőrzés rámutatott arra, hogy a kormányhivatalok az önkormányzatok feletti törvényességi felügyeleti tevékenységükre vonatkozóan az intézményi munkatervekben célokat és részcélokat határoztak meg. A munkatervben meghatározták a feladatok végrehajtásának eredményét és határidejét is, melyről a beszámolókat a kormányhivatalok vezetői elkészítették. A kormányhivatalok a helyi önkormányzatok feletti törvényességi felügyeleti tevékenységre vonatkozóan meghatározott céljaikat teljesítették.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a kormányhivatalok az önkormányzatok törvényességi felügyeletét a jogszabályok által meghatározott rendelkezések szerint látták el.

ÖNKORMÁNYZATI TULAJDONÚ GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK ELLENŐRZÉSE

- A Számvevőszék a 2020. évre, az éves beszámoló tekintetében a 2019. évre vonatkozóan 14 önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság esetében ellenőrizte a vagyonmegőrzést veszélyeztető helyzet bekövetkezésének kockázatait, mely társaságok 2020. évi mérlegfőösszege összesen 5,2 milliárd forint volt.

A Számvevőszék megállapította, hogy tíz társaságnál fennállt a vagyonvesztés bekövetkezésének kockázata, amely a vagyonvesztés megelőzése, a nemzeti

vagyon védelme érdekében a vezető tisztségviselő intézkedését igényelte. A Számvevőszék figyelemfelhívására négy gazdasági társaság vezetője lépéseket tett a vagyonmegőrzést veszélyeztető kockázatok csökkentésére. Három gazdasági társaság vezetője nem válaszolt a felhívásra, három gazdasági társaság vezetője nem tett megfelelő lépéseket a feltárt kockázatok csökkentése érdekében.

A Számvevőszék a gazdasági társaságok tulajdonosi joggyakorlói felé is figyelemfelhívással élt a gazdasági társaságoknál fennmaradt kockázatok csökkentése, és a vagyonmegőrzéshez kapcsolódó kockázatok kezelésének erősítése, az ellenőrzés során feltárt hiányosságok megszüntetése, ezáltal a gazdasági társaságok feletti tulajdonosi kontrollok erősítése érdekében.

- A Számvevőszék kilenc megyei jogú város 105 többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságából 104 pénzügyi helyzetét értékelte a 2018-2020. évekre vonatkozóan. Egy gazdasági társaság esetében nem álltak fenn az ellenőrizhetőség feltételei. A gazdasági társaságok ellenőrzött időszaki mérlegfőösszege összesen 564,8 milliárd forint volt.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a gazdasági társaságok éves beszámolási kötelezettségüknek eleget tettek. Az éves beszámoló részeként a kiegészítő mellékletet elkészítették. Az éves beszámolóval egyidejűleg készítendő üzleti jelentést az arra kötelezett 71 társaságból 68 készítette el.

A múltbeli gazdasági tevékenységről rendelkezésre álló információk alapján képzett mutatók – mint pl.: adósságállomány aránya, adósságállomány fedezettsége, bevétel arányos jövedelmezőség, eladósodottság foka, hitelfedezettségi mutató – szerint az ellenőrzés a 2018-2019. évek időszakában 26 gazdasági társaság, a 2020. évben 34 gazdasági társaság esetében nem azonosított a pénzügyi stabilitást veszélyeztethető kockázatokat.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a 2020. évi adatok alapján 70 gazdasági társaságnak saját hatáskörben szükséges lehet vezetői döntés alapján a pénzügyi stabilitást veszélyeztethető egyes kockázatok értékelését elvégeznie. A 70 közül három gazdasági társaság az ellenőrzés megkezdését követően „felszámolás

alatt” státuszú szervezet lett és egy gazdasági társaság megszűnt. Az ellenőrzés nem terjedt ki egyedi kockázatok megállapítására.

Az ellenőrzés felhívta a figyelmet a pénzügyi stabilitás megőrzését veszélyeztethető kockázatokra, amelyeket érintően a gazdasági társaságoknak célszerű lehet az egyes területeken az értékelést elvégezni és saját hatáskörben a szükséges intézkedések megtételéről dönteni.

- A Számvevőszék öt önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság vonatkozásában ellenőrizte a gazdasági társasági feletti tulajdonosi joggyakorlás kereteinek kialakítását és működtetését. Ennek keretében a 2020. év vonatkozásában ellenőrizte az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok éves beszámolóinak elfogadását, a 2018-2020. évek tekintetében a vagyonkezelésbe adott nemzeti vagyonnal való gazdálkodást.

A Számvevőszék az ellenőrzés során megállapította, hogy három önkormányzat a tulajdonosi joggyakorlás szabályozási kereteit a jogszabályi előírásoknak megfelelően kialakította.

Két önkormányzatnál a gazdasági társaságok feletti tulajdonosi joggyakorlás a jogszabályi és a belső előírások figyelembevételével történt a 2018-2020. évben.

A Számvevőszék a szabálytalanságok jövőre vonatkozó megszüntetése érdekében három önkormányzat vezetőjét a jelentésben megfogalmazott megállapításokhoz kapcsolódóan intézkedési terv összeállítására szólította fel.

ÖNKORMÁNYZATI INTÉZMÉNYEK ELLENŐRZÉSE

- A Számvevőszék a 2021. évi – a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (továbbiakban: Bkr.) 1. számú melléklete szerinti – vezetői nyilatkozat, valamint annak alátámasztottsága vonatkozásában a 2020. évre vonatkozóan 11 önkormányzat irányítása alá tartozó intézmény szervezeti keretei, működése és gazdálkodása szabályozottságát, valamint az integritási kontrollok kiépítettségét és a szervezeti teljesítmény mérés alapfeltételeinek kialakítását ellenőrizte.

A Számvevőszék az ellenőrzés során megállapította, hogy a 11 intézmény esetében a kockázatok csökkentése érdekében az intézményvezetők intézkedése volt szükséges. Egy intézménynél a jogszabályok által előírt kontrollok területén, kilenc intézménynél a jogszabályok által előírt és a jogszabály által nem előírt integritási kontrollok területén egy intézménynél a jogszabály által nem előírt integritási kontrollok területén voltak hiányosságok.

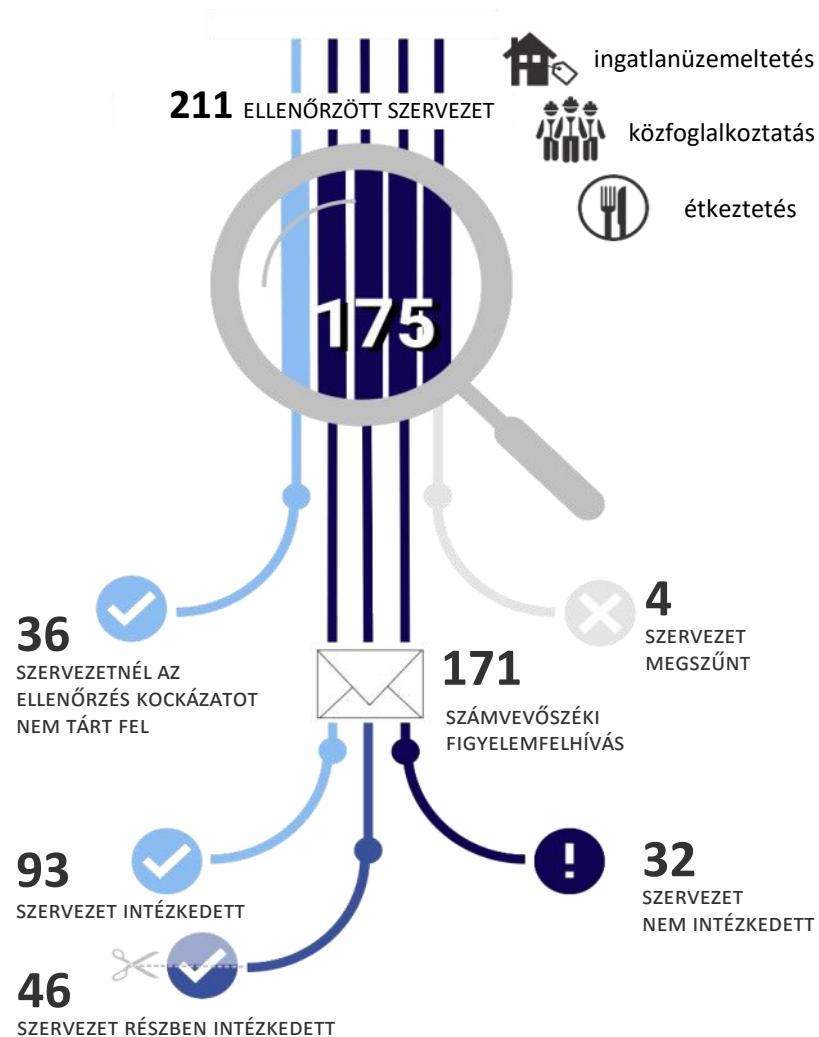
A számvevőszéki ellenőrzés során a jogszabályok által előírt kontrollok területén kettő, a jogszabály által nem előírt integritási kontrollok tekintetében három intézményvezető tett intézkedéseket.

Az ellenőrzés megállapította, hogy nyolc intézménynél további intézkedések szükségesek az integritást biztosító feltételek kiépítése, illetve kiegészítése érdekében.

- A Számvevőszék 211 önkormányzati intézmény 2019. évi integritás és belső kontrollrendszere egyes elemeinek – a kontrollkörnyezet, a kontrolltevékenységek lényeges elemei és az integrált kockázatkezelési rendszer kialakítása – működésének ellenőrzését végezte el. Az ellenőrzés során a Számvevőszék az intézmények többségének működésében és gazdálkodásában azonosított olyan kockázatok, mint az intézmény belső kontrollrendszere minőségének elmaradása és a szervezeti és működési keretek, valamint a gazdálkodásra vonatkozó szabályozási környezet kialakításának hiányosságait.

A Számvevőszék az azonosított hibák, hiányosságok megszüntetése érdekében 171 intézmény esetében élt figyelemfelhívással. A figyelemfelhívásra 93 intézmény tett intézkedéseket, melyet a 16. ábra mutat.

16. ábra — Az önkormányzati intézmények figyelemfelhívásra tett intézkedéseinek eredménye

ÁLLAMHÁZTARTÁSON KÍVÜLI SZERVEZETEK

PÁRTALAPÍTVÁNYOK GAZDÁLKODÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

A pártalapítványok gazdálkodásának törvényességét a Számvevőszék törvényi előírás alapján két évente ellenőrzi. A Számvevőszék a 2022. évben öt – a Jobbik Magyarországért Alapítvány, a Megújuló Magyarországért Alapítvány, az Új Köztársaságért Alapítvány, a Táncsics Mihály Alapítvány és az Ökopolisz Alapítvány – pártalapítvány ellenőrzését folytatta le, amelyek összesen 3,0 milliárd forint költségvetési támogatásban részesültek.

A Számvevőszék ellenőrzése kiterjedt a pártalapítvány gazdálkodására, a könyvvezetés szabályozására és gyakorlatának szabályszerűségére, az éves számviteli beszámolókra és az alapítvány tevékenységéről szóló éves jelentésekre vonatkozó kötelezettség teljesítésére.

Az ellenőrzés feltárta, hogy a Jobbik Magyarországért Alapítvány a tevékenységéről szóló, a jogszabályi előírások szerinti éves jelentési- és beszámolási kötelezettségét a 2019-2020. években nem teljesítette, könyvvezetése és gazdálkodása során a jogszabályi és belső előírásokat nem tartotta be.

Az Új Köztársaságért Alapítvány a 2019-2020. években könyvvezetése és gazdálkodása során a jogszabályi és belső előírásokat nem tartotta be, a jogszabályi előírások szerinti éves jelentési- és beszámolási kötelezettségét a 2019. évben nem teljesítette.

A Megújuló Magyarországért Alapítvány gazdálkodásának szabályozási feltételeit 2020. október 30-ától biztosította, könyvvezetése és gazdálkodása során a jogszabályi és belső előírásokat a 2019. évben nem tartotta be.

A Számvevőszék a megállapítások alapján az Új Köztársaságért Alapítvány kuratóriumi elnökének négy, a Jobbik Magyarországért Alapítvány kuratóriumi elnökének és a Megújuló Magyarországért Alapítvány kuratóriumi elnökének egy-egy javaslatot fogalmazott meg.

A Számvevőszék a Táncsics Mihály Alapítvány és az Ökopolisz Alapítvány ellenőrzése során megállapította, hogy a gazdálkodásuk törvényessége a 2019-2020. években biztosított volt.

KÖZTESTÜLETEK ELLENŐRZÉSE

A Számvevőszék értékelte az OBH nyilvántartásában nem szereplő 30 köztestület – Magyar Ügyvédi Kamara és területi szervezetei, Magyar Országos Közjegyzői Kamara és területi szervezetei, Magyar Szabadalmi Ügyvivő Kamara, Magyar Bírósági Végrehajtói Kar, Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara – működésének és gazdálkodásának szabályozottságát a 2021. évre, működését és gazdálkodását az utolsó számviteli beszámolóval lezárt gazdasági évre vonatkozóan.

Az ellenőrzés megállapította, hogy 15 köztestület a jogszabályi előírásokkal összhangban rendelkezett alapszabállyal, amely tartalmazta a köztestület nevét, székhelyét és célját, vagy fő tevékenységét, továbbá a jogszabályi előírásokkal összhangban gondoskodtak adóhatósági nyilvántartásba vételükről. 14 köztestület nem rendelkezett alapszabállyal és közülük öt nem gondoskodott az adóhatósági nyilvántartásba vételről.

A gazdálkodás szabályozási kereteit 21 köztestület alakította ki. A 30 köztestületből 21 rendelkezett beszámolóval. A 17 követelésállománnyal és a 13 tagdíjköve-

teléssel rendelkező köztisztület közül hat-hat gondoskodott a leltár elkészítéséről. A 21 tagdíjbevételel rendelkező köztisztületből tíz gondoskodott azok elkülönített nyilvántartásáról. A Számvevőszék figyelemfelhívását követően 20 köztisztületnél pozitív irányú változások indultak el a források szabályszerű felhasználását biztosító szabályozás terén, melyet a 17. ábra mutat. Két köztisztület nem tett intézkedéseket a figyelemfelhívásra.

17. ábra — Figyelemfelhívást követő pozitív irányú változások az értékelt köztisztületeknél

SPORTEGYESÜLETEK, SPORTSZÖVETSÉGEK ELLENŐRZÉSE

A Számvevőszék 26 sportszövetségnél és 346 sportegyesületnél a 2020. év tekintetében ellenőrizte a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben (továbbiakban: számviteli törvény) előírt szabályzatok, a beszámoló, illetve a támogatások felhasználása elkülönített számviteli nyilvántartásának meglétét. Az ellenőrzött időszakban ezen szervezeteket érintő folyósított támogatások mértéke meghaladta az 50,0 milliárd forintot.

Az ellenőrzés megállapította, hogy az ellenőrzött időszakban a 26 sportszövetség és a 346 sportegyesület 89,8%-a rendelkezett számviteli politikával, pénzkezelési szabályzattal és számlarenddel. Négy sportegyesület nem rendelkezett számviteli politikával, három sportegyesület nem rendelkezett pénzkezelési szabályzattal, továbbá a kettős könyvvitelt vezető sportegyesületek közül 31 sportegyesület nem rendelkezett számlarenddel.

A kettős könyvvitelt vezető 25 sportszövetségből öt sportszövetség és a kettős könyvvitelt vezető 256 sportegyesületből 125 sportegyesület 2020. évi beszámolója a jogszabályban előírtak ellenére kiegészítő mellékletet nem tartalmazott.

A támogatások elkülönített számviteli nyilvántartásával kapcsolatos dokumentumok két sportszövetség és 90 sportegyesület tekintetében nem álltak rendelkezésre. 28 sportegyesületnél az alapcél szerinti tevékenység költségei, ráfordításai ellentételezésére visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatásokból származó bevételek, négy sportegyesületnél a központi költségvetésből kapott támogatás, hat sportegyesületnél a helyi önkormányzatoktól kapott támogatás felhasználásának elkülönített számviteli nyilvántartásával kapcsolatos dokumentumok nem álltak rendelkezésre.

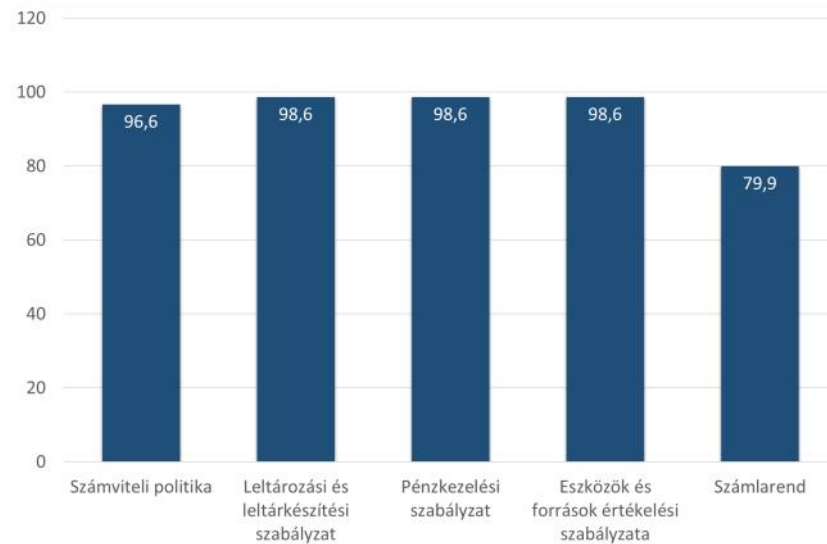
77 sportegyesületnél és két sportszövetségnél továbbá a tevékenység költségei, ráfordításai ellentételezésére kapott támogatásokról olyan elkülönített számviteli nyilvántartással kapcsolatos dokumentumok nem álltak rendelkezésre, amelynek alapján támogatásonként megállapítható és ellenőrizhető lett volna a kapott támogatás felhasználása.

ALAPÍTVÁNYOK ELLENŐRZÉSE

A Számvevőszék 293 alapítványnál ellenőrizte, hogy az alapítvány rendelkezett-e a számviteli szabályzatokkal, elkülönítetten vezette-e az államháztartásból kapott támogatások nyilvántartását, valamint teljesítette-e az éves számviteli beszámoló elkészítésére vonatkozó kötelezettségét. Az ellenőrzött szervezetek részére a 2022. évben összesen több mint 20 milliárd forint költségvetési támogatás került odaítélésre.

A Számvevőszék ellenőrzése során megállapította, hogy a 2022. évre vonatkozóan az ellenőrzött alapítványok 72,7%-a rendelkezett a jogszabályi kötelezettség alapján elkészítendő számviteli szabályzatokkal. A számviteli szabályzatok meglétének arányát a 18. ábra mutatja.

18. ábra — Számviteli szabályzatok elkészítésének aránya (%)

Az államháztartásból kapott támogatások elkülönített nyilvántartására vonatkozó jogszabályi kötelezettségének betartását az alapítványok 81,0%-a biztosította. A 2020. évre vonatkozó számviteli beszámoló készítési kötelezettségének az alapítványok 96,0%-a eleget tett. A kettős könyvvitelt vezető alapítványok 31,5%-a számviteli beszámolója részeként nem készítette el a jogszabályban előírt kiegészítő mellékletet.

A Számvevőszék figyelemfelhívására az ellenőrzést követően az érintett alapítványok 61,0%-a intézkedett vagy tervezett intézkedésekről számolt be.

KÖZNEVELÉSI ÉS/VAGY SZOCIÁLIS HUMÁNSZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ INTÉZMÉNYEK, SZOLGÁLTATÓK ÁLLAMHÁZTARTÁSON KÍVÜLI FENNTARTÓI KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSBŐL KAPOTT TÁMOGATÁSAI FELHASZNÁLÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

- A Számvevőszék 684 fenntartó esetében a 2022. évre vonatkozóan értékelte, hogy a fenntartó a jogszabály által előírt számviteli szabályzatokat elkészítette-e.

A Számvevőszék az ellenőrzés során a számviteli szabályzatok elkészítésének hiánya mellett számos egyéb hiányosságot tárt fel a szabályzatok számviteli törvényben előírt tartalmi elemei tekintetében.

A jogszabály által a számviteli szabályzatok elkészítésére kötelezett 552 nem állami humánszolgáltató fenntartó 69,0%-a rendelkezett számviteli politikával és az annak keretében készítendő szabályzatokkal, valamint számlarenddel, azonban a fenntartók számviteli szabályzatai mindössze a fenntartók 6,0%-a esetében tartalmazták a jogszabályban meghatározott kötelező tartalmi elemeket.

A fenntartók ellenőrzés során tett intézkedéseinek eredményeként a jogszabályi előírásoknak megfelelő számviteli szabályzatokkal rendelkező fenntartók aránya 6,0%-ról 64,0%-ra emelkedett.

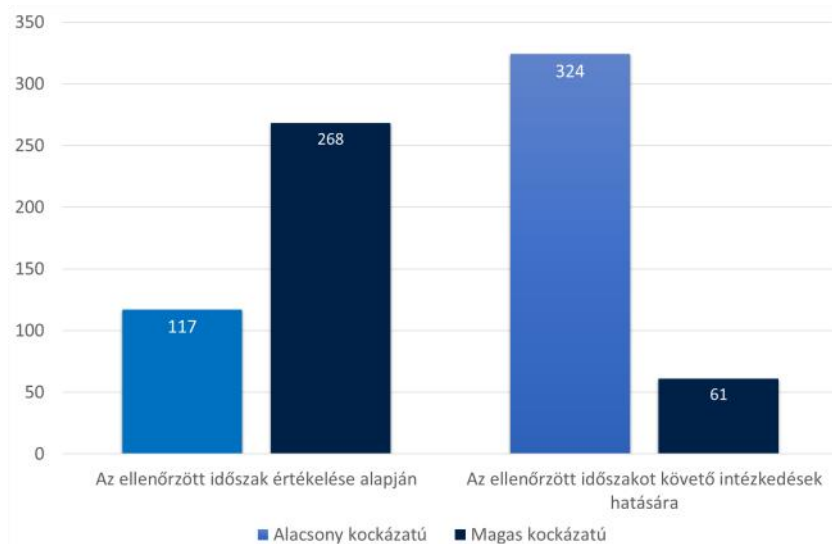
A Számvevőszék jó gyakorlatként azonosította, hogy 102 nem állami humánszolgáltató fenntartója annak ellenére, hogy jogszabály nem írja elő számára, a számviteli politikát és a kapcsolódó szabályzatokat, valamint a számlarendet elkészítette, a könyvvezetés szabályozási kereteit kialakította.

- A Számvevőszék 385 fenntartót ellenőrzött a 2017-2019. közötti időszak azon éveire, amelyben a fenntartó köznevelési és/vagy szociális feladat ellátására az államháztartásból támogatást kapott és/vagy használt fel. Az ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy a fenntartó biztosította-e a szabályszerű közpénzfelhasználást. Az ellenőrzött szervezetek az ellenőrzött időszakban összesen 32,3 milliárd forint költségvetési támogatásban részesültek. A Számvevőszék az ellenőrzés során számos esetben tárt fel hiányosságot a számviteli szabályozottságban, a beszámolási kötelezettség teljesítésében és a költségvetési támogatás

cél szerinti felhasználásának igazolását biztosító elkülönített nyilvántartások vezetésében.

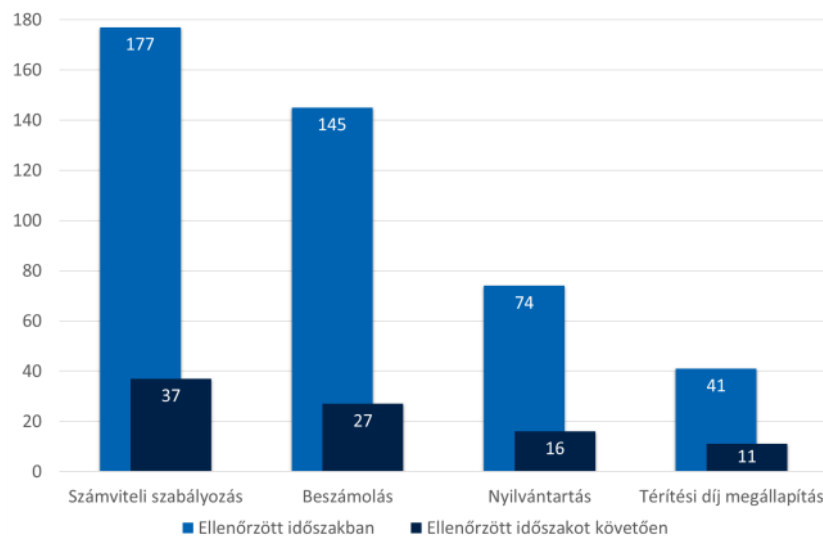
A 385 fenntartó gazdálkodásának ellenőrzött időszaki értékelése alapján 117 fenntartó gazdálkodása alacsony, 268 fenntartó gazdálkodása magas kockázatot hordozott. Az ellenőrzés során tett figyelemfelhívást követően a kockázati szintek változtak, a változást a 19. ábra mutatja.

19. ábra — Kockázat szintje az ellenőrzött időszak értékelése alapján és az ellenőrzött időszakot követő intézkedések hatására (fenntartók száma)

Az ellenőrzött időszakot követően a Számvevőszék figyelemfelhívására megtett intézkedések hatására 324 fenntartó gazdálkodásában már alacsony kockázati szint volt tapasztalható a közfeladat ellátására, valamint a közfeladatra kapott közpénzek elszámoltathatóságára és átláthatóságára tekintettel, az azonosított kockázatok mértéke jelentősen csökkent, melyet a 20. ábra mutat.

20. ábra — Hiányossággal érintett fenntartók száma az ellenőrzött időszakban és azt követően (db)

A KÖZÉLET BEFOLYÁSOLÁSÁRA ALKALMAS TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐ CIVIL SZERVEZTEK ÉRTÉKELÉSE

A Számvevőszék az ÁSZ törvény 5. § (11) bekezdés e) pontjában kapott felhatalmazás alapján a 2021. évi XLIX. tv. előírása szerint évente összefoglaló jelentést tesz közzé a törvény hatálya alá tartozó egyesületekről és alapítványokról. A közélet befolyásolására alkalmas tevékenységet végző civil szervezetek körét a 2021. évi XLIX. törvény és az Ectv. határozza meg a mérlegfőösszeg alapján. Ebbe a körbe tartoznak azok a Magyarországon nyilvántartásba vett egyesületek és alapítványok, amelyek tárgyévi mérlegfőösszege eléri a 20 millió forintot. A törvény hatálya alá nem tartozó szervezeteket a törvény taxatív módon felsorolja, ezek a közalapítványok, pártalapítványok, pártok, szakszervezetek és kölcsönös biztosító egyesületek, a vallási közösségek, sportegyesületek, valamint a nemzetiségi egyesületek és alapítványok. A közélet befolyásolására alkalmas tevékenységet végző civil szervezetek a számviteli törvény szerinti egyéb szervezetek, gazdálko-

dásuk kereteit a számviteli törvény előírásai alapján kötelesek kialakítani, szabályzataikat eszerint kötelesek elkészíteni.

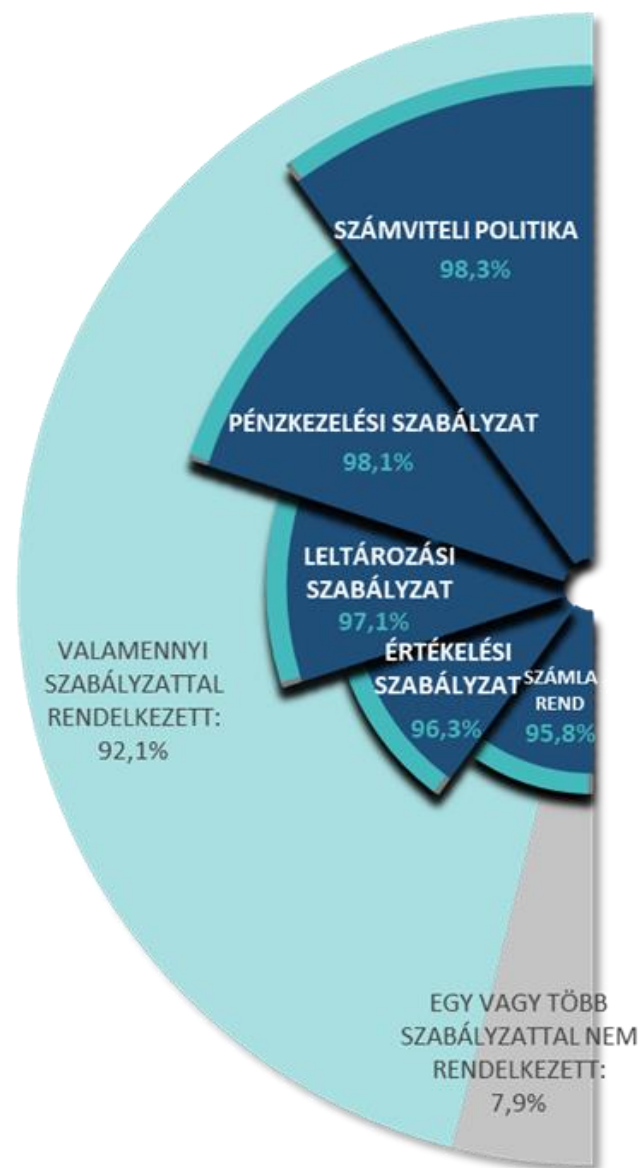
A Számvevőszék jogszabályi kötelezettségének eleget téve a 2022. évben 2 764 egyesületi, vagy alapítványi formában működő civil szervezet kapcsán összefoglaló jelentést adott ki 2022 decemberében. A Számvevőszék a közélet befolyásolására alkalmas tevékenységet végző civil szervezeteknél 2022. év tekintetében értékelte, hogy a törvényben foglalt számviteli szabályozásukat kialakították-e, tekintettel arra, hogy ezek elkészítése alapvető feltétele az átlátható, szabályszerű gazdálkodásnak. A tárgyévi mérlegfőösszeg alapján a Számvevőszék által ellenőrzött szervezetek köre a civil szervezetek adatszolgáltatása alapján került megállapításra.

Az összefoglaló elkészítését megelőzően a Számvevőszék szakmai támogatást nyújtott a civil szervezeteknek, amellyel a civil szervezetek szabályszerű és szabályozott működéséhez kívánt hozzájárulni. Ennek keretében 2022 tavaszán – a közvélemény tájékoztatásával egyidejűleg – kötelező érvénnyel és jogi kötőerővel nem rendelkező, önkéntes kitöltésen alapuló tesztsort (öntesztet) tett elérhetővé honlapján, amelyek segítségével a civil szervezetek előzetesen felmérhették számviteli szabályozottságuk megfelelőségét. Emellett a Számvevőszék a témában képzést szervezett a civil szervezetek vezetőinek részvételével. Mindezen eszközökkel a Számvevőszék ahhoz kíván hozzájárulni, hogy a civil szervezetek szabályszerű és szabályozott működését támogassa.

Az értékelés rámutatott arra, hogy a 2022. évben a civil szervezetek 92,1%-a (2 545 civil szervezet) rendelkezett a számviteli törvény által előírt számviteli szabályzatokkal. A 2 764 civil szervezet 7,9%-a (219 civil szervezet) nem készítette el a számviteli törvény által kötelezően előírt szabályzatot, illetve szabályzatokat, melyet a 21. ábra mutat. Egy szervezet több hiányosságban is érintett lehetett.

48 civil szervezet nem rendelkezett számviteli politikával, 106 civil szervezet nem rendelkezett számlarenddel, 80 civil szervezet nem rendelkezett az eszközök és a források leltárkészítési és leltározási szabályzatával, 103 civil szervezet nem ren-

21. ábra — Az egyes szabályzatokkal rendelkező civil szervezetek aránya (%)

delkezett az eszközök és a források értékelési szabályzatával, 53 civil szervezet nem rendelkezett pénzkézelési szabályzattal. A kettős könyvvitelt vezető, számlarend készítésére kötelezett 2 549 civil szervezet 95,8%-a (2 443 civil szervezet) rendelkezett számlarenddel.

Az összefoglaló elkészítésének célja az volt, hogy rávilágítson arra, hogy a számviteli törvényben előírt szabályzatokkal kapcsolatban milyen hiányosságokat tárt fel a Számvevőszék, a civil szervezeteknek milyen elmaradásaik vannak a törvényileg megkövetelt szabályzatok tekintetében, és melyek azok a szabályozások, amelyek részben, vagy túlnyomórésztben hiányoztak. Az értékelés tapasztalatai alapján a Számvevőszék összegzőjében rámutatott arra, hogy a közélet befolyásolására alkalmas civil szervezetek szabályszerű működésének, a vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetüket a valóságnak megfelelően bemutató számviteli beszámolójuk elkészítésének alapvető feltétele a törvényi előírásokban foglalt számviteli szabályzataik elkészítése.

A Számvevőszék az elvégzett értékelés során szerzett tapasztalatai alapján kezdeményezte a 2021. évi XLIX. törvény módosítását, hogy az ellenőrizhető szervezetek körének objektív meghatározása ne a szervezetek összes vagyonát mutató mérlegfőösszeg, hanem az alaptevékenység keretében a kettős könyvvitelt vezető szervezeteknél az egyéb bevétel, egyszeres könyvvezetésű szervezeteknél a pénzügyileg rendezett bevétel alapján történjen.

A Számvevőszék az összefoglaló eredményeihez kapcsolódva tovább kívánja segíteni a civil szervezetek szabályszerű működési kereteinek kialakítását. Ennek keretében a Számvevőszék a számviteli szabályzatokra vonatkozóan a jövőben az önteszt kérdéssor megújítását és a 2023. január 1-jétől hatályos módosított ÁSZ törvényben kapott felhatalmazás alapján számvevőszéki elnöki ajánlás közzétételét tervezi honlapján, amelyeket a civil szervezetek felhasználhatnak szabályozási környezetük kialakításához, illetve naprakészen tartásához.

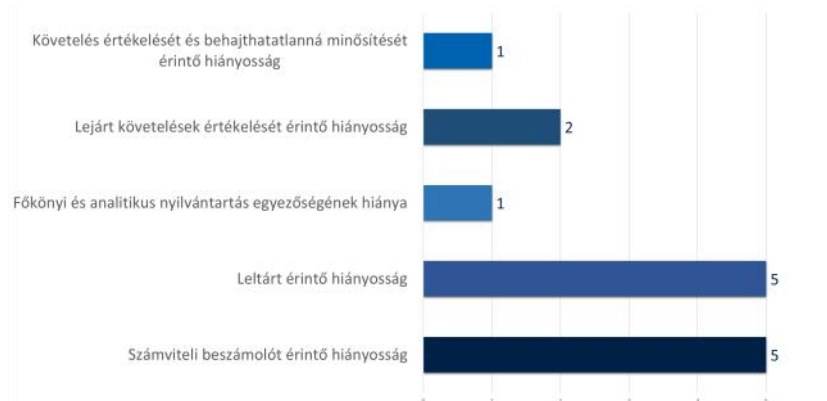
ÁLLAMI VAGYONGAZDÁLKODÁS

NEMZETI TULAJDONÚ GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK ELLENŐRZÉSE

• A Számvevőszék 18 többségi állami tulajdonban lévő gazdasági társaság fizetőképességének megőrzése céljából indított ellenőrzése a 2020. évre vonatkozóan a bevételek elszámolására, valamint a követeléskezelési intézkedések megtételére fókuszált. Az ellenőrzött szervezetek által nyilvántartott követelések értéke a 2020. évben összesen 88,3 milliárd forint volt.

A Számvevőszék által ellenőrzött 18 gazdasági társaságból a bevételek beszédése és elszámolása négyenél alacsony, 14 gazdasági társaságnál magas kockázatú volt, a 22. ábrán feltüntetett, feltárt hiányosságok miatt.

22. ábra — A magas kockázatúnak minősített gazdasági társaságok hiányosságai (db)

A Számvevőszék felhívta a 14 magas kockázatúnak minősített gazdasági társaság képviselőjére jogosult vezető figyelmét a megállapított hiányosságok, hibák javítására. A felhívásra négy társaság vezetője intézkedést tett a kockázatok csökkentése érdekében.

Azon társaságoknál, amelyeknél intézkedést igénylő megállapítások maradtak fenn, a Számvevőszék a képviselőre jogosult vezetőknek egy-egy javaslatot fogalmazott meg.

• A Számvevőszék a 2018-2020. évekre vonatkozóan ellenőrizte 19 nemzeti tulajdonú gazdasági társaság vagyongazdálkodásának azon területeit, amelyek kockázatot jelentenek a beszámoló vagyronról nyújtott információinak megbízhatósága és hitelessége tekintetében. Az ellenőrzött gazdasági társaságok mérlegfőösszege a 2018-2020. években összesen 10 246,7 milliárd forint volt.

Az ellenőrzés megállapításai szerint 13 gazdasági társaság esetében a 2020. évben magas kockázatot jelentett, hogy nem rendelkeztek a törvényi előírásoknak megfelelő számviteli beszámolóval, mivel

- egy gazdasági társaság esetében a beszámolót a legfőbb szerv nem hagyta jóvá,
- két gazdasági társaság esetében a beszámoló nem tartalmazta a kötelezően elkészítendő kiegészítő mellékletet, és
- tíz gazdasági társaság a beszámoló elkészítéséhez, a mérleg tételeinek alátámasztásához nem állított össze olyan leltárt, amely tételesen, ellen-

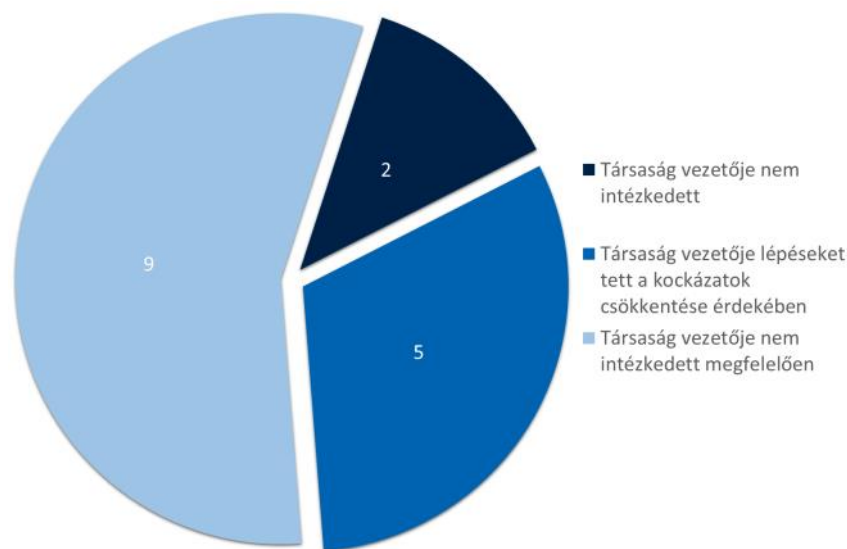
őrizhető módon tartalmazza a mérleg fordulónapján meglévő eszközöket és forrásokat mennyiségben és értékben.

Három gazdasági társaságot az ellenőrzés közepes kockázatúnak minősített, mivel egy gazdasági társaság esetében a beszámolóról a gazdasági társaság legfőbb szerve a felügyelőbizottság írásbeli jelentésének hiányában döntött és két társaság nem szabályszerűen kiállított bizonylat alapján jegyzett be adatokat a számviteli nyilvántartásaiba.

Az ellenőrzés során a mérhető teljesítménycélok, teljesítménykövetelmények kialakítása a Bkr. hatálya alá tartozó hat gazdasági társaság közül öt esetben történt meg.

Az ellenőrzés alapján 16 nemzeti tulajdonú gazdasági társaságnál a gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének intézkedése volt szükséges, melynek eredményét a 23. ábra mutatja.

23. ábra — A figyelemfelhívó levelekre tett intézkedések hatása a 16 gazdasági társaság esetében (társaság)

A Számvevőszék az ellenőrzés során ezen 16 gazdasági társaság vezetője felé figyelemfelhívással fordult. Öt gazdasági társaság vezetője tett intézkedéseket a kockázatok csökkentésére. Kilenc gazdasági társaság nem intézkedett megfelelően a feltárt kockázatok csökkentése érdekében. Két gazdasági társaság vezetője nem válaszolt a figyelemfelhívásra.

- A Számvevőszék 23 többségi és/vagy kizárólagos nemzeti tulajdonban lévő gazdasági társaság esetében a gazdálkodási folyamatok vonatkozásában a 2020. évre vonatkozóan értékelte a kitűzött mérhető, nyomon követhető teljesítménycélokat, azok célértékeinek, teljesítménykövetelményeinek meghatározását, valamint a célok megvalósulásának mérését, értékelését, nyomon követését. Az érintett gazdasági társaságok mérlegfőösszege az ellenőrzött időszakban összesen 10 820,1 milliárd forint volt.

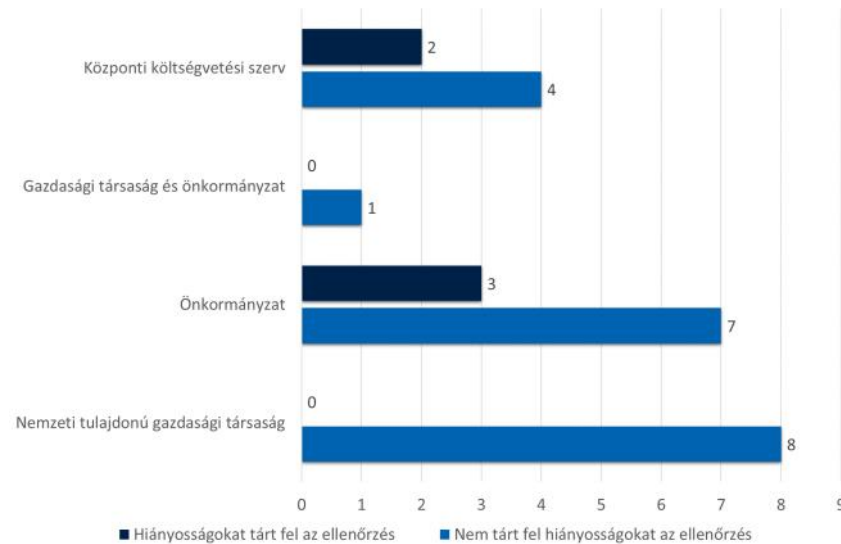
Az ellenőrzés rámutatott arra, hogy a 23 gazdasági társaság üzleti tervben, vagy egyéb módon meghatározta a 2020. évre vonatkozó szervezeti teljesítménycélokat. 17 gazdasági társaság emellett rövid-, közép és/vagy hosszútávú stratégiával is rendelkezett. 21 gazdasági társaság rendelkezett a tulajdonosi joggyakorló által megfogalmazott, a célokra vonatkozó elvárásokkal, amelyeket a gazdasági társaságok figyelembe vettek a szervezeti eredmények elérése érdekében. A teljesítménycélok teljesülését a gazdasági társaságok mérték, értékelték. A teljesítmény erősítése érdekében 22 gazdasági társaság esetében teljesítményértékelési és/vagy teljesítményösztönzési rendszer is kialakításra került. 20 gazdasági társaság felmérte és azonosította a szervezeti célok elérését veszélyeztető, a folyamatokban rejlő kockázatokat. 20 gazdasági társaság folytatott olyan monitoring tevékenységet, amely magában foglalta az eredményesség alakulásának nyomon követését és/vagy az adat-, információátadás, információáramlás módjának meghatározását.

JELENTŐS BERUHÁZÁSOK ELŐKÉSZÍTÉSÉNEK ELLENŐRZÉSE

- A Számvevőszék 25 jelentős beruházás esetében ellenőrizte, hogy a beruházást előkészítő szervezetnél kialakították-e azokat a szervezeti és gazdálkodási kereteket, rendelkezésre álltak-e a kockázatok kezeléséhez kapcsolódó belső kontrol-

lok, amelyek támogatják az előkészítő feladatok szabályos végrehajtását és csökkentik a beruházás előkészítésének kockázatait. Az előkészítő dokumentumok ellenőrzése során feltárt előkészítőkénti hiányosságokat a 24. ábra összegzi.

24. ábra — A beruházást előkészítő dokumentumok ellenőrzése során feltárt hiányosságok (db)

A 25 beruházás közül nyolc előkészítője nemzeti tulajdonban lévő gazdasági társaság volt. Tíz beruházásnál önkormányzat látta el az előkészítő feladatokat, egy beruházás esetében az előkészítésben gazdasági társaság és önkormányzat is részt vett. Hat beruházás előkészítőjeként központi költségvetési szerv került kijelölésre.

A nemzeti tulajdonú gazdasági társaságok, illetve a gazdasági társaság és önkormányzat közös előkészítésében lévő beruházások esetében a beruházások előkészítését támogató kontrollok kialakítása tekintetében az ellenőrzés az előkészítő szervezetnél nem tárt fel hiányosságot.

Az önkormányzatok előkészítésében lévő tíz beruházás közül három beruházás esetében azonosított hiányosságot az ellenőrzés. Két előkészítő szervezet a jogszabályi előírások ellenére nem rendelkezett a beruházási feladatokra kiterjedő ellenőrzési nyomvonalal, egy szervezet nem rendelkezett közbeszerzési szabállyal, valamint a kötelezettségvállalásra, teljesítés-igazolásra jogosultak és aláírás-mintájuk nyilvántartásával, illetve egy szervezet nem készítette el a szervezeti integritást sértő események kezelésének eljárásrendjét.

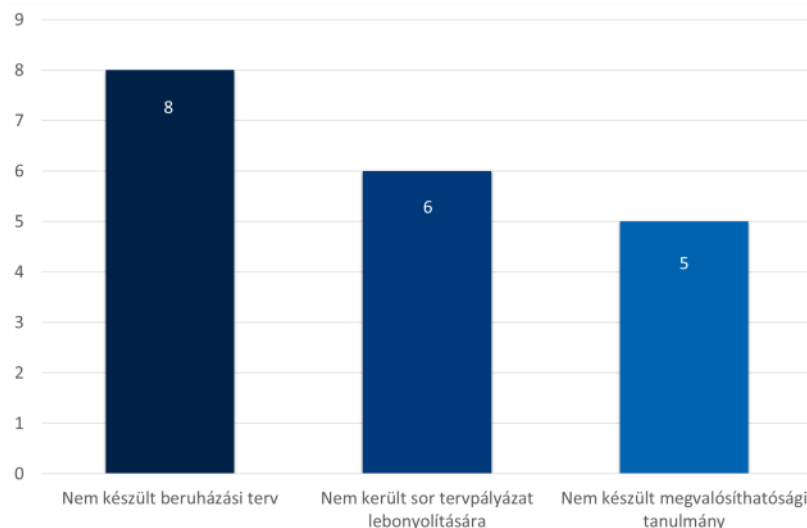
A központi költségvetési szervek előkészítésében lévő hat beruházás közül két beruházás tekintetében azonosított hiányosságot az ellenőrzés. Egy előkészítő szervezet a jogszabályi előírások ellenére nem rendelkezett nyomvonalal, valamint a kötelezettségvállalásra, teljesítés-igazolásra jogosultak és aláírás-mintájuk nyilvántartásával. Egy előkészítő szervezet rendelkezett a gazdálkodás részletes rendjével, azonban az nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak.

A jogszabályban megjelölt előkészítő dokumentumok, megvalósíthatósági tanulmányok, beruházási tervek, programok, tervpályázat lebonyolítását igazoló dokumentumok meglétét az ellenőrzés tíz beruházás esetében vizsgálta. A tíz beruházás közül öt beruházás esetében nem készült megvalósíthatósági tanulmány, nyolc beruházásnál nem készítettek beruházási tervet és hat beruházás esetében a jogszabályi előírás ellenére nem került sor tervpályázat lebonyolítására (25. ábra). A Számvevőszék a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében három szervezet vonatkozásában fogalmazott meg javaslatokat.

- A Számvevőszék a közpénzből történő beruházások eredményes megvalósulása érdekében, a beruházás előkészítésére fókuszálva a 2022. évben tíz jelentős beruházás ellenőrzését folytatta le. Az ellenőrzés keretében a Számvevőszék a döntés-előkészítés szakaszában értékelt a beruházások szabályozottságát és az integritási szempontok érvényesülését.

Az ellenőrzés megállapította, hogy nyolc beruházás döntés-előkészítése szabályszerű volt. A beruházások előkészítését végző szervezetek belső szabályozottságának kialakítása biztosította a beruházás megfelelő előkészítését. További egy beruházásnál a beruházás előkészítése érdekében szabályszerűen kihirdették a

25. ábra — A beruházást előkészítő dokumentumok ellenőrzése során feltárt hiányosságok (ellenőrzöttek)

nemzetközi szerződéseket és kialakították a beruházás előkészítését végző szervezet belső szabályozását, működtették a monitoring és beszámolási folyamatait. Egy beruházás esetében a támogatási jogviszonyok rendezése az ellenőrzött időszakban nem zárult le.

Az ellenőrzés rámutatott arra, hogy a beruházások megvalósításának előkészítési fázisai közül a fenntartási és üzemeltetési modell és a költség és időkalkuláció területe négy beruházás esetében erősítendő. A beruházások megvalósításának előkészítési szakaszában kötött szerződések megfelelőek voltak.

A Számvevőszék megismertette a beruházások előkészítését végző szervezetekkel a beruházások előkészítési fázisaiban feltárt hiányosságokat és helyénvalósági kritériumok értékelése alapján az integritási kockázatok mérséklése érdekében javaslatokat fogalmazott meg.

A beruházások előkészítését végző szervezetek egy kivétellel intézkedtek az előkészítő fázisokban a fenntartási és üzemeltetési modell és a költség és időkalkulá-

ció elkészítése érdekében, valamint lépéseket tettek a beruházások nyomonkövetését biztosító monitoring rendszer és kockázatkezelő rendszer kialakításához és működtetéséhez.

VÉLEMÉNY

A 2023. évi központi költségvetés véleményezése

A Számvevőszék a 2022. évben is véleményt adott a 2023. évi költségvetésről szóló törvényjavaslatról, rámutatva az abban foglalt kockázatokra. Megállapította, hogy a törvényjavaslat a jogszabályi előírásoknak megfelelően került összeállításra. A törvényjavaslat és a Konvergencia Program között az összhang biztosított volt. Az államadósság-mutató csökkentésére vonatkozó alkotmányos kötelezettség teljesült. A 2023. évi központi költségvetés tervezett kiadási főösszege 33 425,8 milliárd forint, tervezett bevételi főösszege 31 073,7 milliárd forint volt.

ELEMZÉSI TAPASZTALATOK

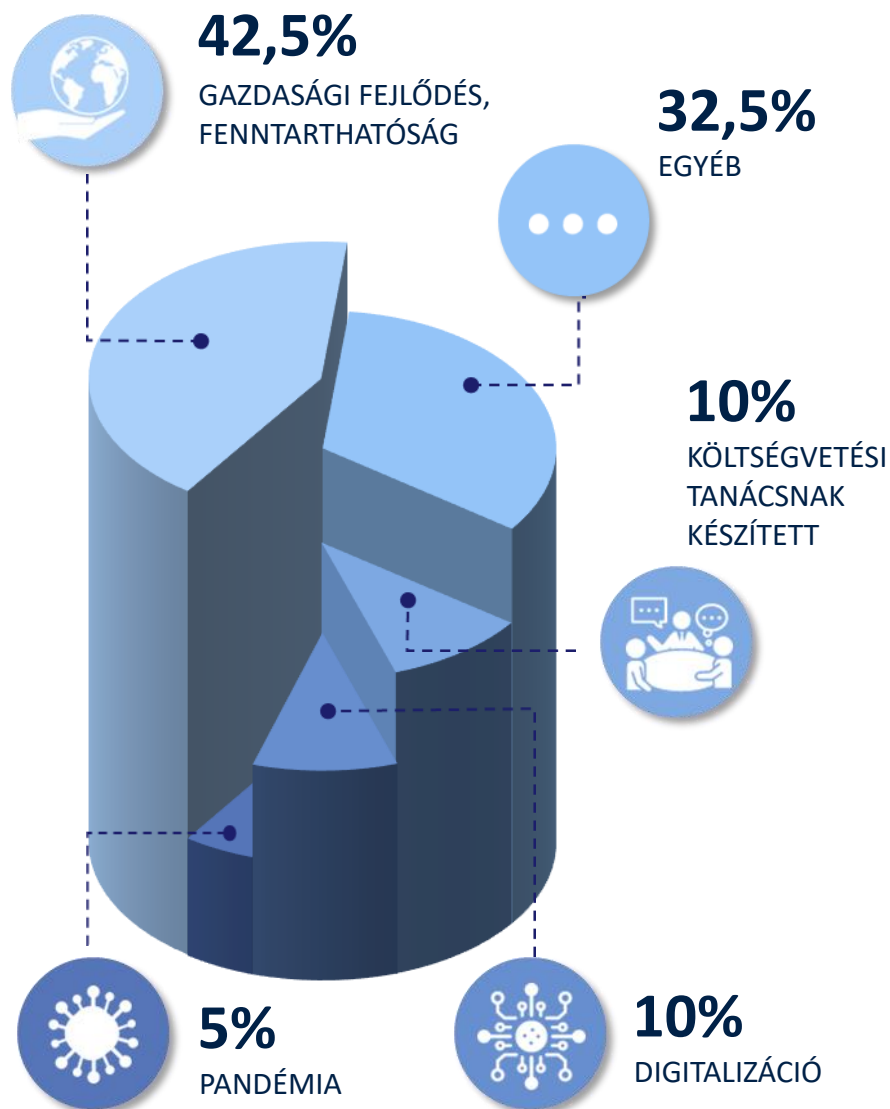
A költségvetési tanács munkáját támogató elemzések

A gazdasági fejlődés fenntarthatóságát értékelő elemzések

A pandémia állami szolgáltatásokra gyakorolt hatásait értékelő elemzések

A digitalizáció következményeit értékelő elemzések

Egyéb elemzések

A KÖLTSÉGVETÉSI TANÁCS MUNKÁJÁT TÁMOGATÓ ELEMZÉSEK

A Gst. 23. § (2) bekezdése alapján a Számvevőszék elnökének a KT tagjaként ellátandó feladatait a Számvevőszék a KT által tárgyalta kérdésekhez kapcsolódó elemzéseknek KT rendelkezésére bocsátásával segíti. A Számvevőszék az ÁSZ törvény 5. § (13) bekezdése alapján a 2022. évben 40 elemzést készített, mely elemzések közül négy közvetlenül és 12 közvetett módon támogatta a KT munkáját feladatainak ellátásában.

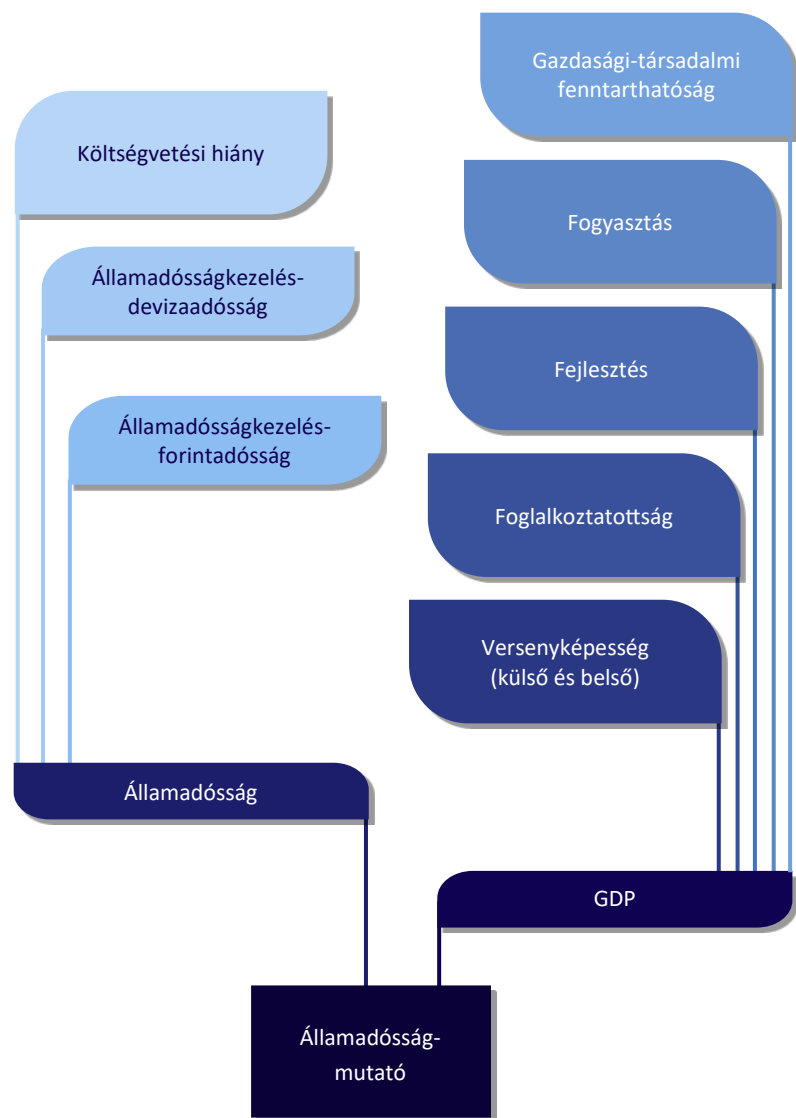
A KT munkáját közvetlenül támogató elemzések közül a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat zárószavazásához, a Gst. 25. §-a alapján az államadósság-szabály érvényesülésének értékelését elvégző elemzés áttekintette, hogy a költségvetési törvényjavaslatához benyújtott és elfogadásra javasolt módosító indítványok és jogszabály-változások veszélyeztetik-e az államadósság-szabály teljesülését. Az elemzés kiemelte, hogy a Költségvetési Bizottság által elfogadott összegző módosító javaslatok nem befolyásolják a 2023. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat alapján az államadósság-mutató alakulását, illetve az államadósság-szabály teljesülését.

A költségvetés végrehajtásának helyzetét a KT félévente értékeli. A Számvevőszék törvényi kötelezettségének eleget téve elkészítette a 2021. II. féléves és a 2022. I. féléves folyamatokról szóló elemzését, amellyel hozzájárult a KT megalapozott véleményének kialakításához.

A 2021. II. féléves folyamatokról készített elemzés a költségvetés teljesülésének előzetes pénzforgalmi adatai alapján bemutatta, hogy a törvényjavaslat végrehajtása milyen főbb tételek tekintetében tért el az elfogadott törvényi előirányzatoktól, értékelt, hogy ezek veszélyeztették-e az államadósság-szabály teljesülését, feltárta a makrogazdasági és a költségvetési folyamatok közötti legfontosabb összefüggéseket.

A 2022. I. félévi költségvetési folyamatokról készített elemzés a költségvetés meghatározó előirányzatainak teljesülését összevetette a tervezett időarányos mértékükkel, feltárta a lényeges eltérések okait, azonosította az államadósság-szabály teljesülésének kockázatait.

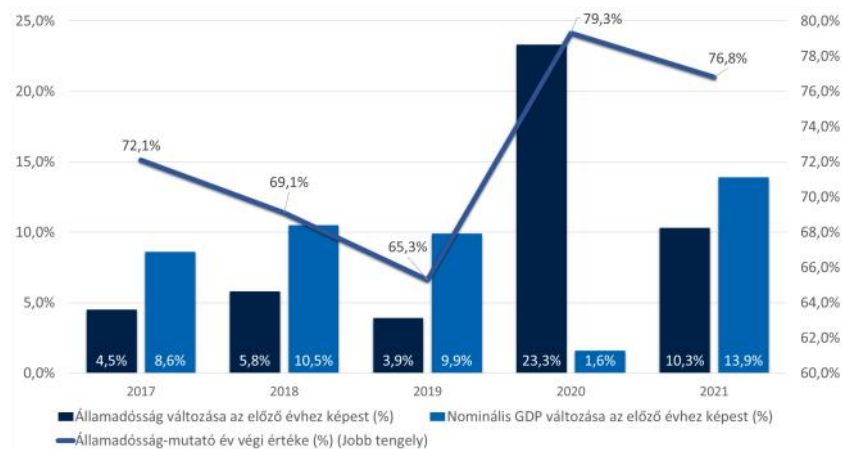
27. ábra — Államadósság-mutató értékfájának két elágazása

A Kormány 2022. december végén elfogadta a Magyarország 2023. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 613/2022. (XII. 29.) Korm. rendeletet, melyet a Magyarország központi költségvetéséről eltérő rendelkezésekkel összefüggő veszélyhelyzeti eljárási szabályokról szóló 504/2022 (XII. 8.) Korm. rendelet 4. §-a alapján a KT véleményezett, és állást foglalt arról, hogy a tervezett szabályok mellett az államadósság-szabály teljesül. A KT vélemény és állásfoglalás tervezetének kidolgozásában a Számvevőszék is közreműködött, azt számítások elvégzésével, szövegjavaslatok kidolgozásával és szakmai ellenőrzései tapasztalatainak megosztásával segítette.

A Számvevőszék 2022. IV. negyedévében hozta nyilvánosságra a zárszámadás ellenőrzéshez kapcsolódóan készített elemzését, amely öt éves időtávlatban tárta fel a makrogazdasági változások költségvetési bevételekre és kiadásokra, valamint az államadósság-mutató alakulására gyakorolt hatásait, melyet a 28. ábra mutat.

28. ábra — Az államadósság és a nominális GDP változása az előző évhez viszonyítva, valamint az államadósság-mutató alakulása 2017-2021. évek között %-ban

A Számvevőszék 2022. évi elemzéseinek mintegy fele egyedi témát érintett, amelyek összességében az ellenőrzési tapasztalatok elemzésén túl három nagy téma, a gazdasági fejlődés fenntarthatósága, a pandémia hatásai és a digitalizáció témája köré összpontosultak.

A GAZDASÁGI FEJLŐDÉS FENNTARTHATÓSÁGÁT ÉRTÉKELŐ ELEMZÉSEK KÖVETKEZTETÉSEI

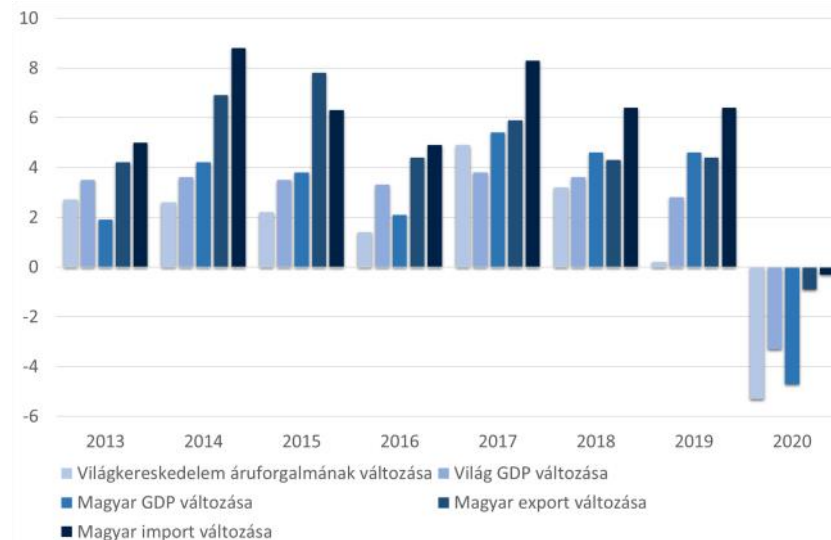
A 2022. évben a Számvevőszék több olyan elemzést is készített, amelyek témája kapcsolódik az államadósság-mutató számlálójának, nevezőjének vagy mindkettőnek az alakulásához. Ily módon az ezekben feltárt és bemutatott összefüggések közvetetten támogatták a KT munkáját, fontos háttérinformációt adva ahhoz, bemutatva a COVID-19 járványból eredő kihívásokat és kezelésük 2020-2021. évi közpénzügyi következményeit.

Az export-import, valamint a folyó fizetési mérleg és a tőkemérleg alakulásának összefüggései, és hatásuk a GDP változására című elemzés feltárta, hogy a 2013-2016. évek között a magyar gazdaság növekedése exportorientált és külső egyensúlyt javító volt, a 2017. évtől a beruházások váltak a növekedés motorjává, aminek következtében romlott Magyarország külső fizetőképessége, de az mindvégig pozitív tartományban maradt. A 2020. évben a koronavírus járvány hatásai megváltoztatták a gazdasági szereplők viselkedését. A lakosság fogyasztása visszaesett, jövedelme azonban összességében növekedett, ami megemelte a lakossági megtakarítások szintjét. A vállalkozások jellemzően csökkentették vagy elhalasztották beruházásaikat, így összességükben a nem pénzügyi vállalkozások is megtakarítóvá váltak. A fogyasztás és a magánberuházások visszaesése miatti kereslethiányt az állam gazdaságvédelmi intézkedésekkel enyhítette, ami együtt járt a kormányzati szektor hiányának nagyarányú növekedésével. Az export a 2020. év II. negyedévében drasztikusan visszaesett, az import a járványügyi intézkedésekhez külföldről vásárolt áruk következtében kisebb mértékben csökkent. Így a 2020. év II. negyedévére a folyó fizetési mérleg hiánya már meghaladta a GDP két százalékát. A magyar folyó fizetési mérleg egyensúlyban tartása jelentős külkereskedelmi aktívumot igényel, mert a jövedelemmérleg tartós és

számottevő hiányát így lehet kiegyensúlyozni. Ehhez viszont szükséges, hogy országos szinten a külkereskedelmi mérleg pozitív egyenlegének megfelelő mértékű megtakarítása keletkezzen. Normál gazdasági körülmények között ez azt jelenti, hogy a vállalkozások többet fektetnek be, mint amit megtakarítanak, a lakosság többet takarít meg, mint amennyivel a vállalkozások és az állam eladósodik. Ehhez arra van szükség, hogy az állam túlköltekezése fokozatosan a GDP három százaléká alá csökkenjen. A fokozatosságot lehetővé tenné az uniós források növekvő felhasználása, ami a fizetési mérleget, és ezen keresztül Magyarország külső finanszírozási képességét jelentősen javítaná.

A COVID-19 járvány, valamint a járvány terjedésének lassítása, megállítása érdekében hozott intézkedések a világgazdaságban válsághelyzetet eredményeztek, amely a 29. ábra számaiban is tükröződnek.

29. ábra — A világgazdaság, a magyar külkereskedelelem, valamint a GDP (világ és Magyarország) volumen változása 2013-2020. években [előző évhez képest (%)]

A makrogazdasági körülményekről és a költségvetési folyamatokról készített elemzések átfogó képet adtak a pandémia újabb hullámainak kialakulásával

kapcsolatos kockázatok kezeléséről és a gazdaság újraindulásával kapcsolatos aktív kormányzati fellépés hatásairól. Bemutatták a gazdasági növekedés és a pénzügyi egyensúly összefüggéseit, az államadósság-szabály teljesülése kockázatait, valamint a megtett intézkedések hatásait.

Az elemzés rávilágított arra, hogy a foglalkoztatás és a munkanélküliség a 2021. évben összességében kedvező irányba változott. A kimagasló ütemű 2021. évi gazdasági növekedéshez hozzájárultak a – jelentős költségvetési kiadásokból finanszírozott – gazdaság újraindítását ösztönző kormányzati intézkedések. Ugyanakkor a 2021. év végén a koronavírus-járvány elleni egészségügyi védekezéshez és a gazdaság újraindulásához szükséges források biztosítása és egyéb egyedi tényezők következtében a költségvetés központi alrendszere a törvényben rögzített 3 990,0 milliárd forint összeghez képest 1 111,5 milliárd forinttal magasabb hiánnyal zárt.

A monetáris politika és a fiskális politika gazdaságra gyakorolt hatása a válságkezelésben című elemzés bemutatta, hogy a 2020. évben a fiskális politika az emberéletek védelme és a nemzetgazdaság rezilienciája alá rendelte a költségvetési egyensúlyra való törekvést, ami az előirányzatoknál magasabb költségvetési kiadások, mérsékelt adóbevételek és ebből következően a tervezettnél nagyobb költségvetési hiány irányába hatott.

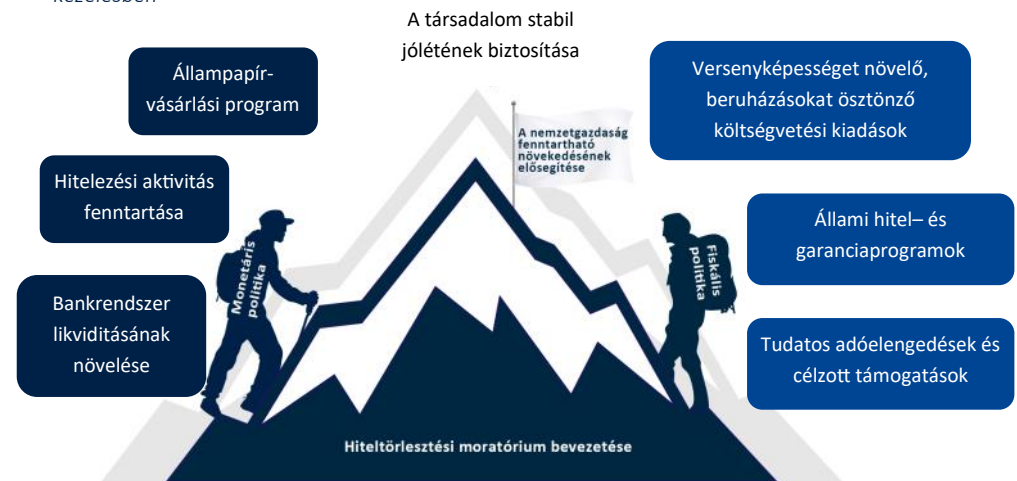
A koronavírus-járvány megjelenését követően a fiskális politika a nemzetgazdaság ellenállóképességét tudatos adópolitikai döntésekkel, beruházások ösztönzésével, illetve a munkaerőpiaci folyamatokat javító célzott támogatásokkal erősítette.

Az elemzés rámutatott arra, hogy a monetáris politika 2020 tavaszán a likviditásbővítő eszközök bevezetésével növelte a gazdaságba áramló pénzmennyiséget, melynek keretében a hitelezési aktivitás fenntartásával támogatta a vállalatok finanszírozását. Az állami és jegybanki hitel- és garanciaprogramok így együttesen segítettek a vállalkozások működését, javították a munkaerőpiaci folyamatokat és ösztönözték a beruházásokat.

Az elemzés továbbá rávilágított arra is, hogy a 2020. évben a koronavírus-járvány hatásai és a monetáris politikai intézkedések alapvető szerkezeti változásokat idéztek elő az államadósság finanszírozásában. A megnövekedett lakossági bankbetétek, valamint a monetáris politika bankrendszer likviditását bővítő intézkedései lehetőséget teremtettek ahhoz, hogy a hitelintézetek az elmúlt évekhez képest a 2020. évben jelentősen növeljék államkötvény vásárlásaikat. A 2020. évben az intézményi befektetők kör előtérbe kerülésével az államadósság finanszírozása alacsonyabb hozamok mellett valósulhatott meg.

Az anticiklikus fiskális gazdaságpolitika és a hitelezés fenntartását támogató monetáris politika érvényesülése következtében a gazdaságban likviditásbőség keletkezett, ami egyfelől erősítette a nemzetgazdaság ellenállóképességét, másfelől hozzájárult az államadósság hazai forrásokból való stabil és biztonságos finanszírozásához. A fiskális és monetáris politikai együttműködés a 2020. évben hozzájárult a koronavírus-járvány okozta gazdasági visszaesés mérsékléséhez és a gazdaság 2021. évi újraindulásának megalapozásához. A fiskális és monetáris politika válságkezeléskori együttes célját és együttműködését a 30. ábra mutatja.

30. ábra — A fiskális és monetáris politika együttes célja és együttműködése a válságkezelésben

A magyar (nem piaci) közszolgáltatások GDP-re gyakorolt hatása című elemzés kiemelte, hogy a 2020. évben a nem piaci közszolgáltatások gazdaságon belüli aránya – magánszektorral együtt – a GDP közel 15,0%-át tette ki. Az elemzés rámutatott arra, hogy a nem piaci közszolgáltatások fontos szerepet töltenek be a nemzetgazdaságban, közvetlenül és közvetve is hatással vannak a gazdasági teljesítményre. Az átlátható módszertan és pontos számítás a GDP-t tekintve elengedhetetlen. Ha pontatlan a GDP számítás, akkor kockázat merül fel az uniós költségvetési szabály teljesítését, a nemzetközi hitelminősítők megítélését, így az államadósság kamatterheinek növekedését illetően is.

A magyar beruházások mennyiségét és szerkezetét meghatározó tényezők, különös tekintettel a fenntarthatóságra című elemzés bemutatta, hogy a magyar beruházások beruházási teljesítményértéke a 2016. évi értékhez képest a 2020. évre megduplázódott. A fenntartható fejlődés, mint globális kihívás változásokat eredményezett a hazai beruházások szerkezetében és nagyságrendjében. A támogatások és pályázati források felhasználása az uniós és a kapcsolódó hazai stratégiákban megfogalmazott célokkal összhangban valósult meg.

Az elemzés rámutatott arra, hogy a közszféra beruházásainak túlnyomó többsége fenntarthatósági célokhoz kapcsolódott. A fenntarthatósági célokat szolgáló 2014-2020. évi uniós operatív programok felhasználása 86,0%-ban állami háttérű, illetve kormányzati szektorba tartozó szervezetek beruházásait érintette.

Az elemzés felhívta a figyelmet arra, hogy továbbra is fennállnak olyan, a fenntarthatósági célok elérését elsősorban a magánszektorban akadályozó tényezők, amelyek kockázatot jelentenek a beruházások növelésében és fenntarthatósági célok érvényesítésében, így azok kezelése indokolt.

A magánszféra beruházói nem érdekeltek a környezeti, társadalmi és gazdasági fenntarthatóság elveinek érvényesítésében. Ennek csökkentése érdekében az államnak indokolt az adó- és támogatási rendszer feltételeinek további ösztönző átalakításával előmozdítani, hogy a magánszektor beruházásaiban a fenntarthatósági célok egyre nagyobb szerepet kapjanak, a fenntarthatósági szemléletváltás

megtörténjen. A vállalatok és költségvetési szervek között a beruházások szektorok szerinti értéke a 31. ábra szerint oszlott meg az elemzett időszakban.

31. ábra — A beruházások szektorok szerint 2016-2020. években (folyó áron, mrd ft)

A Hatékony GDP előállító képesség című elemzés feltárta, hogy a versenyképesség a tőke és a humán tőke termelékenységeinek függvénye. Az elemzés a humán tőke versenyképességének tényezőire koncentrált.

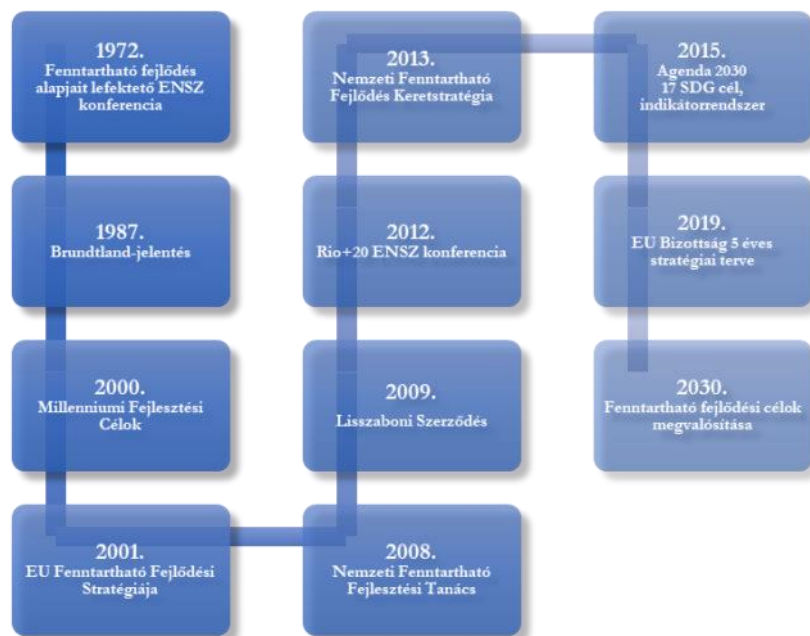
Az elemzés rámutatott arra, hogy az elemzett időszak vonatkozásában a humán tőke termelékenysége Magyarország, a visegrádi országok, illetve az EU tagállamai átlagos szintje tekintetében növekvő tendenciát mutatott. E folyamatban kisebb visszaesést okozott a 2020. évben a COVID-19 járvány miatt fellépő gazdasági sokk. A humán tőke mennyiségi jellemzői közül az aktivitási ráta és a foglalkoztatási ráta a visegrádi országokhoz képest magasabb volt Magyarországon és megközelítette az uniós átlagot. Ez alapján a humán tőke termelékenységét meghatározó mennyiségi tényezők kedvező feltételeket teremtettek a versenyképesség javulásához.

A humán tőke versenyképességének további javítása tekintetében alapvető szempontot jelent a munkát terhelő adók és járulékok mértékének további csökkentése. Ugyanakkor az oktatásban, képzésben résztvevők aránya enyhén csökkenő

tendenciát követett a 2015. évet követően. E tendencia megfordítása kiemelt feladatot jelent a kormányzat számára.

A köztulajdonú gazdasági társaságok beruházásainak hozzájárulása a fenntartható fejlődéshez című elemzés az EU forrásokból származó támogatások esetében arra a következtetésre jutott, hogy a fenntarthatóság, a fenntartható fejlődési célok már a 2007-2013-as programozási időszakban megjelentek, mint támogatási célok. A 2014-2020-as programozási időszak regionális politikája alapvető feladatként jelölte meg a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót, melyek célkitűzései a fenntartható fejlődési célokkal szoros összhangot mutattak. A fenntartható fejlődés mérföldköveit a 32. ábra mutatja.

32. ábra – A fenntartható fejlődés mérföldkövei

A fenntartható fejlődés célkitűzései a hazai költségvetési forrásokból származó támogatások esetében is megjelentek. Felhasználásuk a 2010-2020 közötti idő-

szakban növekvő tendenciát mutatott, amely a fenntartható fejlődés iránti elkötelezettség tértnyerését, súlyának növekedését mutatja.

Az elemzés rámutatott arra, hogy a működésük és beruházásaik során a köztulajdonú gazdasági társaságok a fenntartható fejlődési célok megvalósításában kiemelt szerepet töltenek be.

Az elemzés arra a következtetésre jutott, hogy a köztulajdonú gazdasági társaságok a fenntartható fejlődés követelményeit érvényesítették, mivel ezen gazdasági társaságok

- már az alapfeladataik tudatos végrehajtásával hatást képesek gyakorolni a fenntartható fejlődési célok megvalósítására;
- stratégiai dokumentumaiban, beruházási folyamataikat meghatározó belső szabályzataikban jellemzően az elemzéssel érintett időszak utolsó harmadában megjelent a fenntartható fejlődés iránti elkötelezettség;
- esetében a fenntartható fejlődési célok a tervdokumentumokban közvetlen módon azoknál a kiválasztott beruházásoknál voltak fellelhetők, amelyek esetében a pályázati felhívások fenntartható fejlődési célok megvalósulásának mérését szolgáló indikátorokat, követelményeket határoztak meg.

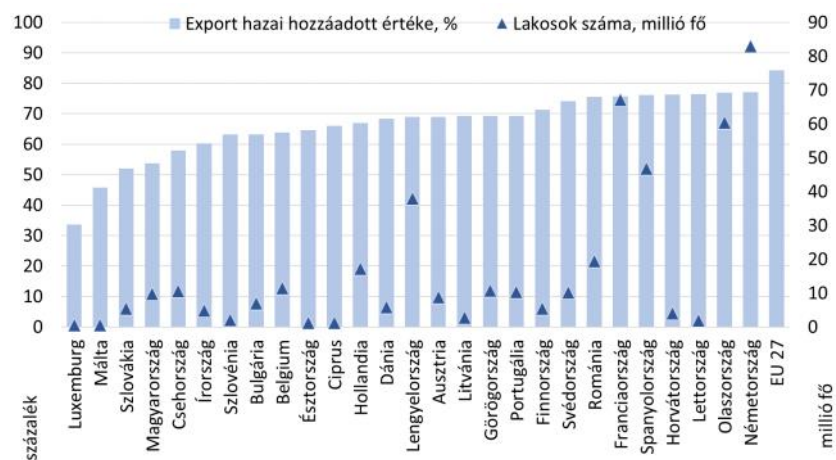
Az elemzés rámutatott arra, hogy a megfogalmazott feladatok végrehajtásával a gazdasági társaságok tulajdonosai, vezető tisztviselői a köztulajdonú gazdasági társaságok beruházásait olyan elvárt irányba terelhetik, mellyel a nem közvetlen klímavédelmi célú beruházásaik esetében is a fenntartható, klímatudatos megoldásokat választják, példát mutatva a gazdaság szereplőinek fenntarthatóság szempontjából.

Az állami beruházások hozzájárulása a fenntartható fejlődéshez című elemzés megállapította, hogy a nemzetgazdasági beruházások mintegy negyedét a kormányzati szektor valósította meg. A 2020. évben a járványhelyzet okozta gazdasági visszaesés mérséklésére meghozott kormányzati beruházási döntések jelentős szerepet töltek be a beruházási aktivitás fenntartásában. A fenntartható fejlődés elvére vonatkozó kötelezettségek teljesítése elengedhetetlen feltétele

az uniós támogatások folyósításának. A hazai szabályozási környezet a beruházás megvalósításának minden szakaszában előír környezeti fenntarthatóságra vonatkozó követelményeket, de sok esetben a részletszabályozások további kidolgozására, finomítására lenne szükség. A hazai költségvetési forrásokból megvalósuló beruházások támogatási rendszerében a követelményrendszer nem biztosítja maradéktalanul a fenntarthatóság elveinek érvényesülését. Elősegítené a fenntarthatósági célok teljesítését, ha a fenntarthatósági szempontból korszerű, hatékony megoldások tervezését és alkalmazását támogató nemzetközi minősítő rendszerekhez való csatlakozást a kormány kötelezően előírná a költségvetési forrásokat felhasználó beruházások esetében, illetve, ha kialakítana az állami építési beruházások vonatkozásában egy olyan minimum követelmény-rendszert, amely alapján lehetővé válik a beruházások fenntarthatósági szempontból történő minősítése.

A magyar export hozzáadott érték tartalma növelését befolyásoló tényezők című elemzés rámutatott arra, hogy a magyar export bruttó értékében megtestesülő hozzáadott értéket kifejező a 2018. évi domestic value added (továbbiakban: DVA) mutatója (53,7%) a negyedik legalacsonyabb volt az EU tagállamai között. A 2018. évre vonatkozóan az EU 27 országában az export hazai hozzáadott érték tartalmát és a lakosság számát a 33. ábra mutatja.

33. ábra — Az export hazai hozzáadott érték tartalma és a lakosság száma 2018-ban az EU 27 tagországában, (%)

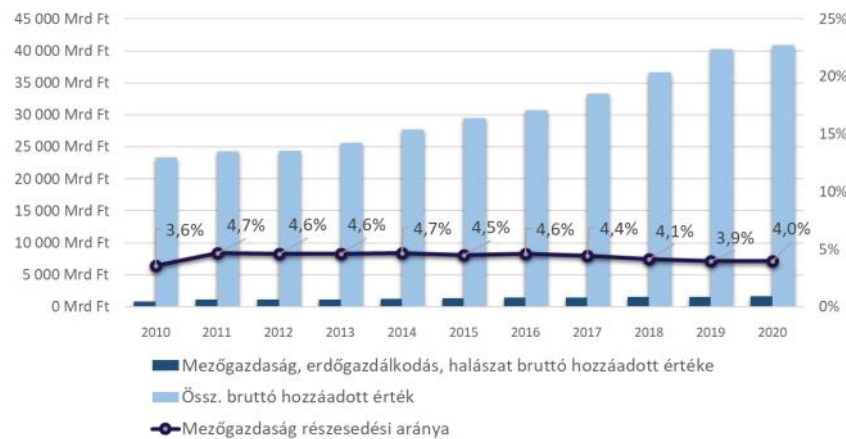
A mutató értéke hazánkban az 1995. évi 73,2%-ról a 2000. évre 53,5%-ra csökkent, és kis hullámzásokkal 2018-ig 53,0% körül alakult. A 90-es évek második felében a gyors visszaeséshez leginkább az járult hozzá, hogy a magyar export jelentős részét adó feldolgozóipari export DVA mutatója az 1995. évi 64,6%-ról a 2000. évre 43,3%-ra csökkent, azaz a magyar ipari termelés gyorsan integrálódott a globális értékláncokba. Az elemzés rámutatott, hogy tendenciaszerűen magasabb a DVA mutató azokban az országokban, ahol a mikro-, kis- és közepes vállalkozások (továbbiakban: kkv-k) az exportban nagyobb súllyal részesednek. Magyarországon a kkv-k exporton belüli részaránya nemzetközi összehasonlításban és a termelésben elfoglalt súlyok alapján is alacsonynak tekinthető, ami további oka lehet az alacsony magyar DVA értéknek.

Mi a jó államméret – a dinamikus változó államméret címmel készült elemzés ismertette, hogy az állam méretén a kormányzati szektor kiadásainak a bruttó hazai termékhez viszonyított arányát értjük. A mutatószám nagysága azt fejezi ki, hogy a GDP-ből az állam mennyit költ a hagyományos állami feladatok mellett közszolgáltatások finanszírozására, gazdaságfejlesztésre, illetve szociális védelmi célból a jövedelmeket milyen mértékben csoportosítja át. A hazai újraelosztási ráta az elmúlt negyedszázadban 55,2% és 45,7% között mozgott, a 2015. és a 2019. évek között 50,4%-ról 46,0%-ra mérséklődött, majd a 2020. évben – a járvány következtében – visszaugrott 51,2%-ra. Az újraelosztási ráta csökkenése a magyar gazdaság fellendülésére és a foglalkoztatottság növekedésére vezethető vissza. A társadalmi fenntarthatóságot a gazdasági aktivitás növekedése, a teljes foglalkoztatás elérése erősítette. A környezeti fenntarthatóság területén 1995 óta Magyarország komoly javulást ért el. A dinamikus gazdasági növekedés időszakában azonban az energiafelhasználás és az üvegházhatású gázok kibocsátása is növekedett. Ezért a következő évtizedben nagy kihívás lesz úgy megőrizni a gazdasági növekedést, hogy közben a környezeti fenntarthatóság tekintetében is tudja Magyarország a vállalt nemzetközi kötelezettségeit teljesíteni. Ez a költségvetési kiadások szerkezetében is módosításokat tehet szükségessé, de még fontosabb a versenyképesség és a klímavédelem szinergiájának még teljesebb kihasználása.

A mezőgazdaság hozzájárulása a gazdasági növekedéshez című elemzés rámutatott arra, hogy hazánkban a mezőgazdaság súlya, illetve részesedési aránya a bruttó hozzáadott értékben az uniós átlaghoz képest magasnak mondható.

A nemzetgazdaság és a mezőgazdaság folyóáras bruttó hozzáadott értékének és arányának változását 2010. és 2020. között a 34. ábra mutatja be.

34. ábra — A nemzetgazdaság és a mezőgazdaság folyóáras bruttó hozzáadott értékének és arányának változása 2010-2020 között (milliárd forintban, %-ban) Forrás: KSH alapján, Számvevőszék saját szerkesztés

Az elemzett időszakban – a 2010-2020. évek között – a mezőgazdaság folyóáron számított bruttó hozzáadott értéke 95,7%-kal emelkedett, a 2010. évi 833,9 Mrd Ft-ról 2020-ra 1 632,1 Mrd Ft-ra, amivel 3,6-4,7%-os arányban járult hozzá a nemzetgazdaság bruttó hozzáadott értékéhez. A magyar agrártermelés bruttó kibocsátásában az elmúlt évtizedben emelkedett a gabona-, az ipari- és takarmánynövények részaránya, így a kisebb hozzáadott értékű termékek részaránya nőtt. A gazdaságok száma a 2010. évről a 2020. évre kétharmadára csökkent.

Az egy hektárra jutó bruttó hazai termék a mezőgazdasági területek 5,5%-os csökkenése mellett 2,1-szeresére nőtt. A termelékenységi mutatók növekedése

mögött a gazdaságosabb termelési lehetőségeket biztosító birtokkoncentráció, a támogatásoknak és a kedvező mezőgazdasági hitellehetőségeknek köszönhető technológiai fejlesztések, továbbá az öntözéses gazdálkodás kiterjesztése álltak.

Az elemzés rámutatott arra, hogy a 2021-2027. évekre kialakított közös agrárpolitika már biztosítja a mezőgazdasági termelők számára, hogy szélesebb körben alkalmazhassák a precíziós gazdálkodási technológiákat, így kevesebb erőforrás felhasználásával többet termelhessenek, csökkentve egyúttal a környezet károsítását.

A **Barnamezős területek elemzése** kiemelte, hogy az EU és Magyarország is célul tűzte ki és pénzügyileg támogatja a barnamezős területek újbóli hasznosítását, ezáltal a zöldterületek megóvását.

A barnamezős területek újrahásznosításánál az egyik hátráltató tényezőt a korábbi tevékenység okozta károk elhárításának költségei jelentik, amelyek mértéke sokszor meghaladja a barnamezős terület hasznosításának közvetlen hasznait. Ezért indokolt, hogy az állami szerepvállalás első lépésben a károk, illetve az elhárításukkal kapcsolatos költségek felmérésére irányuljon, illetve a kármentesítéshez nyújtson támogatást.

Az elemzés rámutatott arra, hogy Magyarországon a barnamezős területek hasznosítását szolgáló szabályozás kialakítása a 2019. évtől gyorsult fel, ekkortól szabályozta törvény a barnamezős terület fogalmát és törvény mondta ki, hogy az önkormányzat kizárólag akkor jelölhet ki új beépítésre szánt területet, ha a települési térségben nincs a tervezett rendeltetésnek megfelelő barnamezős terület vagy beépítetlen földrészlet. Ezt követően 2020. évben törvény született a „rozsdáövezeti akcióterületek” létrehozásáról, majd kormányrendelet rögzítette ezen területek kijelölésének eljárásrendjét.

Az elemzés kockázatként azonosította, hogy az ezekre a területekre megállapított speciális szabályok ellentétesek lehetnek az adott településrésze vonatkozó, az illetékes önkormányzatok által megalkotott szabályokkal. Ezért javasolt egy országos nyilvántartás létrehozása vagy az önkormányzatok támogatása a befektetők számára részletes és hasznos adatbázist jelentő nyilvántartás létrehozásához.

A K+F+I teljesítmény mérésének módszertani értékelése című elemzés rávilágított arra, hogy a kutatás-fejlesztés és az ennek nyomán megvalósuló innováció nemzetstratégiai kérdés, a versenyképesség és a gazdasági növekedés egyik legfontosabb tényezője. A kutatás-fejlesztési és innovációs programok eredményes végrehajtásának alapvető feltétele, hogy olyan célok kerüljenek meghatározásra, amelyekben tükröződik a társadalom elvárása, a célok egyértelműek, átláthatók, megfelelő indikátorokkal és megbízható adatokkal mérhetők. Szükséges emellett, hogy a megvalósítás értékeléséhez olyan monitoring rendszer álljon rendelkezésre, mely biztosítja a visszacsatolás, beavatkozás lehetőségét.

Magyarország megalkotta a 2013-2020. időszakra szóló Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégiáját. A stratégiában megfogalmazott egyes célok mérhetőségére azonban nem dolgozták ki a módszertant, a célkitűzések egzakt definiálása nem teljeskörű.

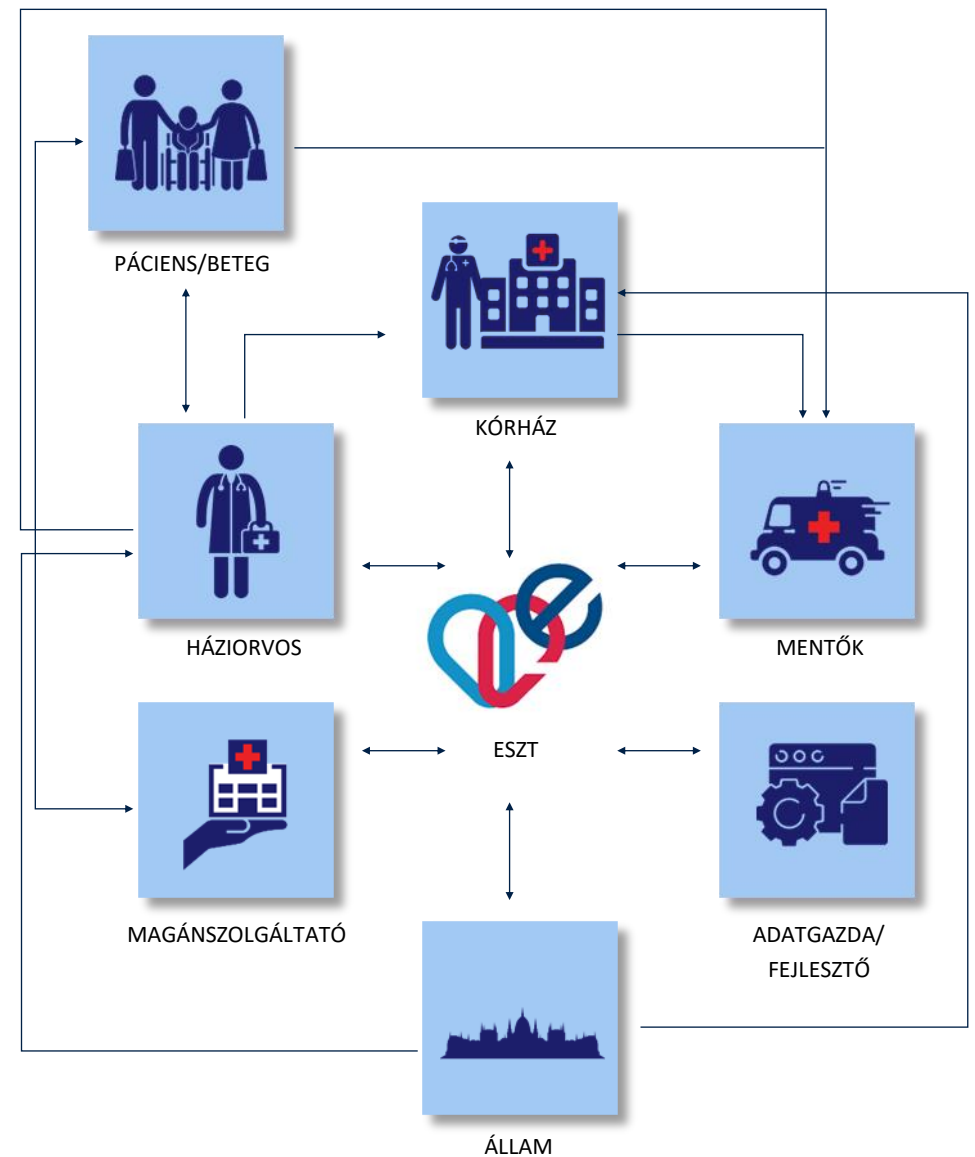
Az elemzés rámutatott arra, hogy a K+F+I tevékenységet oly módon szükséges ösztönözni, hogy az támogató, de egyben kontrolláló is legyen. A jól definiált célok, indikátorok, mérési rendszer és visszamérés elengedhetetlen az innovációs célok eléréséhez.

A PANDÉMIA ÁLLAMI SZOLGÁLTATÁSOKRA GYAKOROLT HATÁSAIT ÉRTÉKELŐ ELEMZÉSEK KÖVETKEZTETÉSEI

A COVID-19 járvány hatása az egészségügyi e-szolgáltatások fejlődésére és elterjedésére című elemzés bemutatta a Széchenyi 2020 Program keretében megvalósuló e-egészségügy kiépítésének fázisait, tartalmazta az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér (továbbiakban: EESZT) jogi kereteinek, felépítésének és működésének ismertetését, fejlődési lehetőségeinek feltárását. Az EESZT szereplőinek kapcsolati ábráját a 35. ábra mutatja.

A 2017. évtől működő EESZT megteremtette az egységes informatikai környezetet, az egészségügyi ellátók egymás közötti kommunikációját, amelyhez ütemzetten közel 22 ezer köz- és magánfinanszírozott szolgáltató csatlakozott.

35. ábra — Az e-egészségügy szereplőinek kapcsolati ábrája—Forrás: EESZT alapján

A COVID-19 járvány következtében elsősorban a távkonzultációs megoldások váltak az ellátásban a mindennapok részévé. A járvány az alap- és szakellátás közötti kapcsolatot erősítette, az ellátási események kevesebb személyes orvos-beteg találkozóval jártak. Mindez felértékelte a digitális egészségügy szerepét és az elektronikusan elérhető egészségügyi dokumentációkat. Az EESZT-be a járvány alatt 33–35 ezer állampolgár jelentkezett be naponta.

A digitális megoldások, a telemedicina, a nagymennyiségű egészségügyi adat központi nyilvántartása lehetőséget jelent a magyar egészségügynek – a hatékonyság javulásán, a betegek elégedettségének növekedésén túl – egy sor, az egészségügyben eddig jelen nem lévő olyan terület alkalmazására, mint a nagytömegű adatok felhasználása a gyógyításban vagy a gyógyításban közreműködők gyors és közvetlen összekapcsolása. A 2021. év az alkalmazott e-szolgáltatásokat megszilárdította. Az elkövetkező években a járványok, krónikus betegségek monitorozása és a megelőzés állhatnak az erőfeszítések középpontjában.

Figyelemre méltó az egészségügyi e-szolgáltatások rendszerének bővítése, valamint az ebből fakadó hatékonyság-növekedés lehetősége, amely a fenntartható egészségügyi rendszer kiépítését segítheti elő.

A járvány hatásai a közlekedési, kiemelten a vasúti infrastruktúra fejlesztésekre című elemzés értékelte, hogy a közlekedési – különösen a vasúti – infrastruktúra fejlesztések mennyiben veszik figyelembe a járványhelyzet okozta változásokat, a fogyasztói és gazdasági igények átalakulását, megtörtént-e a fejlesztések tervezésével kapcsolatos paradigmaváltás.

Bemutatta továbbá, hogy a COVID-19 járvány negatív hatásai miatt paradigmaváltás indokolt a vasúti infrastruktúra fejlesztések esetén, amely egyaránt érvényes a személy- és az áruszállításra. Indokolt a megváltozott utazási és munkába járási szokásokat, illetve az áruszállítás esetén tapasztalható változásokat a közlekedési, ezen belül a vasúti infrastruktúra fejlesztések tervezése és az ezekről történő döntések meghozatala során figyelembe venni, fókuszálva a gazdasági fenntarthatóság elvének teljesülésére. Mindez azért is indokolt, mivel jelentős nagyságrendű közpénz kerül felhasználásra a kapcsolódó fejlesztések megvalósítása

érdekében. A pandémia alatt tapasztalható igénybevételi adatok alapján jellemzően a vasúti áruszállítás feltételeit javító fejlesztések felelhetnek meg a gazdasági fenntarthatóság elvének. E fejlesztések egyúttal támogatják a gazdasági növekedést is. A vasúti személyszállítást érintő fejlesztések esetén indokolt figyelembe venni, hogy az állam egyre többet költ a szolgáltatás biztosítására, ugyanakkor a kihasználtság nem igazolja ezt vissza, vagyis a gazdasági fenntarthatóság követelménye korlátozottan érvényesül.

A DIGITALIZÁCIÓ KÖVETKEZMÉNYEIT ÉRTÉKELŐ ELEMZÉSEK KÖVETKEZTETÉSEI

Az állami kiberbiztonságra irányuló elemzés bemutatta, hogy a kibertérből eredő támadások, biztonsági események száma világszerte és hazánkban is növekvő tendenciát mutat. A kiber-incidensek számos módon valósulhatnak meg, irányulhatnak akár alapvető közintézmények (egészségügyi, szociális, oktatási), infrastruktúrák (utak, közvilágítás, gátak), közszolgáltatások (vízellátás, áramellátás, távfűtés) működtetésének ellehetetlenítésére.

Az elemzés a magyar kibertér, mint létfontosságú infrastruktúra védelmére, a kiberbiztonság megteremtésében érdekelt felek közül a közszféra, azaz az állami kiberbiztonság témakörére fókuszált.

Az elemzés rávilágított arra, hogy a hazai kibervédelem alapját, hosszútávú cél- és feladatrendszerét meghatározó stratégiák deklarálják. Magyarországon a kibertér szabadságának és biztonságának szavatolása a kormányzat, a tudományos, a gazdasági és a civil szféra közös felelősségvállaláson alapuló, szoros együttműködésével, összehangolt tevékenységével valósulhat meg. A magyar kibertér védelme kapcsán az intézményrendszer közös felelősségvállalása mellett az egyes érintett szervezeteknek is önálló felelőssége van. Az elektronikus információs rendszerek biztonságáért az üzemeltető, működtető állami szerv a felelős, ami egyben a kiberbiztonságért való szervezeti felelősséget is jelenti.

Az elemzés felhívta a figyelmet a COVID-19 vilá járvány kapcsán jelentkező új kihívásokra, amelyeket a távmunka terjedésének fokozódása idézett elő.

Emellett a szervezeti szintű kiberbiztonság attól lesz eredményes, ha az egyes szervezetek tudatosan járnak el és aktívan tesznek a kibervédelem és biztonság megteremtéséért.

Az e-közigazgatás helyzetét feltáró elemzés a 2010-2020. közötti időszakban mutatta be az e-közigazgatás fejlődését, a területen elért eredményeket, az e-közigazgatás által biztosított lehetőségeket, figyelemmel a járványhelyzetben megmutatkozó előnyökre is.

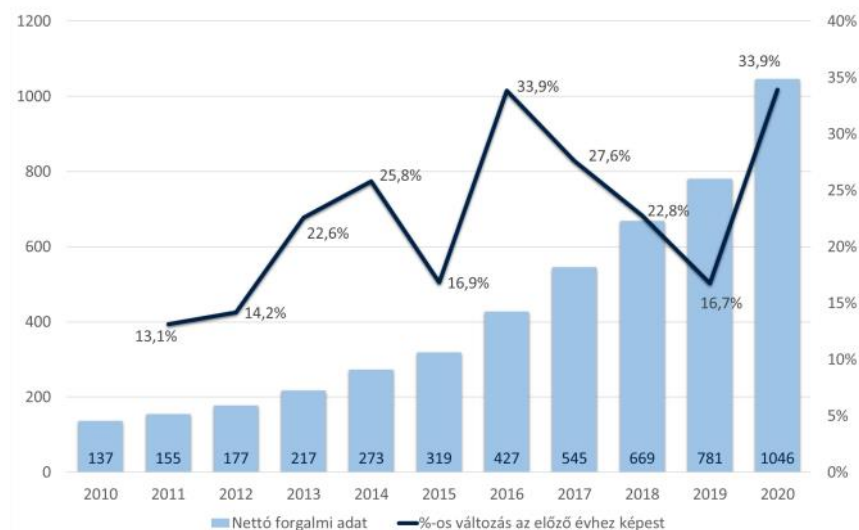
Az elemzés értékelte a fejlesztést célzó kormányzati intézkedéseket, az e-közigazgatás területén született jogszabályokat, a stratégiai és operatív dokumentumok cél- és feladatrendszerét, azok megvalósulását, figyelmet fordítva az uniós összevetésre is.

Az elemzés az e-közigazgatás teljesítményének értékelésében érdemi kritériumként az ügyfelek szolgáltatással kapcsolatos megítélését, valamint felhasználói magatartását vette figyelembe, amelyek hozzájárultak a digitális ügyintézési lehetőségek szélesebb körű megismertetéséhez, az erre irányuló állampolgári figyelem felkeltéséhez és egyben az e-közszolgáltatások iránti bizalom erősítéséhez.

Az elemzés felhívta a döntéshozók és az ágazati irányítók, az infrastruktúra, hálózat és szolgáltatásfejlesztők figyelmét a területen azonosított kihívásokra, a továbblépés lehetőségeire. Az e-közigazgatás fejlesztési célja az ügyfélkérelemre induló rendszer fokozatos átállása proaktív közszolgáltatási módra, új technológiák szélesebb körű alkalmazása, az ügyfélélményt és használhatóságot tesztelő központ létrehozása. Az egyszerűbb és automatizálható ügyintézés felé fontos lépés a digitális folyamatok életszerűvé tétele.

A techipar, az e-kereskedelem, a magyar termékek kereskedelme és a kapcsolódó uniós szabályozásának az elemzése célja az volt, hogy bemutassa az internetes kereskedelemben tapasztalható tendenciákat, a megjelenő új kihívásokat és az azokra adható válaszokat. Az online áruházak nettó forgalmának alakulását a 36. ábra mutatja.

36. ábra — Az online áruházak nettó forgalmának alakulása Magyarországon 2010 és 2020 között (Mrd Ft)

Az elemzés iránymutatást adott a döntéshozók részére az online tér működését befolyásoló tényezők beazonosításához, valamint rámutatott arra is, hogy szükséges növelni a vásárlói tudatosságot, hogy a világhálón történő vásárlások során az emberek felelős döntéseket hozzanak. Felhívta a döntéshozók és az ágazati irányítók, az infrastruktúra, hálózat- és szolgáltatás fejlesztők figyelmét a területen azonosított kockázatokra, kihívásokra és bemutatta a továbblépés lehetőségeit.

Az ipar digitalizálását bemutató elemzés kiinduló pontja volt, hogy a digitalizáció hazánk versenyképessége, gazdasági növekedése szempontjából kulcsfontosságú. Bemutatta az ipar digitalizálására irányuló hazai és európai kezdeményezéseket, intézkedéseket, valamint értékelte azok eredményességét a 2016-2021. évek közötti időszakban.

Az elemzés rámutatott arra, hogy az ipar digitalizálását támogató stratégiák és intézkedések eredményes megvalósításához nélkülözhetetlen a reális és mérhető

célok meghatározása, a megfelelő indikátorok, valamint az eredményesség nyomon követését biztosító rendszer kialakítása. A Digitális Gazdaság és Társadalom Index országértékelési alapján hazánk a digitalizációban előrébb lépett ugyan, de az uniós átlagtól elmaradt.

Az elemzés információkkal szolgált ahhoz, hogy a Számvevőszék tanácsadói szerepkörében erősítse az OGY és a Kormány digitalizációval kapcsolatosan hozott döntéseinek megalapozását, másfelől a minisztériumoknak, az intézményi szereplőknek és a szakmai közvélemény számára is hasznos információkat nyújtott.

EGYÉB ELEMZÉSEK

Az előző csoportokba nem sorolt elemzések többek között feltérképezték az önkormányzati integritáskontrollok önkéntes kiépítésének lehetőségeit, az ellenőrzési tevékenységet végző szervezetek hatását, a számvevőszékek teljesítményméréséhez kapcsolódó mérési gyakorlatokat, a nemzetközi, nemzeti és a programszintű teljesítmény-mutatók összhangját, illetve a sporttal kapcsolatos számvevőszéki tapasztalatokat, nemzetközi kitekintéssel. Bemutatták továbbá a nem állami humánszolgáltatók által alkalmazott térítési díjak transzparenciáját, a társulások és az önkormányzatok irányítása alatt álló intézmények, illetve a köztestületek ellenőrzési tapasztalatait.

A NAV szerepe az adóbevalláson és adóbefizetésen alapuló adóztatási rendszer hatásosságában című elemzés ismertette, hogy az adóigazgatás eljárásrendjének újraszabályozása célul tűzte ki, hogy az adóhatóság ügyfélközpontú szolgáltatásokat nyújtson, valamint segítse az adózókat az adókötelezettségeik teljesítésében. Cél volt továbbá az önkéntes jogkövető adózók intézményesített támogatása, valamint az adókötelezettségek teljesítésének megkönnyítése, az adminisztrációs terhek csökkentése. A törvényi szintre emelt követelmények érvényesítéséhez különböző intézkedések bevezetése és a korábbiaktól eltérő eszközök alkalmazása vált szükségessé.

Az elemzés megállapította, hogy az ösztönző eszközök alkalmazásának bővülésével és az adózási morál javulásával párhuzamosan a 2017-2020. évek közötti időszakban az adóhatóságnál nyilvántartott teljes követelésállományon belül a

behajthatatlan követelések állománya folyamatosan csökkent, a realizált adóbevételek növekedni tudtak. Ehhez hozzájárultak az adózási morál javulását támogató intézkedések, az adózási hibák megelőzését célzó adószakmai támogatások, az ügyfélközpontúság előtérbe helyezése, az adminisztratív terhek csökkentése, illetve a gazdaságfehérítő eszközök alkalmazása, melyeket a 37. ábra mutat. Az intézkedések így együttesen segítették az állampolgárok önkéntes jogkövetését.

37. ábra — A NAV szerepe az adózási morál javításában

Adózási morál javítása			
Adózási hibák megelőzése, javítása	Ügyfélközpontúság	Adminisztrációs terhek csökkentése	Gazdaságfehérítő intézkedések
• Mentor Program • Támogató ellenőrzések, eljárások	• Telefonos és emailes ügyfélszolgálat • Kormányablak • Információs füzetek	• eSZJA rendszer • Személyes adónaptár • Mobil applikáció	• EKÁER • Online pénztárgépek • Online számla

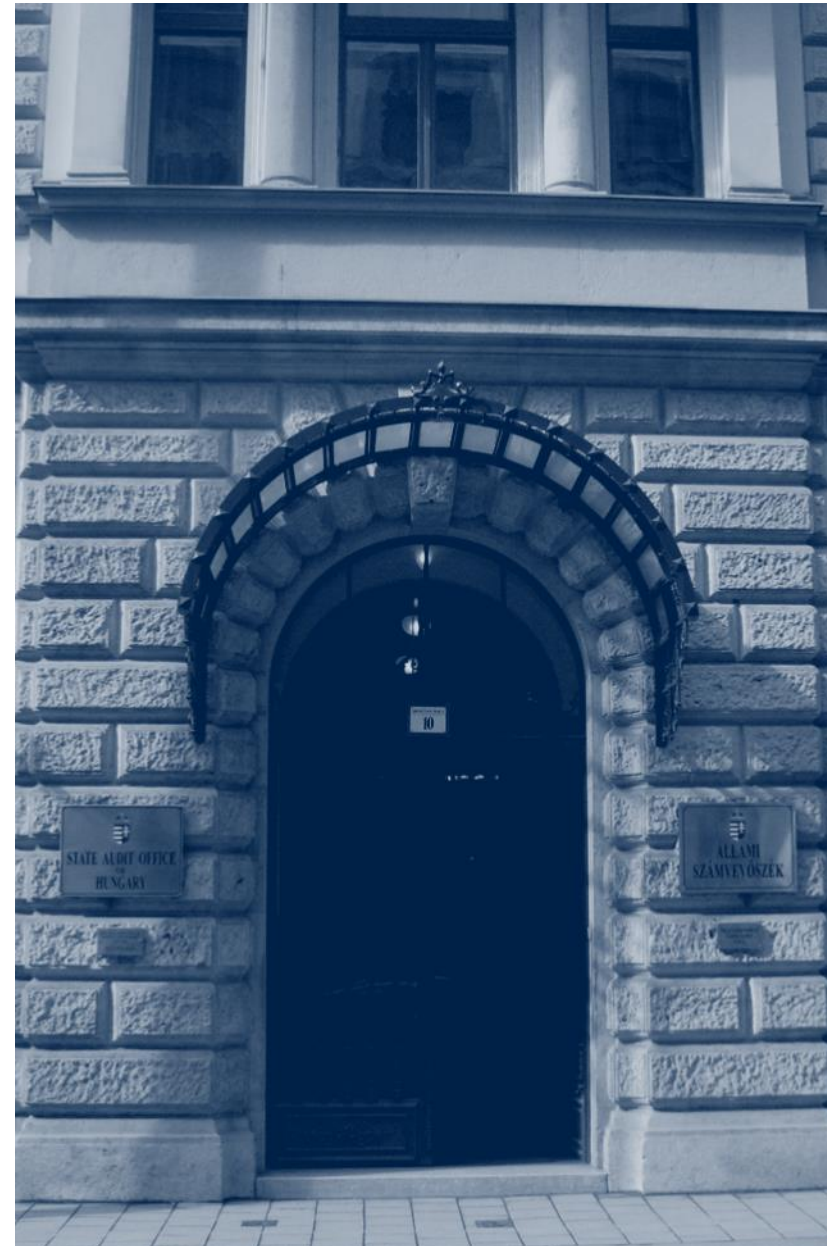
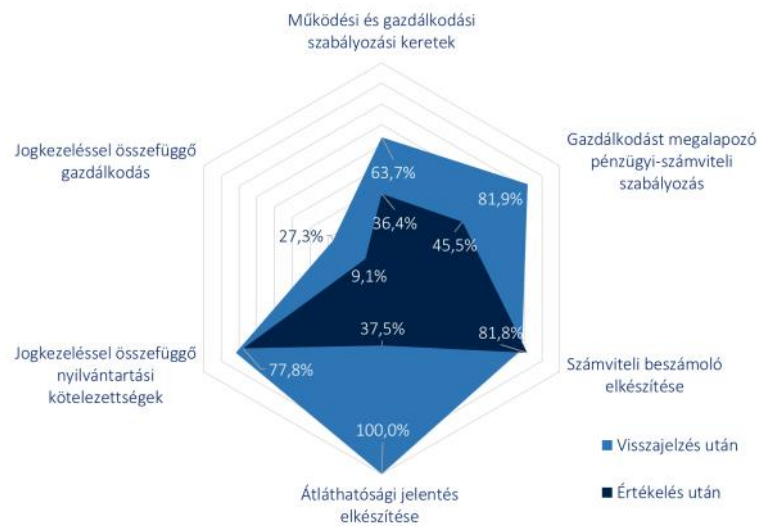
Az Időskori ügyeink több nézőpontból című elemzés az időskorúak részére célzottan kialakított gondozási formákat átfogó jelleggel járta körül. Az elemzés megállapította, hogy a tartós és átmeneti elhelyezést nyújtó bentlakásos szociális intézmények férőhelyeinek száma kis mértékben növekedett. A 2010-2019. évek között a térítési díjak mértékének a másfélszeresére növekedése nem fedezte a működési költségek ugyanezen időszakban történt növekedését. Ami azt jelenti, hogy a bentlakásos intézményi férőhelyek fenntartása egyre nagyobb társadalmi szerepvállalást igényel. A bentlakásos szociális intézmények férőhelyeinek mintegy 10,0%-a ideiglenes hatályú működési engedéllyel rendelkező intézményben volt, tehát minden tizedik férőhely esetében az intézmény működése nem felelt meg a jogszabályban meghatározott valamennyi feltételnek. Az ideiglenes működési engedélyek legkésőbb 2023. év végén lejárnak.

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala és a szerzői jogot kezelő szervezetek értékeléséről szóló elemzés kiterjedt az SZTNH belső kontrollkörnyezeté-

nek, a jogkezelőkkel kapcsolatos feladatellátásának, felügyeleti tevékenységének áttekintésére, továbbá a jogkezeléssel kapcsolatban az SZTNH-t megillető bevételek megállapításának, elszámolásának gyakorlatára, és hogy alakítottak-e ki mérhető, nyomon követhető teljesítménycélokat, teljesítménykövetelményeket. Az értékelés a jogkezelők működési kereteinek kialakításában, beszámolási, nyilvántartási feladataik ellátásában azonosított kockázatokat.

A Számvevőszék értékelését követően minden szervezet részére visszajelzést adott azzal a céllal, hogy előmozdítsa azokat az intézkedéseket, amelyekkel biztosíthatók az elszámoltathatóság és átláthatóság feltételei. Az SZTNH felügyelete alá tartozó jogkezelő szervezeteknél pozitív változás következett be az átláthatósági jelentés készítésében, a működési és gazdálkodási szabályozási keretek kialakításában és a gazdálkodást megalapozó pénzügyi-számviteli szabályzatok rendelkezésre állásában (38. ábra).

38. ábra — Pozitív irányú változások az értékelt közös és független jogkezelő szervezetek működésében és gazdálkodásában

A SZÁMVEVŐSZÉK GAZDÁLKODÁSA ÉS MŰKÖDÉSE

A Számvevőszék 2022. évi gazdálkodása
Humán erőforrás-gazdálkodás

A SZÁMVEVŐSZÉK 2022. ÉVI GAZDÁLKODÁSA

A Számvevőszék a 2022. évi gazdálkodásáról 2022. december 31-ei fordulónappal elkészítette költségvetési beszámolóját, melyet a jogszabályi előírásokkal összhangban független könyvvizsgáló minősített. A független könyvvizsgáló véleménye alapján a Számvevőszék 2022. évi költségvetési beszámolója az adott évi költségvetése teljesítéséről, a fennálló vagyoni, pénzügyi helyzetről, a gazdálkodása eredményeiről megbízható és valós képet ad.

A Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. XC. törvény a Számvevőszék kiadási előirányzatát 12 612,2 millió, bevételi előirányzatait 20,0 millió, költségvetési támogatását 12 592,2 millió forint összegben határozta meg.

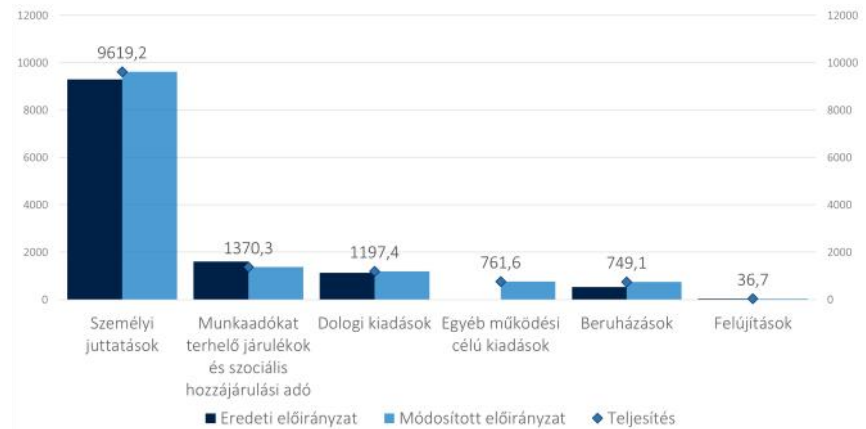
A 2022. évi költségvetési évben a költségvetési kiadások 13 734,3 millió forintban teljesültek, tekintettel az év közben történő előirányzatmódosítások nagyságrendjére, kiemelt előirányzatokat érintő hatására. A költségvetési bevételek 31,5 millió forintban realizálódtak. A finanszírozási kiadások 479,8 millió forintos teljesítési adatát az államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése jelentette. A 2022. évi költségvetés végrehajtása során a finanszírozási bevételek 14 189,9 millió forintban teljesültek, melynek 93,3%-át a központi, irányító szervi támogatás, 6,7%-át az előző év költségvetési maradványának igénybevétele jelentette.

A KIEMELT KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSI ELŐIRÁNYZATOK eredeti, módosított és teljesítési adatait a 39. ábra mutatja.

A SZEMÉLYI JUTTATÁSOK kiemelt előirányzata jelentette a 2022. évi költségvetési évben a költségvetési kiadások 70,0%-át, ami 506,3 millió forinttal magasabb volt az előző évhez képest, amelyből a foglalkoztatottak személyi juttatásai 9 355,8 millió, a külső személyi juttatások 263,4 millió forintban realizálódtak.

A MUNKAADÓKAT TERHELŐ JÁRULÉKOK ÉS SZOCIÁLIS HOZZÁJÁRULÁSI ADÓ, mint kiemelt előirányzat 1 370,3 millió forint

39. ábra — A 2022. évi kiemelt költségvetési kiadási előirányzatok alakulása (millió forintban)

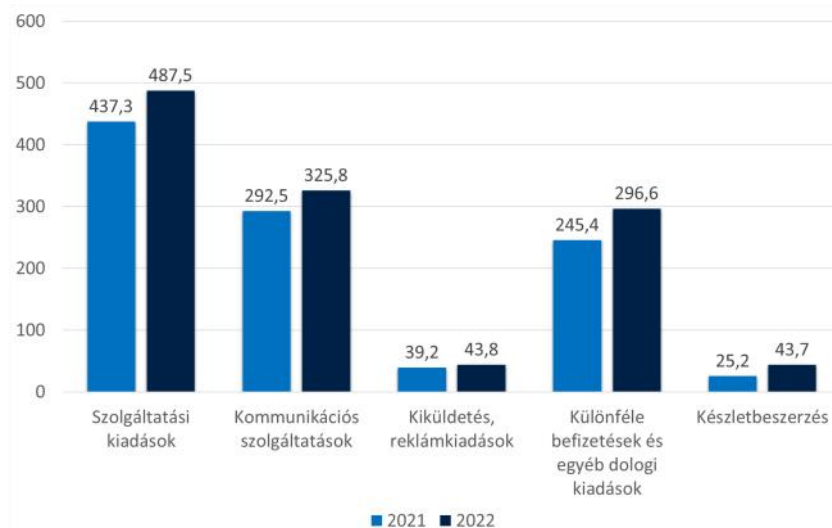
teljesítést mutatott, ami – a szociális hozzájárulási adó 2,5 százalékpontos csökkentése miatt – 5,3%-os csökkenést jelent az előző évhez képest.

A DOLOGI KIADÁSOK, mint kiemelt előirányzat 1 197,4 millió forintos teljesítési adata a költségvetési kiadások 8,7%-át jelentette, amely 13,2%-os növekedést mutat az előző évhez képest.

A növekedéshez hozzájárult többek között a szolgáltatási kiadások, ezen belül is a közüzemi díjak jelentős emelkedése, valamint a kommunikációs szolgáltatások előirányzaton belül az informatikai szolgáltatások igénybevételeinek növekedése, melyet a 40. ábra mutat.

AZ EGYÉB MŰKÖDÉSI CÉLÚ KIADÁSOK, mint kiemelt előirányzat 761,6 millió forintos teljesítési adata a költségvetési kiadások 5,5%-át adta, amely az előző évi adatnál 547,0 millió forinttal magasabb. A kiadásból az elvonások és befizetések összege adta az előirányzat 99,7%-át, amely az előző évhez képest 545,8 millió forinttal magasabb befizetést jelentett. Ebből

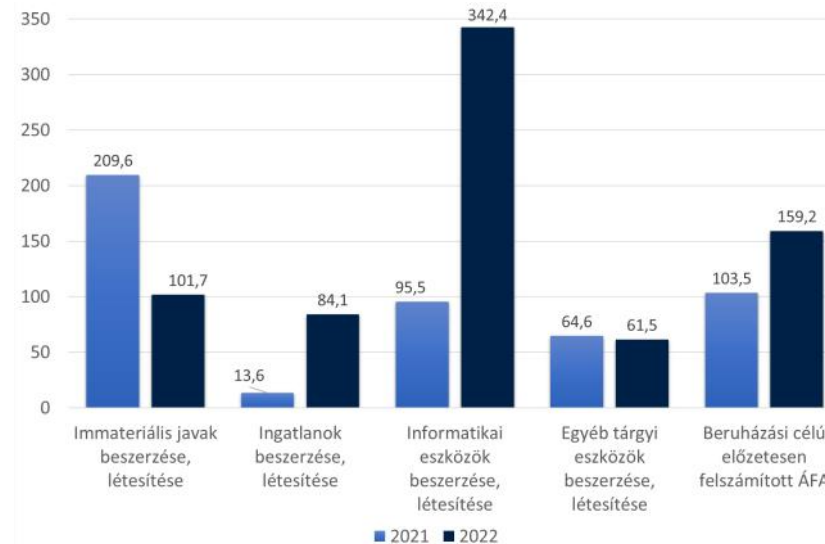
40. ábra — A dologi kiadások 2022. évi teljesítése az előző évhez képest (millió forintban)

- a 2021. évben keletkezett 306,8 millió forint, mint kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány, befizetésre került a Központi Maradványszámlási Alap részére,
- a Magyarország 2022. évi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 814/2021. (XII. 28.) Korm. rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 195,7 millió forint összegű befizetés történt a szociális hozzájárulási adó 2,5 százalékpontos csökkentéséből eredő megtakarítás miatt, valamint
- a Számvevőszék 256,9 millió forinttal járult hozzá a makroszintű, államháztartási stabilizációs intézkedésekhez.

A BERUHÁZÁSOK, mint kiemelt előirányzat 749,1 millió forintos teljesítési adata a költségvetési kiadások 5,5%-át jelentette, amely az előző évinél 262,2 millió forinttal magasabb összegben realizálódott (41. ábra).

41. ábra — A beruházások 2022. évi alakulása az előző évhez képest (millió forintban)

A beruházások kiemelt előirányzatán belül annak 45,7%-át az informatikai eszközök, 13,6%-át az immateriális javak, 11,2%-át az ingatlanok, 8,2%-át az egyéb tárgyi eszközök beszerzése, létesítése adta, a fennmaradó 21,3% a beruházási célú előzetesen felszámított ÁFA volt.

Az immateriális javak között az egy éven túli licencek beszerzések, szoftverlicenckek kerültek elszámolásra, mint pl. Microfocus jogosultság licence, Arcserve UDP licence, AD Manger plus szoftver vásárlás. Kifizetésre került többek között az Állami Számvevőszék székház üvegterme klimatizálásának költsége, valamint a lift tervezési díjának következő esedékes részlete került elszámolásra az ingatlanok beszerzése, létesítése során. A beruházások jelentős részét az informatikai eszközök beszerzése, létesítése jelentette. Ezen a rovaton kerültek elszámolásra a szerverek avulós cseréje mellett különféle informatikai beszerzések, mint pl. kliensgépek, laptopok, dokkolók vásárlása, videotechnikai rendszerek fejlesztéséhez kapcsolódó eszközök, Cisco Webex-hez tartozó egyéb informati-

kai eszközök. Az Egyéb tárgyi eszközök beszerzése soron kerültek elszámolásra a konyhai eszközök, bútorok, valamint egy transzporter vásárlása.

A FELÚJÍTÁSOK, mint kiemelt előirányzat 36,7 millió forintos teljesítési adata a költségvetési kiadások 0,3%-a, amelyből mintegy 80,0% az ingatlanok felújítása. A felújítások kiemelt előirányzata az előző évhez képest 37,8%-kal alacsonyabb összegben teljesült. A felújítási kiadások között többek között a felvonók felújítási költségei, a Lónyay utcai telephely 3-4. emeleti ablakainak cseréje, a Lónyay utcai telephely vizesblokk felújítása, valamint ablak és párkány-beépítés került kimutatásra.

A FINANSZÍROZÁSI KIADÁSOK 479,8 millió forintos teljesítési adata a 2021. december havi illetmények megelőlegezése miatt emelkedett meg, amely 2022. januárjában 100,0%-ban visszafizetésre került.

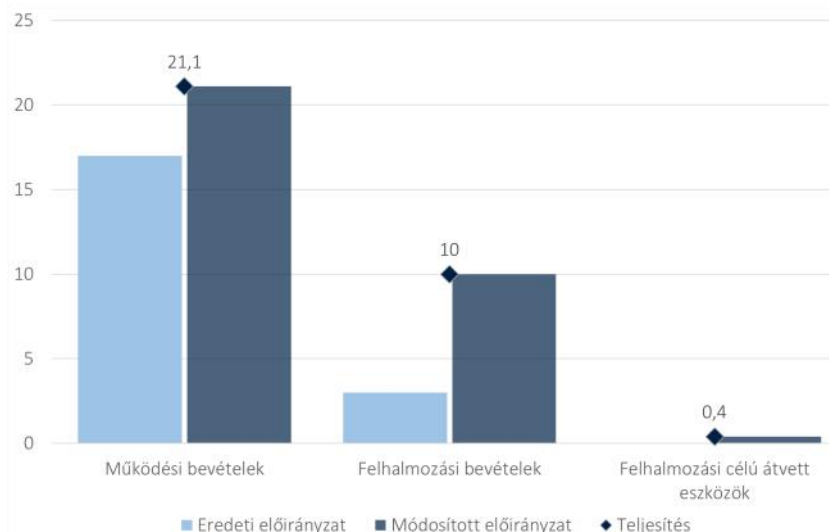
A FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK a 2022. évi költségvetés végrehajtása során 14 189,9 millió forintot, 10,7%-kal magasabb bevételt jelentettek, mint előző évben, melynek 93,3%-át a központi, irányító szervi támogatás bevételei, 6,7%-át az előző év költségvetési maradványának igénybevétele adta.

A KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK, mint kiemelt előirányzat a 2022. évi költségvetési év során 31,5 millió forintban realizálódtak a 42. ábra szerint.

ELŐIRÁNYZAT-MÓDOSÍTÁSRA mind fejezeti, mind intézményi hatáskörben sor került. Tekintettel az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet 43. § (1) bekezdése szerinti, fejezetet irányító szervezetre vonatkozó, a költségvetési kiadások kiemelt előirányzatai és a kiemelt előirányzatokon belüli rovatok közötti átcsoportosítás végrehajthatóságára, előirányzat-módosításra az alábbiak szerint került sor:

- a 2022. évi költségvetés végrehajtása során 650,1 millió forint összegben előirányzat-módosítás történt a számvevői illetményalap növekedése miatt,
- a 2021. évi költségvetési maradvány felhasználására intézményi hatáskörű előirányzat-módosításokkal került sor 947,6 millió forint összegben,

42. ábra — A 2022. évi kiemelt költségvetési bevételi előirányzatok alakulása (millió forintban)

melyből 306,8 millió forint kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány volt,

- az egyes bevételek tervezettől való eltérésének következtében 11,1 millió forint összegben került sor előirányzat-módosításra,
- intézményi hatáskörben 0,4 millió forinttal emelkedett a felhalmozási célú pénzeszközök előirányzata a munkáltatói kölcsönök visszatérüléséből adódóan.

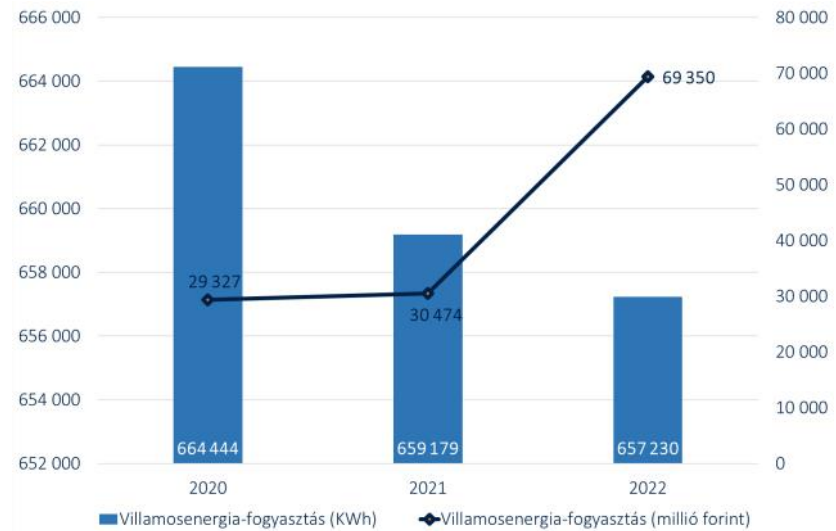
A költségvetési kiadások előirányzat-módosításának 67,6%-a az egyéb működési célú kiadásokat érintette, amelyet a szociális hozzájárulási adó 2,5 százalékpontos csökkentéséből származó visszafizetési kötelezettség, az előző évi kötelezettségvállalással nem terhelt szabad maradvány visszafizetése, valamint az államháztartási egyensúly megőrzésének biztosításához befizetett hozzájárulás összege indokolt.

A Számvevőszék 2022. évet érintő költségvetési maradványa 7,3 millió forint összegben került meghatározásra, amelyből az alaptevékenység kötelezettségvállalással terhelt maradványa 6,5 millió forintot mutatott, az alaptevékenység szabad maradványa 0,7 millió forint volt.

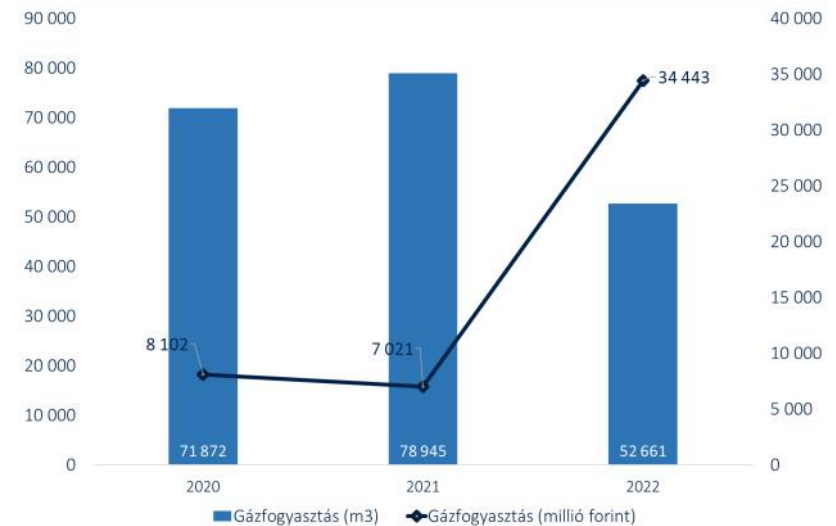
Az energiaárak emelkedése jelentősen érintette a Számvevőszék 2022. évi költségvetését. Az energiahordozók és az infláció által generált költségek megnövekedésének ellensúlyozására – a 2022. évi költségvetés végrehajtása során – megtakarítást szolgáló intézkedések váltak szükségessé. A megváltozott körülményekhez igazodóan, felülvizsgálatra és módosításra kerültek a hatályos villamosenergia szolgáltatási, takarítási és karbantartási szerződések. A Számvevőszék az energiafelhasználás csökkentése érdekében szigorú takarékosági intézkedéseket vezetett be, mint az épületek fűtési hőmérsékletének csökkentése, a vármegyei ellenőrzési irodák irodaterületének csökkentése, az otthoni munkavégzés elrendelése. Az intézkedések hatására a budapesti irodák villamosenergia fogyasztása a megelőző évhez képest 1 949 kWh-val a földgázfogyasztása 26 284 m³-rel csökkent, azonban az előző két év átlagához viszonyítva kiemelkedően magas árváltozás hatására jelentős költségnövekedés keletkezett (43. és 44. ábra).

Öt vármegyei ellenőrzési iroda területcsökkentése valósult meg 2022. évben, a Számvevőszék által használt 797,51 m²-nyi területből 397,17 m²-nyi került visszaadásra az érintett kormányhivatalok részére.

43. ábra — A villamos energia fogyasztás alakulása 2020-2022. évek között

44. ábra — A gázfogyasztás alakulása 2020-2022. évek között

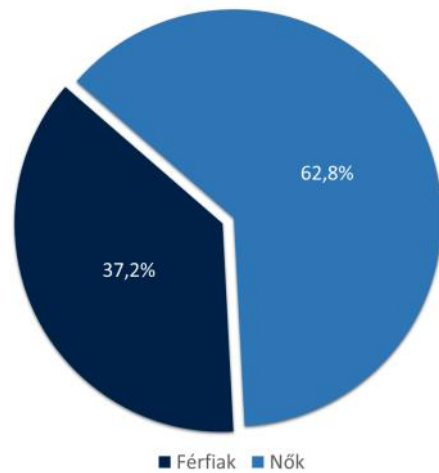

HUMÁNERŐFORRÁS-GAZDÁLKODÁS

Állományi létszám alakulása

A Számvevőszék 2022. évi 489 fős nyitó állományi létszáma az év végére 493 főre, négy fővel emelkedett. Az állományon belül a nők és férfiak arányának megoszlását a 45. ábra mutatja.

45. ábra — Az állományon belül a nők és férfiak aránya a 2022. évben (%)

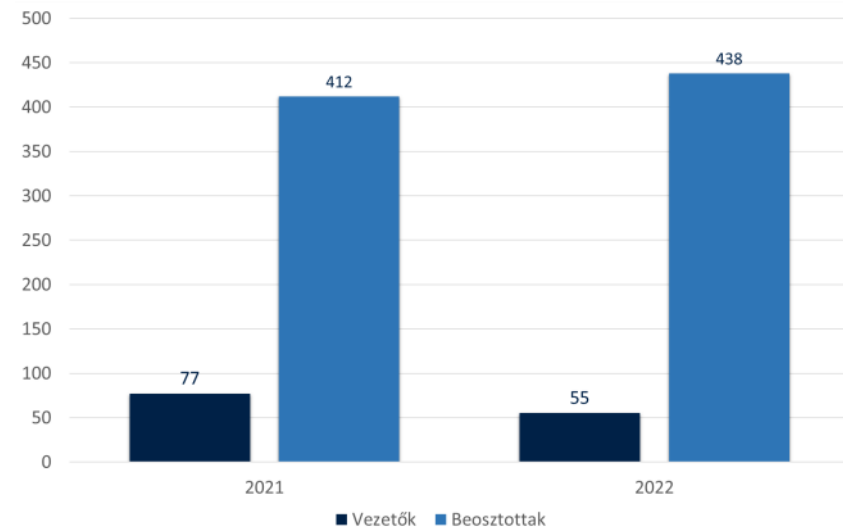

A szervezetfejlesztési irányelvek szerint, a szervezeti struktúra racionalizálásával 28,6%-kal (77 főről 55 főre) csökkent a vezetői munkakört betöltő foglalkoztatottak létszáma, valamint 15,7%-ról 11,2%-ra csökkent az összes foglalkoztatott-hoz viszonyított arányuk a 2021. évihez képest.

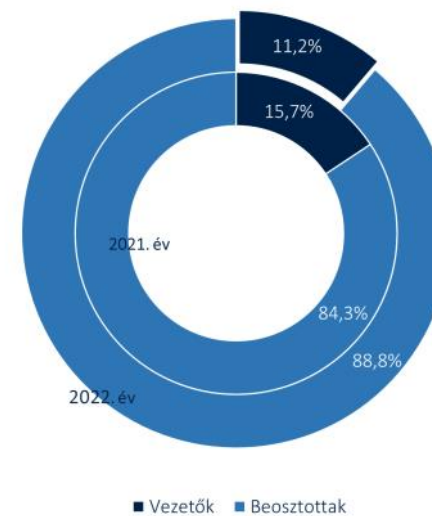
A vezetők és a beosztottak számának változását a 46. ábra, arányának alakulását a 47. ábra mutatja.

A 2022. évben a 2021. évhez képest a számvevők és munkavállalók arányában mindössze 0,1% eltérés volt tapasztalható, melyet a 48. ábra mutat.

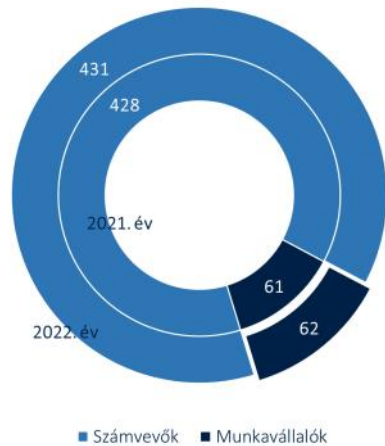
46. ábra — A vezetők és a beosztottak számának változása a 2021. és a 2022. években

47. ábra — A vezetők és a beosztottak változásának aránya a 2021. és a 2022. években

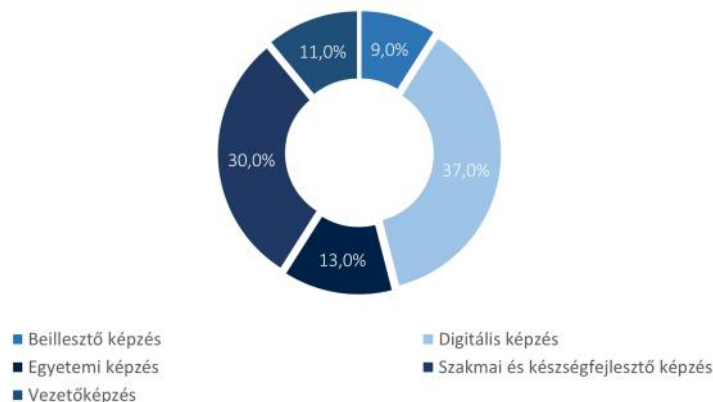
48. ábra – A számvevők és a munkavállalók aránya a 2021. és a 2022. években

Képzések

A 2022. évben a Számvevőszék a képzési tervében foglaltak szerint új belépő, szakmai és készségfejlesztő, digitális készségfejlesztő, vezetői, valamint egyetemi

49. ábra – A képzések számának megoszlása 2022. évben

képzéseket szervezett, illetve koordinált. A képzések mintegy 75,0%-át a szakmai és készségfejlesztő, illetve a digitális készségfejlesztő képzések adták (49. ábra).

A Miskolci Egyetemmel való együttműködés keretében 2022. év I. félévében 16 fő fejezte be a közszolgáltatási elemző és kilenc fő a közszolgáltatási teljesítménymenedzser két féléves szakirányú továbbképzést.

Két fő vett részt a Számvevőszék által támogatott doktori programban, melyben a közszolgáltató vállalatok integritás- és teljesítményközpontú menedzsmentjét, illetve a fenntartható gazdasági növekedés és az államadósság kezelés összefüggéseit vizsgálják.

A 2022. év III. negyedétől nyolc fő vesz részt közszolgáltatási teljesítménymenedzser, két fő közbeszerzési szakjogász, további két fő vesz részt közbeszerzési tanácsadó képzésen. A Számvevőszék által szervezett, belső képzések formája a pandémiás időszak alatt a jelenléti oktatásról online formára váltott. A jelenléti oktatás mellett folyamatos online képzési lehetőséget nyújtott a Számvevőszék belső elektronikus képzési keretrendszer, amelyben tananyagokkal, ellenőrző tesztekkel, videótananyagokkal, feladatfeltöltési felülettel támogatta a hatékony tanulási folyamatot.

Online formában került megrendezésre számos nyelvi és digitális képzés. A 2022. évi nyelvi képzések súlypontja az angol nyelvű államháztartási szakirodalom megismerése, elemzése volt. A digitális képzések a számvevők informatikai készségeinek fejlesztése mellett az informatikai támogató munkatársak ismereteinek bővítését szolgálták, amellyel a hatékony digitális megoldások beépülhettek a számvevőszéki munkafolyamatokba. A 2022. évben összesen 188 képzésre került sor 3 847 képzési nap időtartamban.

SZERVEZETFEJLESZTÉS

A Számvevőszék új elnöke

Strukturális megújulás

Humánpolitikai változások

Szakmai módszertani változások

Belső kontroll

A SZÁMVEVŐSZÉK ÚJ ELNÖKE

A 2022. évben fontos változást hozott az OGY 28/2022. (VII. 5.) számú határozata, amellyel 2022. július 6-ai hatállyal 12 évre megválasztotta a Számvevőszék új elnökét, Dr. Windisch Lászlót. A számvevőszéki elnökjelölt bizottsági meghallgatása során a szabályszerűségi ellenőrzéseken túl a működés és gazdálkodás mélységi, átfogó ellenőrzését, az utólagos ellenőrzések mellett a közpénzügyeknek a döntésekhez, tranzakciókhoz, gazdasági eseményekhez időben a lehető legközelebb eső, valós idejű ellenőrzését, az államháztartás komplex folyamatainak rendszerszemléletű értékelését, a Számvevőszék támogató, tanácsadó szerepének erősítését, egy modern auditor szervezet kialakítását tűzte ki célul.

A célok eredményes megvalósítása érdekében 2022 augusztusában megkezdődött a Számvevőszék szervezeti felépítésének és tevékenységének a kitűzött célokhoz történő igazítása, továbbá az új megoldások és munkamódszerek bevezetése, melyek támogatják a felmerülő kockázatok feltárását, a változó környezetre kellő időben történő reagálást.

STRUKTURÁLIS MEGÚJULÁS

Az új szervezeti és működési rendszer kialakítása 2022 második félévétől több ütemben valósult meg. A folyamat első lépéseként 2022 augusztusában módosult a szervezeti és működési szabályzat (továbbiakban: SZMSZ) az elnök és az alelnökök irányítása alá tartozó, az ellenőrzési tevékenység támogatásáért felelős szervezeti egységeket érintően. A kommunikációs és protokoll, illetve jogi feladatokat a kijelölt alelnök irányítja, vezetésével külön igazgatóságon valósul meg az ellenőrzésekhez kapcsolódó, illetve az általános jogi feladatok végrehajtása. A gazdasági és működtetési terület fogja össze a gazdasági, pénzügyi, üzemeltetési és ügyiratkezelési feladatokat.

A nemzetközi együttműködésekkel és rendezvényekkel kapcsolatos, továbbá az EU számvevőszékeinek együttműködését érintő koordinációs feladatokat az elnöki irányítás alatt működő nemzetközi egység látja el. A humánpolitikai fel-

Dr. Windisch László, az Állami Számvevőszék újonnan megválasztott elnöke aláírja megbízólevelét az Országgyűlés rendkívüli plenáris ülésén - Forrás: MTI

adatok egy szervezeti egységhez kerültek, amely szervezeti szinten ellátja a munkaügyi és a humán-erőforrás-gazdálkodással kapcsolatos feladatokat.

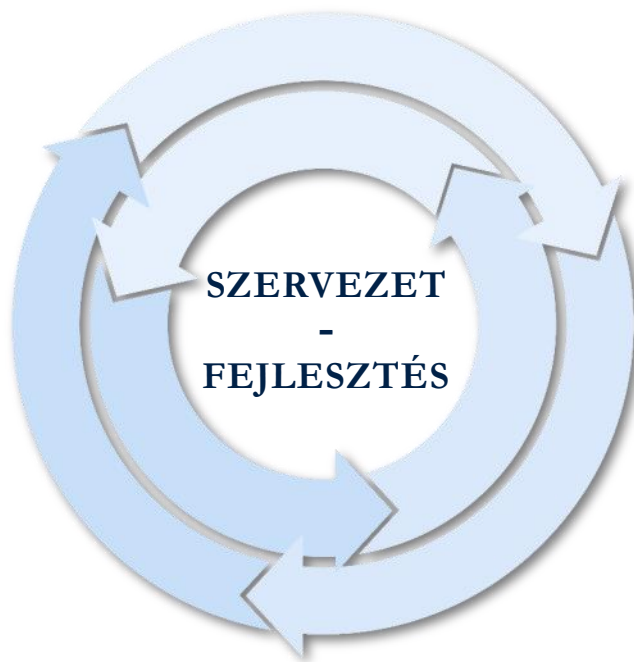
Az elemzésekkel kapcsolatos feladatok ellátására önálló szervezeti egység alakult, amely támogatja a Számvevőszék elnökének a KT-ban végzett munkáját, továbbá felelős a központi költségvetésről szóló törvényjavaslat véleményezéséért és a központi költségvetés végrehajtásának folyamatos nyomon követéséért. Létrejött

1. STRUKTURÁLIS MEGÚJULÁS

- kompetenciaközpontok
- koordinációs igazgatóság
- informatikai igazgatóság
- jogi igazgatóság
- megfelelési tanácsadó

3. SZAKMAI, MÓDSZERTANI VÁLTOZÁSOK

- tanácsadói ellenőrzés és elnöki ajánlás intézményének bevezetése
- ellenőrzés-szakmai szabályok továbbfejlesztése
- digitális ellenőrzési, adatelemzői környezet kialakítása
- új alapokra helyezett kockázatelemzési rendszer
- folyamatba épített minőségbiztosítás

2. HUMÁNPOLITIKAI VÁLTOZÁSOK

- számvevői közszolgálati szerződés
- bértömeg-gazdálkodás
- rugalmas, teljesítményorientált humánpolitikai rendszer

az elnök irányítása alatt álló koordinációs igazgatóság, amely szervezeti szinten fogja össze az ellenőrzéseket.

A szervezeti átalakítás második ütemeként 2022 októberében a koordinációs igazgatóságon belül létrehozásra kerültek a stratégiai és módszertani, a minőségbiztosítási, a kockázatelemzési és a digitális adatelemzési feladatok ellátásáért felelős önálló szervezeti egységek. A stratégiai tervezéssel, a nemzetközi ellenőrzés-szakmai előírások, standardok figyelemmel kísérésével és a Számvevőszék ellenőrzés-szakmai szabályaival kapcsolatos feladatok ellátását az önálló szervezeti egységként létrehozott stratégiai és módszertani egység támogatja. A minőségbiztosítási egység végzi a folyamatba épített minőségbiztosítási rendszer kialakítását és működtetését. A megújuló kockázatelemzési rendszer létrehozásával és működtetésével összefüggő feladatok ellátásáért a kockázatelemzési és az ellenőrzési szervezeti egységek közösen felelnek.

A Számvevőszék az ellenőrzési feladatainak és az ellenőrzött szervezetek körének figyelembevételével öt ellenőrzési igazgatóságot, mint szakmai kompetencia-központot – 51. ábra – hozott létre, melyek:

- az államháztartás központi szintjét,
- az államháztartás helyi szintjét,
- az államháztartáson kívüli szervezeteket, és
- az állami vagyongazdálkodást ellenőrző igazgatóság, valamint
- a teljesítményellenőrzési igazgatóság.

Az ellenőrzési igazgatóságokon az ellenőrzési feladatok egységes irányítása az ellenőrzési tevékenység irányításáért felelős alelnök vezetésével valósul meg.

Harmadik ütemben, a 2023 februári SZMSZ módosítással létrejött az informatikai igazgatóság, amely az informatikai üzemeltetési feladatok ellátásán felül irányítja a digitális ellenőrzési, adatelemzői környezet megteremtését, működtetését, nyomon követését és fejlesztését támogató digitális adatelemzési egységet is.

Az elnöki kabinet szervezetén belül kijelölésre került a megfelelési tanácsadó, aki ellátja a compliance-szel kapcsolatos szervezeti szintű, a Számvevőszék integritást érintő, illetve a szervezeti integritást sértő események kezelésével kapcsolatos feladatokat és kontrollálja az ellenőrzési nyomvonalak elkészítését.

HUMÁNPOLITIKAI VÁLTOZÁSOK

Az ÁSZ törvény módosításával 2023. január 1-jétől a korábbi számvevői kinevezéseket a számvevői közszolgálati szerződés váltotta fel, amely a felek kétoldalú megállapodásán alapul. Emellett bevezetésre került a bértömeg-gazdálkodás, amely lehetőséget biztosít a munkáltató számára a rugalmas, teljesítményorientált humánpolitikai rendszer kialakítására.

A törvény módosításával a Számvevőszék elnöke át nem ruházható hatáskörében humánpolitikai szabályzatban határozta meg a számvevői besorolási alapelveket és rendelkezéseket, a besorolási kategóriákat, az egyes munkaköröket, a munkáltató által meghatározható pótszabadság mértékét, melyek irányadók a számvevői közszolgálati szerződés megkötése során és keretet adnak a jogviszony felek által történő kialakításához, továbbá külön szabályzatban rögzítette a teljesítményértékelés szabályait.

A számvevők és a Munka Törvénykönyve alapján foglalkoztatottak új teljesítményértékelési rendszerének célja megalapozni a szakmai teljesítmény objektív mérését és részletes visszajelzést adni mind az alkalmazottaknak, mind a vezetőknél a személyes képességek és készségek meglétéről vagy azok hiányáról, hozzájárulva a fejlődési irányok meghatározásához.

A Számvevőszék a munkaerőkiválasztási eljárása során magasan képzett, több éves ellenőrzési területen szerzett gyakorlattal rendelkező szakembereket keres, akik kiemelkedő szakmai tapasztalatokkal rendelkeznek a pénzügyi-gazdasági ellenőrzés, a közpénzügyek, az államháztartás vagy a nonprofit gazdálkodás területén.

A belső képzés és fejlesztés fő célja a munkatársak felkészültségének, kompetenciáinak elmélyítése és bővítése, hogy olyan szakképesítéshez jussanak, amellyel a megszerzett ismereteket a munkájuk során hasznosítani tudják.

Új belépők eskütétele 2022 szeptemberében

A Számvevőszék felülvizsgálja gyakoronki rendszerét azzal a céllal, hogy lehetőséget biztosítson a frissen végzett diplomás fiataloknak a Számvevőszék tevékenységének megismerésére és arra, hogy sikeres gyakoronki programot követően csatlakozhassanak a személyi állományhoz.

A Számvevőszék humánpolitikai célkitűzése, hogy gondoskodik a legfontosabb szakmai érték, a tudás megőrzéséről, fejlesztéséről, támogassa az alkalmazottak mentális és fizikális egészségének megőrzését, a szervezeti kultúra átalakítását és a közösségépítést.

SAKMAI, MÓDSZERTANI VÁLTOZÁSOK

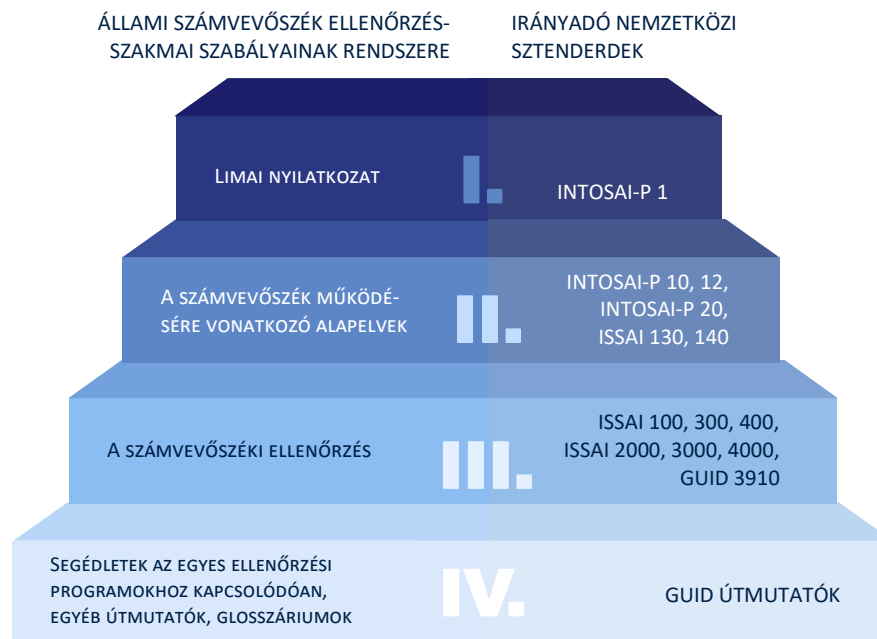
Az ÁSZ törvény 2023. január 1-jétől hatályos módosításával a törvénybe beépült a fenntartói, irányító szervi, tulajdonosi vagy alapítói kérelemre, megjelölt kérdés-körben a Számvevőszék által végezhető tanácsadói ellenőrzés, amelynek eredményéről a Számvevőszék az ellenőrzött szervezet vezetője részére tanácsadói véleményt készíthet. Emellett a Számvevőszék elnöke a Számvevőszék feladat- és

hatáskörét érintő azonos vagy hasonló tárgyú megkeresések esetében az önkéntes jogkövetés előmozdítása érdekében egységes jogalkalmazást elősegítő, kötelező érvénnyel és jogi kötőerővel nem rendelkező ajánlást adhat ki, amelyet a Számvevőszék honlapján közzétesz.

Ellenőrzés-szakmai szabályok továbbfejlesztése

Függetlenségének egyik alapvető garanciájaként a Számvevőszék az ellenőrzés-szakmai szabályait a jogszabályi keretek között maga alakítja ki és hozza nyilvánosságra. A Számvevőszék a módszertani dokumentumai kidolgozása során irányadónak tekinti az INTOSAI standardjait, amelyeket a világszervezet a 2019. évtől új struktúra szerint, a Szakmai Dokumentumok INTOSAI Keretrendszerébe (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements, továbbiakban: IFPP) sorolt be. A módszertani dokumentumok rendszere négy szintű struktúra szerint tagozódik (52. ábra).

52. ábra — A módszertani dokumentumok rendszere

Az új stratégiai irányok és a nemzetközi felülvizsgálati folyamatok eredménye indokolta a Számvevőszék honlapján nyilvánosságra hozott – az IFPP-hez igazított, négy szintbe rendezett – módszertani dokumentumok módosítását. A Számvevőszék a működésére vonatkozó alapelvek megújításával párhuzamosan megkezdte a módszertani hierarchia harmadik és negyedik szintjén található dokumentumok – a számvevőszéki ellenőrzésre vonatkozó alapelvek, illetve módszertanok – felülvizsgálatát. A szakmai munka eredményeként olyan koherens, a nemzetközi standardokkal és az ÁSZ törvénnyel összhangban álló módszertani szabályozók készülnek, amelyek hatékonyan támogatják az ellenőrzési munkát.

Minőségirányított működés, folyamatba épített minőségbiztosítás

A Számvevőszék 2022 októberétől a korábbi monitoring típusú minőségbiztosítás helyett folyamatba épített minőségbiztosítási rendszert működtet. Célja a készülő dokumentumok, outputok előírt minőségkövetelményeknek való megfelelésének, az ellenőrzési megállapítások, következtetések és javaslatok megalapozottságának, dokumentáltságának és a számvevőszéki jelentések magas szakmai színvonalának biztosítása.

A folyamatba épített minőségbiztosítást támogatja a folyamatba épített jogi szempontú minőségbiztosítás, mely kiterjed a jogi környezet elemzésétől kezdődően az ellenőrzési programok és a jelentéstervezetek jogi kontrolljáig tartó folyamatokra.

A digitalizáció eszköztárát felhasználó kockázatelemzési rendszer kialakítása

A Számvevőszék 2022 második félévében megkezdte új, korszerű, a kihívásokra válaszoló, a digitalizáció eszköztárát felhasználó kockázatelemzési rendszerének kialakítását. Az új módszertani megközelítést alkalmazó kockázatelemzési rendszerrel szembeni követelményként határozta meg, hogy az adatok minél szélesebb körű felhasználásával, a kockázatok felmerülését jelző mutatószámrendszerek kialakításával elemzésre kerülhessenek az ellenőrizhető területek, szervezetek meghatározott adatai. Ezt alapul véve kockázati profilokat határoz meg, amelyek az ellenőrzés alá vonandó területek, szervezetek kiválasztása mellett hozzájárulnak ahhoz is, hogy a Számvevőszék kockázatot hordozó, aktuális

ellenőrzési témákat dolgozzon fel, támogatva a döntéshozókat, érdekelt feleket a hatékonyság, eredményesség, gazdaságosság, törvényesség és célszerűség megteremtésében.

A közpénzekkel és közvagyonnal való szabályos, gazdaságos, eredményes és hatékony gazdálkodás erősítése érdekében a Számvevőszék kockázatelemzési rendszerén alapul az ellenőrzési témák és az ellenőrizendő szervezetek kiválasztása. A Számvevőszék célja, hogy a kockázatelemzés eredményeire támaszkodó ellenőrzési témaválasztásaival, a kockázatelemzés során meghatározott témák, területek, a kiválasztott szervezetek ellenőrzése révén előmozdítsa a kedvezőtlen hatások, a nem felelős vagy nem hatékony gazdálkodás kockázatának csökkentését.

Digitális ellenőrzési, adatelemzői környezet kialakítása

A Számvevőszék célul tűzte ki a digitális ellenőrzési, központi adatelemzői környezet megteremtését, melynek legfontosabb elemei a központi nyilvántartásokban, rendszerekben megtalálható, az ellenőrzött szervezetek körére, tevékenységére vonatkozó adatok, információk. Az átvett adatokból digitális megoldások alkalmazásával kialakításra kerülő belső adatelemzői környezet és nyilvántartás támogatást nyújt az ellenőrzések megtervezéséhez, lefolytatásához, az elemzések megalapozásához kialakítandó kockázatelemzési rendszer működtetéséhez. Az ÁSZ törvény 2023. január 1-jével hatályba lépett módosítása megerősítette a Számvevőszék közadatokhoz való hozzáférési jogosultságát, a szervezet hatáskörei gyakorlásával összefüggésben közvetlen adathozzáférésre és adatfelhasználásra jogosult az Info törvényben meghatározott, közadatokot tartalmazó állami és önkormányzati nyilvántartásokhoz és adatbázisokhoz.

Az adatokból digitális megoldások alkalmazásával kialakításra kerülő belső adatelemzői környezet és nyilvántartás támogatást nyújt az ellenőrzések megtervezéséhez, lefolytatásához, az elemzések megalapozásához kialakítandó kockázatelemzési rendszer működtetéséhez. A Számvevőszék célja, az ÁSZ törvény 28. § (7) bekezdésében foglaltakkal összhangban, egy egységes, integrált és rugalmas platform kialakítása, amely alkalmas az adatok fogadására, feldolgozására, megjelenítésére.

BELSŐ KONTROLLRENDSZER MŰKÖDTETÉSÉNEK TAPASZTALATAI

Kontrollkörnyezet

A 2022. évben jelentkező kihívások, valamint a Számvevőszék új célkitűzései szükségessé tették az addigi szervezeti és működési struktúra jelentős átalakítását, melynek megalapozásaként megkezdődött a kontrollkörnyezet átfogó reformja, a belső irányítási eszközök szakmai és funkcionális elvárásoknak megfelelő felülvizsgálata. A kontrollkörnyezet megújítása során a Számvevőszék olyan belső szabályzatokat készített el, melyek kellő részletességgel, közérthetően írják elő az alkalmazottak számára az ellátandó feladatokat és követelményeket, egyértelműen és átláthatóan meghatározzák a felelősségi köröket és folyamatokat.

Integrált kockázatkezelési rendszer

A kockázatkezelés szempontjából továbbra is alapvető feladat a mindenkori szervezeti célok elérését veszélyeztető kockázatok azonosítása és értékelése, intézkedésekkel a lehető legalacsonyabb szintre csökkentése. Az év második felében az új szervezeti célok szem előtt tartásával sor került a kockázatok felmérésére, azonosítására, értékelésére és szervezeti szintű kezelésére. Az egyes kockázatokkal kapcsolatos intézkedések meghozatala megtörtént, azok végrehajtása többlépcsős folyamat eredményeként a belső szabályzatokba építetten, vagy egyedi intézkedések végrehajtásával valósult meg.

Kontrolltevékenység

A szervezeti átalakulás keretében, a megváltozott célkitűzésekhez igazodó kontrolltevékenység felülvizsgálata során a Számvevőszék hangsúlyt helyezett az átlátható, gazdaságos és elszámoltatható működést biztosító engedélyezési, számlázási és kontroll eljárások biztosítására. A jogszabályokban és belső szabályzatokban foglalt kontrolltevékenységek működtetése, valamint a folyamatba épített kontrollpontok érvényesítése szavatolta a szervezet szabályszerű működését, hozzájárulva ezzel a Számvevőszék stabilitásának megővéséhez, erősítve a szervezeti integritást.

Információs és kommunikációs rendszer

A Számvevőszék által kialakított és működtetett információs és kommunikációs rendszer biztosította, hogy az alkalmazottak a feladataik ellátásához szükséges információkhoz kellő időben és maradéktalanul hozzájuthassanak. A szervezeti egységeken belüli és az egységek közötti információáramlás megfelelően szabályozott és gördülékeny volt, mely jelentős mértékben hozzájárult a szervezet célkitűzéseinek végrehajtásához.

A Számvevőszék a jövőben nagyobb hangsúlyt kíván helyezni az ellenőrzött szervezetek támogatására, előtérbe helyezve a tanácsadói szerepkört. Ezzel új alapokra helyezi az ellenőrzötti körrel való kapcsolattartást, melynek célja a hatékony és megalapozott információáramlást biztosító, együttműködésre épülő, a digitalizációs lehetőségeket kihasználó kommunikációs csatornák kiépítése.

Nyomon követés

A szervezeti működés racionalizálásának keretében a Számvevőszék nyomonkövetési rendszerének, monitoring tevékenységeinek felülvizsgálata is megtörtént, amelynek következtében az új szervezeti struktúrát és ellenőrzési folyamatokat hatékonyabb módon támogató lépések kerültek bevezetésre. Ennek eredményeképpen a Számvevőszék megfelelően kialakította és működtette a kitűzött célok megvalósításának nyomon követését biztosító monitoring rendszerét és elvégezte az operatív tevékenységek keretében megvalósuló folyamatos és eseti nyomon követést. A monitoring rendszer megfelelő visszacsatolást nyújtott a vezetőség számára a működéssel és feladatellátással kapcsolatos követelmények teljesüléséről és rávilágított az esetleges korrekciók, beavatkozások szükségességére.

A feladatok végrehajtásának nyomon követését elektronikus vezetői döntésnyilvántartó rendszer támogatta, amely a vezetők által meghozott döntések dokumentálására szolgált.

A Számvevőszék a jogszabályi előírásoknak megfelelően a 2022. évben is gondoskodott a funkcionálisan független belső ellenőrzés kialakításáról és működtetéséről, biztosította a belső ellenőrzés működéséhez szükséges forrásokat.

MELLÉKLET - RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

SZERVEZETEK

BM	Belügyminisztérium
BVOP	Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága
EMMI	Emberi Erőforrások Minisztériuma
EU	Európai Unió
EUROSAI	A Legfőbb Ellenőrző Intézmények Európai Szervezete
GVH	Gazdasági Versenyhivatal
HM VGH	Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatala
IM	Igazságügyi Minisztérium
INTOSAI	Legfőbb Ellenőrző Intézmények Nemzetközi Szervezete
ITM	Információs és Technológiai Minisztérium
Kerekasztal	Deregulációs Kerekasztal
Kincstár	Magyar Államkincstár
KNPA	Központi Nukleáris Pénzügyi Alap
KT	Költségvetési Tanács
MHP	Magyar Honvédség Parancsnoksága
MTVA	Médiaszolgáltatás-Támogató és Vagyonkezelő-Alap
NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatal
NAIH	Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság
NÉBIH	Nemzeti Élelmiszerlánc-Biztonsági Hivatal

OAH	Országos Atomenergiái Hivatal
OBH	Országos Bírósági Hivatal
OGY	Országgyűlés
OGYÉI Intézet	Országos Gyógyszerészeti és Élelmezési-Egészségügyi
OVF	Országos Vízügyi Főigazgatóság
PM	Pénzügyminisztérium
Számvevőszék	Állami Számvevőszék
SZTNH	Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala
TFT	Térségi fejlesztési tanács

SZABÁLYOZÓK

2021. évi XLIX. tv. zö civil	A közélet befolyásolására alkalmas tevékenységet vég-szervezetek átláthatóságáról szóló 2021. évi XLIX. tv.
ÁSZ törvény	Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. tv.
479/2016. Korm. rendelet	A számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 479/2016. (XII.28.) Korm. rendelet
Be.	A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény
Bkr. belső	A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet

Cnyt.v.	A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. tv.	KATA	Kisadózó vállalkozások tételes adója
Ctv.	A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V.tv.	KIVA	Kisvállalati adó
Ectv.	Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. tv.	kisadók	kisadózó vállalkozások tételes adójával és a kisvállalati adó
Forrásmegosztási tv.	A fővárosi önkormányzat és a kerületi ön kormányzatok közötti forrásmegosztásról szóló 2006. évi CXXXIII. tv.	KKV-k	mikro-, kis- és közepes vállalkozások
Gst.	Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. tv.	V4+2-es együttműködés	Ausztriával és Szlovéniával kiegészült Visegrádi V4-es országcsoport számvevőszékei
számviteli törvény	A számvitelről szóló 2000. évi C. tv.		
SZMSZ	Szervezeti és működési szabályzat		
EGYÉB			
bejelentések	közérdekű bejelentések, panaszok		
DVA	domestic value added		
EESZT	Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér		
ellenőrzési tervek	Az OGY részére megküldött I. és II. félévi, majd a 2022 szeptemberében módosított II. félévi ellenőrzési terv		
EU	Európai Unió		
HIPA	Helyi iparűzési adó		
IFPP	Szakmai Dokumentumok INTOSAI Keretrendszer		

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS

Msz.: 2-05401
Készült 5 példányban
V.1.0.

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS AZ ORSZÁGGYŰLÉSI HIVATAL RÉSZÉRE az

Állami Számvevőszék költségvetési fejezet
2022. évi éves költségvetési beszámolójának felülvizsgálatáról

KÉSZÍTETTE:

Dialog Plusz Audit Könyvvizsgáló Kft.
1137 Budapest, Katona József u. 14.
Telefon: 236-30-90
E-mail: audit@dialog.hu
Honlap: www.dialog.hu

Budapest, 2023. március 20.

Országgyűlési Hivatala
1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 1-3.

Független Könyvvizsgálói Jelentés

Msz.: 2-05401
2023.03.20.

Az Állami Számvevőszék vezetésének, irányító szervének

Vélemény

Elvégeztük az Állami Számvevőszék költségvetési fejezet (továbbiakban: „ÁSZ”) 2022. éves költségvetési beszámolójának könyvvizsgálatát, amely éves költségvetési beszámoló az alábbi általunk vizsgált kimutatásokból áll:

- 2022. évre vonatkozó költségvetési jelentésből, amelyben a teljesített költségvetési és finanszírozási bevételek összege 14.221.392 eFt, a teljesített költségvetési és finanszírozási kiadások összege 14.214.139 eFt.
- 2022. évre vonatkozó maradvány kimutatásból, amelyben az összes maradvány 7.253 eFt.
- További adatszolgáltatásokból, (elszámolásokból), valamint a 2022. december 31-i fordulónapra készített mérlegből – melyben az eszközök és források egyező végösszege 3.857.132 eFt, az ugyanezen időponttal végződő költségvetési évre vonatkozó eredménykimutatásból, melyben a mérleg szerinti eredmény - 268.999 eFt veszteség -, valamint a vezetői összefoglalóból áll.

Véleményünk szerint a mellékelt éves költségvetési beszámoló megbízható és valós képet ad az ÁSZ 2022. évi éves költségvetésének teljesítéséről, az ÁSZ 2022. december 31-én fennálló vagyoni és pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő költségvetési évre vonatkozó jövedelmi helyzetéről a Magyarországon hatályos, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvénnyel (a továbbiakban: számviteli törvény), valamint az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: az államháztartás számviteléről szóló kormányrendelet) összhangban.

A vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon hatályos – törvények és egyéb jogszabályok alapján hajtottuk végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségünk bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgáló éves költségvetési beszámoló könyvvizsgálatáért való felelőssége” szakasza tartalmazza.

Függetlenek vagyunk az Állami Számvevőszéktől a vonatkozó, Magyarországon hatályos jogszabályokban és a Magyar Könyvvizsgálói Kamara „A könyvvizsgálói hivatás magatartási (etikai) szabályairól és a fegyelmi eljárásról szóló szabályzat”-ában, valamint az ezekben nem rendezett kérdések tekintetében a Könyvvizsgálók Nemzetközi Etikai Standardok Testülete által kiadott „Nemzetközi etikai kódex kamarai tag könyvvizsgálóknak (a nemzetközi függetlenségi standardokkal egybefoglalva)” című kézikönyvében (az IESBA Kódex-ben) foglaltak szerint, és megfelelünk az ugyanezen normákban szereplő további etikai előírásoknak is.

Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálói bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt véleményünkhöz.

 plusz Audit Kft.

2

1137 Budapest, Katona József u. 14.

A vezetés és az irányítással megbízott személyek felelőssége az éves költségvetési beszámolóért

A vezetés felelős az éves költségvetési beszámolóban a számviteli törvénnyel, valamint az államháztartás számviteléről szóló kormányrendelettel összhangban történő és a valós bemutatás követelményének megfelelő elkészítéséért, valamint az olyan belső kontrollért, amelyet a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítástól mentes éves költségvetési beszámoló elkészítése.

Az éves költségvetési beszámoló elkészítése során a vezetés felelős azért, hogy felmérje az ÁSZ-nál a gazdálkodás folytatása elvének érvényesülését, különös tekintettel a beszámolóval érintett időszakban bekövetkezett, illetve a beszámolási időszakot követő költségvetési évre tervezett szervezeti és feladatváltozásokra, és az adott helyzetnek megfelelően tegye közzé a gazdálkodás folytatása elvének érvényesülésével kapcsolatos információkat, valamint a vezetés felel a gazdálkodás folytatásának elvén alapuló éves költségvetési beszámoló összeállításáért.

A vezetésnek a gazdálkodás folytatásának elvéből kell kiindulnia, ha ennek az elvnek az érvényesülését eltérő rendelkezés nem akadályozza, illetve a gazdálkodás folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem áll fenn.

Az irányítással megbízott személyek felelősek az ÁSZ pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgáló éves költségvetési beszámoló könyvvizsgálataért való felelőssége

A könyvvizsgálat során célunk kellő bizonyosságot szerezni arról, hogy az éves költségvetési beszámoló egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint az, hogy ennek alapján a véleményünket tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést bocsássunk ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja az egyébként létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha ésszerű lehet az a várakozás, hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott éves költségvetési beszámoló alapján meghozott gazdasági döntéseit.

A Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban elvégzésre kerülő könyvvizsgálatnak a részeként szakmai megítélést alkalmazunk, és szakmai szkepticizmust tartunk fenn a könyvvizsgálat egésze során. Emellett:

- Azonosítjuk és felbecsüljük az éves költségvetési beszámoló akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításainak kockázatait, az ezen kockázatok kezelésére alkalmas könyvvizsgálói eljárásokat alakítunk ki és hajtunk végre, valamint véleményünk megalapozásához elegendő és megfelelő könyvvizsgálói bizonyítékokat szerzünk. A csalásból eredő lényeges hibás állítás fel nem társának kockázata nagyobb, mint a hibából eredő, mivel a csalás magában foglalhat összejátszást, hamisítást, szándékos kihagyásokat, téves nyilatkozatokat, vagy a belső kontroll felülírását;

- Megismerjük a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálói eljárásokat tervezzünk meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy az ÁSZ belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsunk.
- Értékeljük a vezetés által alkalmazott számviteli politika megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- Következtetést vonunk le arról, hogy helyénvaló-e a vezetés részéről a gazdálkodás folytatásának elvén alapuló számvitel alkalmazása, valamint a megszerzett könyvvizsgálói bizonyíték alapján arról, hogy fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel, vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel az ÁSZ-nál a gazdálkodás folytatása elvének érvényesülését illetően, különös tekintettel a beszámolási időszakban bekövetkezett, illetve a beszámolási időszakot követő költségvetési évre tervezett szervezeti és feladatváltozásokra. Amennyiben azt a következtetést vonjuk le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, független könyvvizsgálói jelentésünkben fel kell hívni a figyelmet az éves költségvetési beszámolóban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy ha a közzétételek e tekintetben nem megfelelőek, minősíteniük kell véleményünket. Következtetéseink a független könyvvizsgálói jelentésünk dátumáig megszerzett könyvvizsgálói bizonyítékon alapulnak. Jövőbeli események vagy feltételek azonban érinthetik az ÁSZ-nál a gazdálkodás folytatása elvének érvényesülését.
- Értékeljük az éves költségvetési beszámoló átfogó prezentálását, felépítését és tartalmát, beleértve a vezetői értékelésben tett közzétételeket, valamint értékeljük azt is, hogy az éves költségvetési beszámolóban teljesül-e az alapul szolgáló ügyletek és események valós bemutatása.

Az irányítással megbízott személyek tudomására hozzuk - egyéb kérdések mellett - a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve az ÁSZ által alkalmazott belső kontrollnak a könyvvizsgálatunk során általunk azonosított jelentős hiányosságait is, ha vannak ilyenek. Könyvvizsgálatunk során megállapítottuk, hogy az ÁSZ-nál nem tártunk fel jelentős hiányosságot.

Budapest, 2023. március 20.

Villányi András
ügyvezető igazgató
Dialog Plusz Audit Könyvvizsgáló Kft.
1137 Bp., Katona József u. 14.
MKVK nyilvántartásba vételi
szám: 000088

Gáspárné Farkas Ágota
vizsgálatvezető
bejegyzett könyvvizsgáló
MKVK tagsági szám: 002289

